

D 10
140

Κ. ΤΟΠΧΑΡΑ

Ι ΓΡΑΜΑΤΙΚΗ
ΤΙ ΡΟΜΕΙΚΥ ΤΙ ΠΟΝΤΕΙΚΥ
ΤΙ ΓΛΟΣΑΣ

1
ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ

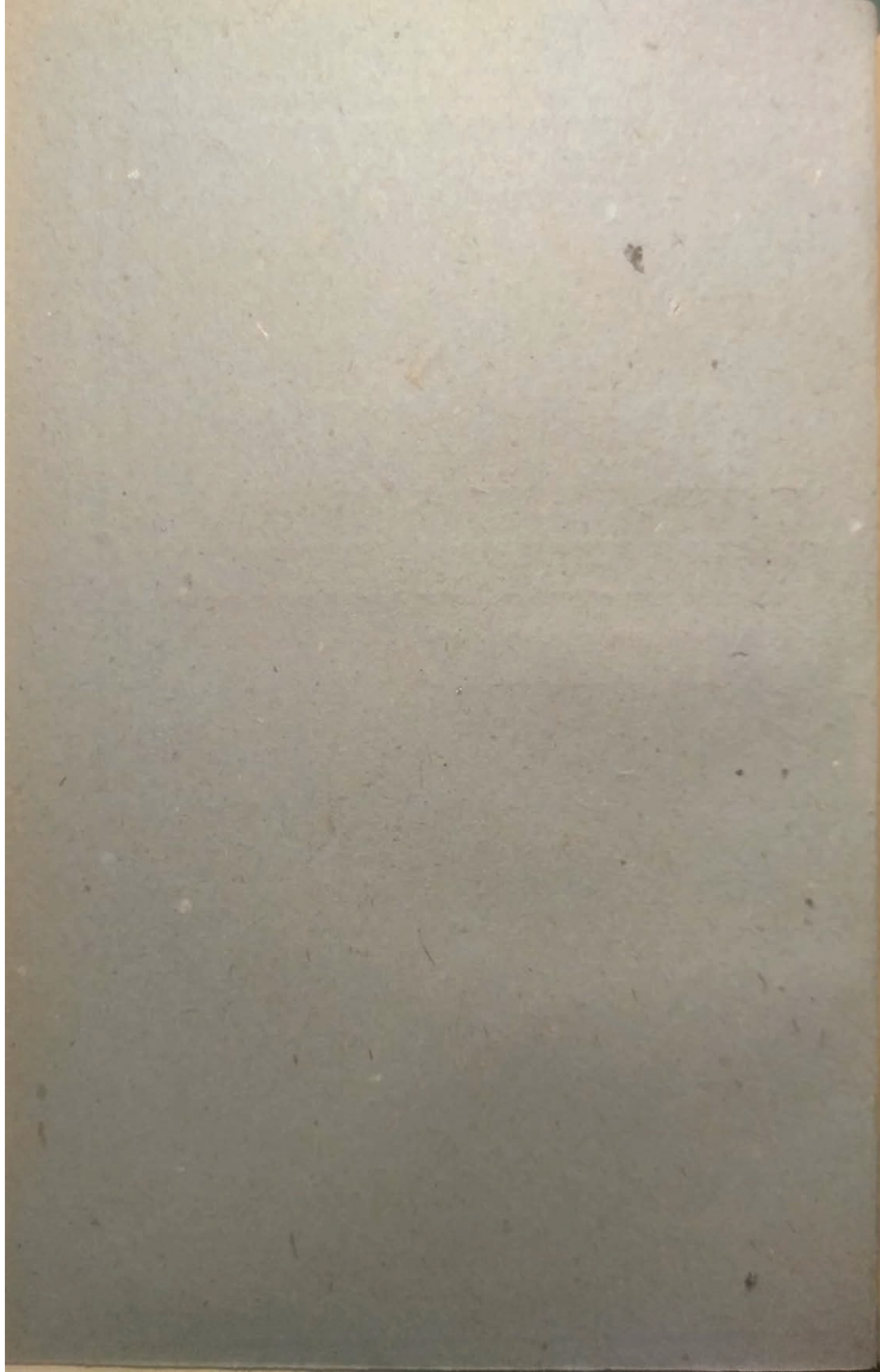
9

3

2

„ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ“

ΡΟΣΤΟΒ-ΤΟΝ

D 10
140

Κ. ΤΟΠΧΑΡΑ

Ι ΓΡΑΜΑΤΙΚΗ
ΤΙ ΡΟΜΕΙΚΥ ΤΙ ΠΟΝΤΕΙΚΥ
ΤΙ ΓΛΟΣΑΣ

Г.П.Б. в Лнгр. Ц
О.Э. 1932 г.
Акт № 265

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΗΣ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΤΟΝ 1932.

572
46

К. ТОПХАРЯ

ГРАММАТИКА
Понтийского языка

ИЗДАТЕЛЬСТВО „КОММУНИСТИС“
РОСТОВ-ДОН
1932

ΓΙΑ ΤΙΝ ΓΡΑΜΑΤΙΚΙΝ ΤΙ Σ. ΤΟΧΠΑΡΑ

Για το ρομεικον το γλωσικον το ζιτιμαν ατορα καλατζεβνε τα παι-
τεια στροματα τεργαζομενιον. Σο κεντρον τι προσοχιζεμυν στεχ το ζι-
μαν — πος να εφταμε κε ι γλωσα ντο θα καρματιζομε να βουθαμας, πρα-
ματικα να εν γλωσα τι μαζασεμυν. Να καταλαβενεμας ολ κε οχι μονον
να καταλαβενεμας αλα να καλατζεβνε κειν, να επορυν να περνε ενεργ-
γον μερος σιν δυλιανεμυν — σο χτισιμον τι σοσιαλιζμυ.

Ι γλωσα κεπορι να εν σκοποσεμυν, αλα μεσον, οπλον πυ να βουθα-
μας σον σκοπονεμυν.

Αικον γλωσα για τεμετερα τα ρομεικα μαζας πεκσεβαν ασον Πον-
τον εν το ποντεικον ι γλωσα. Το ποντεικον τιν γλωσαν καταλαβενε, το
ποντεικον τιν γλωσαν καλατζεβνε, ατο εν το μιτρικον ι γλωσατυν. Καθα-
ρα φενετε πος ι καταστασι σο οπιον εβριωμες ος τα τελεφτεα χρονια κε
σο καπιον βαθμον κε ος οσιμερον, αλο να υποφερκετε κεν. Το Σοβετικον
το ριστιμαν ελεφθεροσεν ολια τα εθνι ασο ικονομικον κε ασο πολιτικο-μορ-
φοτικον τιν σκλαβιαν.

Κιατορα, τα εθνι ντο εσαν αγραματα ολος διολυ, πυ γραματα πα
ακομαν κιχαν, εσχοθαν σο παδαρ, μαθανε, προχορυνε, κιαλο κεγνοριω-
νταν. Το Κομμουνιστικον Κομαν με το λενινιστικον τι γραμινεθε αλαζ ταν-
θροπε, αλαζ τι γις ταν προσοπον κε πραγματικα αδελφον τα εργαζομενα
μαζας ασολια τα εθνι αφκα σο κοκινον τι σιμεανεθε. Τολμια ι πολςσε-
δικ καθαριζνε τι στραταν ασολια τα φραχτια, ασολια τα εμπόδια για να
προχορυν σον σοσιαλιζμον τα εργαζομενα μαζας. Απλοπια το Κομαν τι
γραφιν ρανατολικά τα εθνι, διμιουργα για τατυνυς λατινικοπιμενον αλφα-
βιτον κε εφται γιατατα τα εθνι πολα εφκολον τιν μορφοσιν σο μιτρικον
τιν γλωσανατυν.

Μονον το ροβετικον το ριστιμαν κε το μιτρικον ι γλωσα εδοχαν τιν
εφκεριαν ρατα τα εθνι να εφταγνε ρα καποσα χρονια πραγματα πυ σο κα-
πιταλιστικον το ριστιμαν κεπορυν να γινταν ρα εκατονταδας χρονια.

Ονταν τερυμε ατα τα προσδυς ντο εχνε ταδελφιχαμυν εθνι — ι α-
τιγει, ι καρπαρτιν κ.τ.λ. πρεπ να εροτυμε, εμια ντο επικαμε? Κε ρα

να βαλομε ολια τα δυναμιαμυν κε να παμε εμπροστα κιαλο αλιγορα ασο-
 τι επεγναμε ος⁷ατορα. Στο πολιτικο-μορφοτικον το μετοπον ατο αλο σοια
 κεπορι να γινετε, παρα ολεν ι δυλια να περαν σο μιτρικον τιν γλοσανε-
 μυν. Σατο το ζιτιμαν τα σχολια πα εκσερεςιν να εφταγνε κεν σοστον.
 Το σχολιον κεπορι να απομονυτε ασιν ζοιν. Μονον το πυρζζυαζικον το
 σχολαστικον το σχολιον επορνεν να ετον μακρα ασιν ζοιν, γιατι εκινο κε
 σκοποναθε πα ιςεν να φιλατ το νεον, το εργαζομενον τιν γενεαν, μα-
 κρα ασιν ζοιν. Τεμετερον το πολιτεχνικον το σχολιον κεπορι να στεκ
 μακρα ασιν ζοιν — αλα ολος διολυ ταντιθετον ολεν ι δυλιαθε πρεπ στε-
 να να ενυτε με τιν ζοιν. Το σχολιον τεργαζομενιον κεπορι τεμετερον το
 κρατος νχ στεκ μακρα ασιν αγωναν για το λιχβιταριζμαν τι τακσιον, ασιν
 αγωναν για το χτισιμον τυ σοσιαλιστικυ τι κινονιας. Ιστερα ασατο ντο
 ιπαμε κι φενετε-μι καθαρα προς κανεναν δικεολογιαν κεπορι να εν για
 τιν καταστασιν πυ εβριωμες ατορα — οποταν ολεν το πολιτικο-μορφοτι-
 κον ι δυλια αναμεσα ζενλικυς γινετε σο μιτρικονατυν σο ποντεικον τιν
 γλοσαν κε τα σχολια εφταγνε τι δυλιανατυν σιν διμοτικιν — κξενον για
 τα πεδια κε για τα μαζας γλοσαν.

Ασα προβλιματα ντο στεκνε εμπροσταμυν κιασο ρολον ντο πεζ ι
 γλοσα σο πολιτικο-μορφοτικον τιν δυλιαν αναμεσα σα εργαζομενα τα μαζας
 για να λινε ατα τα προβλιματα επορυμε να καταλαθενομε ποσον σοβα-
 ρον ζιτιμαν εν το σοστον το λισιμον τι γλοσικυ ζιτιματι κε ποσον σοβα-
 ρον πολιτικον ζιτιμαν εν ατο.

Ιμες βεβει προς σα συμα ατο το ζιτιμαν θα λιετε κε για τα
 σχολια.

Το ποντεικον το μιτρικον ι γλοσα τι πεδιον θα εμπεν κε σα
 σχολια.

Εναν ασα σοβαρα δυσκολιας ντο εστεκεν εμπροσταμυν ονταν εγινοτον
 λογος για ταναπτιγμαν τι ποντεικυ γλοσας ετον το ζιτιμαν τι γραματι-
 κικς. Γραμενον γραματικιν το ποντεικον ι γλοσαμυν κισσεν. Ατο πολα
 εμποδιζεν σο καλιτερεμαν τι γραφτυ κε προφορικυ λογου τι γλοσασεμυν.
 Ατο ετον πυ επινεν σα καπιωσ εντιποσιν προς το ποντεικον ι γλοσα, γλό-
 σα πα κεν.

Αρ για τατο επορυμε να λεγομε προς ο ς. Τοπχαρας Κοστας με
 τιν γραματικιν τι ποντεικυ γλοσας, ντο εγραπσεν, επικεν τρανον, πολι-
 τιμον για τα εργαζομενα μαζασεμυν, δυλιαν. Επορυμε να λεγομε προς
 ο ς. Τοπχαρας εσενκεν το τεμελ τι γραφτυ κε προφορικυ λογου τι γλο-
 σασεμυν. Ατο ι γραματικι ασεναν το μερος βοιθα κε θα βοιθαμας να
 καμπτιζομε σοστα τιν γλοσανεμυν κιασαλο το μερος θα βοιθαμας

αναπτύξουμε, να καλλιεργούμε, να πλουτίσουμε την γλωσσολογία. Και ας πα-
 ρα γραμματική τι ποντικιά γλώσσα τις. Τοπχάρα Κόστα βούταμας πολλα
 να εφταμε την γλωσσολογία καλον οπλον για τα εργαζόμενα μαζασημον
 σο χτισιμον τι σοσιαλισμου.

Εκατοντάδας κε ισοσ χιλιάδας χρονια εξισεν το ποντικιον ι γλωσσα
 κε γραφτον γραμματικιν κισσεν. Ακομαν περισσοτερον, κίαναγνωριωτον κε
 οσ γλωσσα, ντο εν ακσιον να σπυδαετε. Ετον κε κετον. Το σοβετικον τα-
 ριστιμαν, ενταμαν με αλα δεκαδας γλωσσας, πυ ιχαν το ιδιον την τιχιν
 οπος κε το ποντικιον ι γλωσσα, εκσενκενατο σο μεσον κε διατο το ελε-
 φθερων να αναπτιγετε ενταμαν με το πολιτικο-μορφωτικον ταναπτιγμαν
 τεργαζομενιον πυ καλατζεβνε σατο τι γλωσαν

Ο ς. Στάλιν σο λογονατ σο ΧVΙ το σινεδριον τι κοματί ελεγεν
 γιατεκινυς πυ εχνε την αροστιαν τι μεγαλορυσικυ σοσβινιζμου:

„Ατιν, φενετε καθαρα, κί καταλαβενε προς ταναπτιγμαν σα εθνικα
 κυλτουρας θα παι εμπροστα με νεον δυναμιν ονταν εφαρμωσσετε κε δεν
 ριζας το ιπυχρεωτικον γιατολτς ταρχικον ι μορφωσι σο μιτρικον την γλο-
 σαν. Ατιν κί καταλαβενε, προς μονον με ταναπτιγμαν τεθνικυ τι κυλτο-
 ρας θα εν δυνατον καθααφτυ να εμπενε σιν δουλιαν για το χτισιμον τι
 σοσιαλισμου τα εθνικοτητας ντο επερναν οπισ. Ατιν κί καταλαβενε προς ισα
 ισα αρ ατο εν το τεμελ τι λενινιστικυ πολιτικισ για το βουθεμαν κε την
 ιποστηρικσιν σα εθνικα κυλτουρας τι ΣΣΣΔ να αναπτιγουνταν“. Σατο τον
 δρονον εναν τρανον ποδαρεαν εν αυτο ι γραμματικι τι ποντικια γλωσσας τι
 ς. Τοπχάρα Κόστα.

Εν μι αναγκι αναφερομε προς ατο ι γραμματικι κεπορι να εν τελιον,
 προς ατο εν το προτον, αν κε το πολλα σοβαρον, ι ποδαρεα. Την αρχιν ομος
 επικεν ο ς. Τοπχάρας Κόστας κε αμον το εν γνωστον ι αρχι τι δουλιαν,
 ιλιαμ-ιλιαμ σαικα ζιτιματα, εν δυσκολον πραμαν. Ο ς. Τοπχάρας Κό-
 στας επικεν σοβαρον επιστιμονικον δουλιαν. Πρεπ ι νεολεαμον να μαθαν
 κιαετς προσεχτικα να φερκετε σαικα λεπτα ζιτιματα, γιατι ταικα ζιτι-
 ματα εχνε τρανον πολιτικον σιμασεαν.

Τεχνοτικον.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ολ ενδιμυνταν τιν μεταριθμισιν ντο επικεν σιν γλοσανεμυν σα 1926 10 τι καλομινα το Πανσιδεζμικον ι σικεπσι οπυ εμαζέφταν αντιπροσοπι ασι ρομεις δυλεφταδες τι μορφοσις.

Ατο ι μεταριθμισι εκρεμσεν το τεχνιτον τιν γλοσαν „καθαρεβυσα“ κε το ιστορικον τιν ορθογραφιαν, απαν σα οπια εμαθιζαν υς ατοτες σα σκολια κε απαν-σα οπια εγινυτον ολεν το μορφοτικον ι δυλια αναμεσα ι εργαζομενυς ρομεις τι ΣΣΣΔ.

Σον τοπον τατινετερον ι σικεπσι εβαλεν το φονιτικον τιν ορθογραφιαν κε τιν διμοτικιν, διλαδι τιν γλοσαν το οπιον ομιλυν σιν Ελαδαν.

Το σπυδεοτερον ι σιμασια τι μεταριθμισις ετον το εμπαζμαν τι φονιτικυ τορθογραφιας κιατο ετον μεγαλον ποδαρεαν προς τα εμπρος σο γλοσικον το ζιτιμανεμυν. Ελαμεν οπος εσαν ατοτε τα υσλόβιας ι σινδια-σκεπσι κεπορεσεν να λιν ριζικα το γλοσικον το ζιτιμαν. Ι σικεπσι εστι-λεν σον κρεμον κε σον αγριςτον το τεχνιτον, το πσοφεμενον τιν καθα-ρεβυσαν κε εσενκεν σιν τοποναθε τιν διμοτικιν, γλοσαν ζοντανον, αλομοσ ζοντανον οχι για τεμετερον τι μαζαν, επιδι σατο τι γλοσαν εκαλατζεβαν κε καλατζεβνε, οχι τα εργαζομενα ρομεικα μαζας τι Σοβ. Σιδεζμυ, αλα ι κατομεριτ ι ελινες αφκα σιν Ελαδαν.

Εναν ασα κηριοτερα ετιας, ντο ατοτες κεπορεσεν τελιοτικα να λιετε το γλοσικον ζιτιμαν εν το εκσις—υς ατοτε ακομαν κε υς τελεφτεα κανις κεκαταπιασθεν να μελετα επιστιμονικα, διαλεχτικα το μιτρικον τι γλοσα-νεμυν, το ποντεικον τιν γλοσαν.

Ετια ατο, πολι ελογαριαζαν ποσ ι γλοσαμυν εν εναν παρακλαδ τι διμοτικις, ποσ εν πολα εφτοχον κε κιακσιζ τον κοπον να καλιεργυματο. Αετς πα οχι μονον επιστιμονικα κανις κεμελετισενατο, αλα κανις πα κε-καταπιασκυnton να γραφτ να μεταφραζ σατο τιν γλοσαν. Κε το αποτε-λεζμαν ετον ποσ πολι εθαρναν ποσ ατο ι γλοσα αντζακ να εκφραζ κα-νις απλα ετιας εν ικανον, κε ποσ τεασι σασο τιν γλοσαν κεπορι να γρα-φκετε γιαχοτ να μεταφρασσικετε εναν βιβλιον, εναν προσσυραν.

Ι στροφι ντο επικεν ο „Κομμυνιστις“ κε το εκδοτικον απεδικσαν ποσ οχι μονον πιματοπα κε διγιματοπα επορυν να γραφκυνταν σο ποντεικον τι γλοσαν αλα κε σοβαρα εργα.

Ας αλο το μερος τα 6 χρονια ντο επερασαν ασον κερων τι γλωσσικη
τι μεταριθμισιζεμυν εδixσαν, πως σο διμοτικον τιν γλωσαν κεπορι να γινετε
πολιτικο-μορφωτικον δουλιαν αναμεσα σα εργαζομενα τα μαζαζεμυν, ας εν
αναμεσα σι ιλικιομεντς, ας εν σα σχολια.

Οχι μοναχον τα πεδια ντο ετελιοναν I βαθμιδαν, αλα εκινα πα
ντο ετελιοναν II βαθμιδαν, τεχνικυμ κεμαθαναν κε ζατι κεπορναν να
μαθανε τι διμοτικιν.

Ατο ι πιρα ενταμαν με τα αποτελεζματα τι δουλιας τι „Κομυ-
νιστι“ πυ επερασεν ολεν τι δουλιαν σο μιτρικον, σο ποντεικον τι γλωσαν
απεδixσαν πως το ποντεικον ι γλωσα κεν παρακλαδ τι διμοτικις, αλα ιδι-
ετερον γλωσαν ντο ανεπιχτεν σε διαφορετικα κινονικο-ικονομικα κε πα-
ραγογικα σινδixας κε εδιαμορφοσεν τατινεθι λεχτικον, φτονκολογιαν, τι-
πικον, πυ διαφερνε ασι διμοτικιν οσον το υκρανικον ι γλωσα ασο ρυσικον.

Ι διμοτικι εφανθεν πως οχι μονον κεν κινον γλωσα για ολτς τι ρο-
μεις, αλα εφανθεν πως εν κξενον γλωσα για τι εργαζομενυς ρομεις τι Σ.Σ.Σ.Δ.

Κε ζατι ετον-μι ι διμοτικι, κινόν γλωσα τολυνετερον τι ρομειον κε
τεμετερον ιδιετερα; Ατο εν τρανον ζιτιμαν, για το οπιον εχτεταμενα
εγραπσα σιν προσυραν „Πιον εν ι γλωσαμυν“ Αδακα απαντο κοφτα σατο
τιν εροτισιν. Κινον λεχκετε εκινο ι γλωσα πυ εν χτιμαν τολυνετερον.
Κε πως επορι να εν κινον γλωσα ι διμοτικι, αφυ ι ελαδιτ, ονταν εμς
καλατζεβομε εκιν κεγρικυνεμας, κιονταν εκιν καλατζεβνε εμς κεγρικυματς,
αναβα τι γραματιζμεντςεμυν κεκινυς πυ ολίγον πολα ερουκσαν κεςκοθαν
με τι κατομεριτας. Θα λετε ιν αγραματι κε κεγρικυνατς, κιαμον ντο μα-
θιανε ολιγα γραματα κι θα δυσκολεφκυνταν να σινενοιουνταν αναμεσατυν.
Ατυκα ομοσ πρεπ να εκξερομε πως τα γραματα κιν να στυδαζομε κξενα
γλωσας. Ονταν στυδαζ κανενας οτι γλωσαν θελτς επορι να καλατζεβ.
Μαραφετ εν ο ινας τον αλον να εγρικυνε, κιονταν κικξεργε γραματα,
χωρις διερμυεαν: αμον ντο καλατζεβ ο μερτζανλις τον τζιχιτζβαρλιν κε
ο τζιχιτζβαρλις τον νοχυτλιν κε κσαι κι δυσκολεφκυνταν να εγρικυν ο
ινας τον αλον. Ατιν πυ λεγνε πως κινον γλωσα εν ι διμοτικι ας τερυνε
ντο λει ο λαον. Τεκινυ τι γλωσαν ρομεικον λειατο κε ταλο ελενικον. Ο
λαον με τιν αμαθιανατ χωριζιατα κιατιν με τι „σοφιαν“ ατυν κι χωριζνατα.

Το ποντεικον ι γλωσα εν ι γλωσα τι δουλεφταδιον τι Σ.Σ.Σ.Δ. Δι-
αφερ πολα ασιν διμοτικιν. Κιαν θέλομε να χτιζομε κεμς πα, κε πρεπ
να χτιζομε με τι γιτοναδεσεμυν των σοσιαλιζμον σεμετερον τιν γλωσαν
πρεπ να στιριχουμες.

Πολι εδαρυνε πως ατο ι γλωσα γραματικιν κεςς, γιατι υς ατορα
κανις κεφροντιζεν να στυδαζιατο κε να γραφιατο.

Γλωσσα χωρις γραματικιν κερβριετε. Επορι εναν γλωσαν γραφτον γραματικιν να μι εςς, αμον τεμετερον, γραματικιν αμαν εςς. Χωρις να επουδαζιατο ο λσον εκεριατο πραχτικα. Κι θα λες καμιαν „το πεδιν εροστερες“ θα λες „το πεδι εροστερεν“. Ατο εν ι γραματικι να εκεερ πος να καταθεκ τα λογια. Ιπαμε ο αγραματον πα εκεερ τι γραματικιν τι γλωσασατ πραχτικα. Ο γραματιζμενον πρεπ να μαθνιατο κε θεωριτικα. Θελομε να τονιζομε, πος κι πρεπ να εκεριατο μονον αμον τον αγραματον πυ εγρικα πος το εναν κε το αλο αετς πρεπ να λεχκουνταν, αμαν γιατι, εκινο κικεερ. Αρ ατο το γιατι πρεπ να μαθανε ολ.

Θα ιπι τεμετερον ι γλωσσα, το ποντεικον πα εςς τι γραματικιναθε, πυ υς ατορα ετον γραφτον. Με ταυτο το βιβλιον εφταγο το προτον τιν προσπαδιαν.

Εκεερο αμαν πος καπι θα χλιμιτιζνε, ονταν θα δεβαζνατο. Κε θα χλιμιτιζνε γιατι εγο κι περιορισκουμε σο λεχτικον τι γλωσανεμυν, ονταν κεχομε περατα αςιν αρχεαν. Αρ ι „σοφι“ θα λεγνε „ολαν ντο ποντεικον γλωσαν εν ατο! Εςς απες διμοτικιν, αρχεαν, τυρκικα κε ρυρικα.“ Κε κι κερνε πος ολια αια τα κακα, κατα κε τιν γνομινατον, ιν σολια τα γλωσας, ακομαν κε σο αγαπεμενονατυν τι διμοτικιν. Κιαλο πολα αμαν θα χλιμιτιζνε ονταν θα δεβχ.νε τα τιπος, ι καταλικσι, τα καταλικσια κτλ γιαχοτ τονομαστικον ι πτοςι κ. αλ.

Το διεστραμενον αςιν παραδοςιν οτινατον κι θα επορι να δεχκετιατα. Ειγο αμαν ονταν εγραφα κιχα ιποπςιν τατινετερον το διεστραμενον τοτιν, αλα τοτιν τι λαυ. Κε ο λαος πυ επικεν ι γνος τα γνοσια θα δεχκετε κε τα παρομια ι καταλικσι τα καταλικσια, ι διαδιλοσι τα διαδιλοσια κτλ. Σιν περιπτοσιν τονομαστικυ τι πτοςις πολι θα προετιμαναν τονομαστικις τι πτοςις. Ατοιες αμαν πρεπ να λέγομε κε ι ονομαστικι ι πτοςι αλα διμοτικα. Εθαρο πος πρεπ να εν κανις ρινεπις κε να τερι κε να εβρικ το νομον κε ονταν ο νομον ατο ερτε κε σταμπον, εκινοσ πυ γραφτ κε καλιεργα τιν γλωσαν, χρεοσατ εν να γλαθιαζ κε νανι τοδρομοναθε. Ατο εφταγο κεγο ρατο τιν περιπτοσιν. Το επιθετον με το υσιας ικον το γενικον τιν πτοςι ν τενικυ αριθμυ σχεδον κι λεγνατα. Κ. πυ-καπυ εκσα τι τρανυ τι πορτας, αλα ατο γενικον κεν. Κεν οχι γιατι αετς κι λεχκετε, αλα γιατι το γενικον ι πτοςι σχεδον κεν. Κε ατυκα-πα διο τροπος ιν να λανκεβομε αποπαν ας ατο το προζβουλ οπος ειδικσαμε κιαλαπαν. Για να εκλεγομε το σοστον πρεπ να εκεερομε τα νομς τι γλωσασεμυν. Εναν ασα κικριότερα τα νομς τι γλωσασεμυν εν, πος το επιθετον λεχκετε σο υδετερον γενος. Εκεερεςιν εφταγνε τα επιθετα πυ προζδ.οριζνε τα εμπσιχ, κικριος τα νθρωπς. Ατο ο νομον εν

γενικόν κε κίνος πυ θα λει τονομαστικίς τι πτοσίς παι εναντία σατο το νομον. Παραβιάζιατο. Κε τα νομς τι γραματικίς να παραβιάζομε κι γίνετε. Πρεπ να ιποταχόμες σατα αν θελομε να μι αποχοριόμες ασμαζας κε να μι δημιουργουμε εναν ιδος καθαρεβυσας.

Αχα ντο ιχα να λειο για το βιβλιον.

Κεχο τιν ακσιοςιν να θεωροατο τελιον κε προθιμα δεχόμε καθαρινος το φιλικον, το σιντροφικον τιν παρατιρισιν.

Ντο θελο να λειο τελεφτεα εν προς ι γλωσαμυν κεν ατοςον εφτοχον, οπος εθαρυν καπι. Πος επορι να εν εφτοχον ασυ ολεν ι εφιμεριδα „Κομμουνιστις“ διο χρονια κιαν γραφτ σατο τι γλωσαν ολια τα σπουδα τα πολιτικα ζιτιματα, ασυ εμεταφρασαν σατο αιχα τεμελια εργα οπος λογος τι ς. Σταλιν, τι ς. Μολοτοφ, ταλφαβιτον τι Λενινιζμου, τ „Απσιματενεν ι χαλαρδια“ τι Σεραφιμοβιτς, ι «Εβδομαδα», τι Λιπετινσκι κτλ κτλ.

Γραματικιν πα εσσ. Κε αν υς ατορα ετον αγραφτον ατορα εγεντον το προτον ι ποδαρεα πυ αμα σιμπλιρονατο κε αλ σιντροφ θα τελιοπιετε κιαλο πολα.

Το χρεοσεμυν εν να μελετομε τι γλωσανεμυν, να σιμπικνόμες ολογερα σιν εφιμεριδανεμυν „Κομμουνιστις“ κε σο εκδοτικονεμυν, να περισεδομε το πολιτικον, το αγροτικον, το τεχνικον, το καλιτεχνικον τι φιλολογιαν τι γλωσασεμυν κε αφκα σιν καθοδιγισιν τι λενινιστικυ κοματι να δημιουργουμε κε να πλυτενομε τιν κυλτυρανεμυν εθνικον σι φορμαν, σοσιαλιστικον σο περιεχομενον, να κατορθονομε οστε τα μαζασεμυν να επικινονον κιαλο ενεργιτικα σο σοσ. χτισιμον.

Ο σιν γραφεας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΦΤΟΝΚΟΛΟΓΙΑ

ΙΣΑΓΩΓΗ.

Καθαεναν γλοσαν εςς κε τιν γραματικιναθε

Περιφρονεμενον οπος ετον ι γλοσαμυν υς ατορα κανις σο νυνατ κεδεθεν να γραφτ τιν γραματικιναθε. Κε πολι ακομαν κε οσιμερον τεασι γραματιζμεν κσαι το κατσεινατυν κι κοκινια, ονταν λεγνε πως το ποντεικον ι γλοσα γραματικιν κεσσ. Κεπορεσαν τεμεκ υς ατορα να εγρικυνε πως γλοσα χωρις γραματικιν κι γινετε κε πως ασιν γραματικιν κεδγεν ι γλοσα, αλα ι γραματικι ασιν γλοσαν.

Ντο ονομαζομε γραματικιν

Γραματικιν λεγομε τιν τεχνιν πυ ριστιματοπια κε κανονιζ τα νομς ινος γλοσας ροριζμενον περιουδον.

Καθαεναν γλοσαν εςς αγραφον ειν αρχιν τιν γραματικιναθε, υζνα ι λογι επιουδαζνατο κε εβρικνε τα νομς πυ επικρατυνε ειν γλοσαν. Κι αετς πα γραφκετε ι γραματικι τι γλοσας.

*Καθαενας λαοσ καλατζεβ τιν γλοσανατ χωρις λαθοσ
χωρις να εκσερ τιν γραματικιναθε.*

Ο λαοσ ειν ομιλιανατ μεταχιριςκετε ασινεστιτα τα νομς τι γλοσασατ ροστα χωρις νεφται κανεναν λαθοσ. Ο μορφομενον, ι διαφορα εκεκα εν, μεταχιριςκετε τα νομς τι γλοσασατ εινιδιτα λ. χ. λεγομε ολ: ατορα αγαπο κε εμπροστα εγαπανα, εγαπεσα. () αμορφοτον θα λεατο κε κινος ροστα κι θα παρατιρι ομοσ, οπος θα ελεπιατο ο μορφομενον, πως ολια τα ριματα πυ αρχινυν απο α ρον ενεστοταν, ρα περαζμενα τα χρονυς το α εφταγνε ε λ. χ. αρχινο ερχινεσα, αποφεβο επεφεβα, αχπανο εχπανα, αχπαραζο εχπαραζα κ. τ. λ.

Κι αραιετς πα ι διαφορα τι γραματιζμενονος ασον αγραματον εν γλοσαν κεκα εν, οτι ο προτον εκσερ ποσ γιριζ ο μηχανιζμον τι γλοσας, ενο ο δευτερον κυλανεβ τιν γλοσαν χορις να εκσερ τον μηχανιζμοναδε.

Ο προοριζμον τι γραματικις

Ο προοριζμον τιν γραματικις κεν στενον κε περιοριζμενον κε κ τελιον με το να φωτογραφιζ τιν καταστασιν τι γλοσας, αλα εν κιαλο πλατιν. Στιριχκετε απαν σα φακτια ντο ελεπ εν γλοσαν κε αγλαθιαζ κε ανι τον δρομοναθε κε εφοκλινατο να επορι να εκσαπλυτε κε κ πυ υς ατοτες κετολμανεν να συμον. Απατο τιν αποπσιν ι γραματικογραφ βοιθον τιν αναπτικσιν τι γλοσας. Κιαδακα πα ι γραματικι ολιγον εμποδιζ με το να καταγραφ τα νομς τι γλοσας, πυ κινε εονια κε αλαζνε με τον κερον κε κινα. Κι αραιετς πα ι γραματικι βοιθα τα παλεα τα νομς να ζυγε κιαλο πολα.

ΦΤΟΝΚΟΛΟΓΙΑ

Ι φτονκολογια (φτονκος-λεγο) λει για τα φτονκυσ.

ΦΤΟΝΚΙ

Σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλοσαν τα παραπαν τα φτονκυσ ινε ασο αρχεον τελεικον (το ιονικον). Ιν αμα κε φτονκι πυ εμπεσαν εν γλοσανεμυν ασο κσενικον τιν επιδρασιν. Εχομε διλ. φτονκυσ πυ κισσενατα ταρχεον τελεικον ι γλοσα κε επεραματα ασι κσεντς. Κε καπια ασεκικα πυ επεμνανεμας ασι παλευσεμυν κεφικαμπα αετς οπος επεραματα. Ελακσαμε ολιγον πολα τιν προφορανατον.

Εχομε παι να ιπι ροσιμερνον τιν ιμεραν σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλοσαν τρια λογιον φτονκυσ.

1. Φτονκυσ πυ επεμνανεμας ολιγον πολα αετς οπος επεραματα ασι παλευς.

2. Φτονκυσ πυ τιν προφορανατον ολιγον πολα ελακσαμε κε κεφικαμπα αετς οπος εσαν.

3. Νεα φτονκυσ πυ διμιουργεθαν α) ασο κσενικον τιν επιδρασιν κε β) ασιν εκσελικσιν τι γλοσαεμυν.

Τα αλαγας ατα ντεγενταν κσειμοθαν με ιδιστερα γραματα εν γραφινεμυν. Εχασαμε τα περισα γραματα; ντο εχριασκυμες αμα κεπεραμε.

Κε αετς πα επεμναμε με τα 20 γραματα ταλφαβιτου τι Εφκλιδι. *

Τα 24 γραμάτα προτι ασυς Ελενας μεταχιριστανατα ι ιονες κεπει
ι αθινει κιστερνα ολ ι αλ ι ρομει.

Ακομαν υς ατορα αφκα σο πυρζζουαζικον τιν Ελαδαν ταλφαβιτον
τΕφκλιδι εχνε. Εμς πα το σοστον πολα μακρα κε πιγαμε αν κε επρε-
πεν να παμε. Εδγαλαμε μονον τα περισα η κε ω κε το ξ κε το ψ.
Τα διο προτα γιατι ατορα κσαι κεπεμνανε σιν γλοσανεμυν· κε τα διο
τελεφετα για να λιπ ι σινχιζι. Επιδι ατα διπλα ελεγανατα κε διπλα
πα ινε κε πρεπ να γραφκυνταν με διο γραματα. Το επιχιριμαν τι
σιντομιας κε εφκολιας πυ φερνε καπι πυδεν κι κρουι.

Κιαν ενυνιζαν ατο ντο λεγνε, κι θα ελεγανατο καμιαν. Γιατι αν εν
εφκολια μεναν γραμαν να γραφομε διο φτονκυς, γιατι να περιορισκυμε
σατα κεκα μονον κε να μι διπλαζομε κε ταλα κε να τριπλα-
ζιαζοματα αν αγαπατε αμον ντεπιναν ι καλογερ κε αμον ντο εσαν γρα-
μενα τα παλεα τα θρισκεφικα τα βιβλια! Ατο ολιγον να νυνιζιατο
κανενας εγρικα πος παλαλοσινια εν. Οχι εφκολιαν, διςκολιαν διγνε τα
διπλα τα γραματα.

Το σποδεοτερον ι σημασια τι μεταριθμισις πυ εγεντον σα 10 τι
καλομινα, εν πυ επλοπιεσεν τιν ορθογραφιαν.

Εχασαμε μονον τα περισα η κε ω κε τα διπλα ξ κε ψ, γιατι
κιχαν κανεναν λογον να ιπαρχνε κε σατο κεκα ικανοπιεθαμε.

Κι αραετς ασο παλεον το αλφαβιτον εχομε εμς ατορα τα ακολουθα
20 γραματα. Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ,
Υ, **, Φ, Χ,

Ολια ατα επεμνανεμας ολιγον πολα με ταρχεον τιν προφορανα-
τυν. Ασα παλεα τα φτονκυς πυ εχαθαν λ. χ. ο η εχονεφτεν με τον ε
κε καπυ καπυ επεμνεν ι κοντοχρονον.

Εγεντον ε

1. Οπυ ετον ριζικον φτονκος λ. χ. κηριον κεριν, κηπος κεπιν,
πηγαδι(ο)ν πεγαδιν κε πεγαδ, τηρο τερο, χηρος κερρος κ. τ. λ.

* Ο Εφκλιδις ετον αρχοντιας σα πηλεα τΑθινας. Εζικεν ρον 5-ον εοναν
Π. Χ. Καθιερωσεν ταλφαβιτονατ σα 403 Π. Χ.

** Το υ με ταρχεον τιν προφοραναθε αμον ντο λεοματο εμς σα λεκσις: ζυ-
μονο, ζολιχτες κτλ.

2. Εκί οπυ ετον αφκίσι χρονικον λ. χ. οχπανο εχπανα, ανιγε ενιγα, ακυγο εκιγα, ογαπο εγαπανα κ. τ. λ.

3. Εκί οπυ ετον χαραχτιρας σα αλοτε περισπομενα (ακσιτονα) λ. χ. ετερησα ετερεσα, επιλησα επιλεσα, ενικησα ενικεσα, επιμησα επιμεσα κ. τ. λ.

4 Εκί οπυ ετον ατονον καταλικσι λ. χ. ο εργατης ο εργατες, ο χοριατης ο χορετες, ο Γιανης ο Γιάνες, ι αραχνη ι αραχνε, ι Ελενη ι Ελενε, εκινη εκινε κ. τ. λ.

Το η εγεντον ι κοντοχρονον εκί οπυ ετον καταλικσι τονομενον λ. χ. ι φιλακι, ι τιμι, ι Πιμι, ι Κερεκι, ι Φανι κ. τ. λ.

Ο φτονκος ομεγα ω εχαθεν ολος διολυ ασιν γλοσανεμυν κε εκί οπυ ετον επεμνεν κοντοχρονον ο

Ιπαμε προς αναβα τα 20 φτονκυσ ι γλοσανεμυν εσσ κιαλα φτονκυσ νεα: α. Ασιν εκσελικσιν τι γλοσανεμυν: 1. Ασιν σινκοπιν ατριφτο φτανκυ πυ εφερεν αετς γιαν-γιανα διο τριβαμενα φτονκυσ. Αετς εδιμωργεθεν ο νεον ο φτονκον λ. χ. Το κεπιν α(φ)τις το κεπινατς. Εκοπεν κερυκσεν το φ σιν αρχιν κε ιστερα το τ κε αετς εγεντων το κεπινατς. Τις ινε? Τις ιν? Τσεν? Πολιτισα πολιτσα, συρμενιτισα συρμενιτσα, εχτισα εχτσα κ.τ.λ. Ιστερνα απο καταλιχτικον φενομενον γινετε κε ριζικον: απαντιετε διλ. κε σα ριζας πολον λεκσεν λ. χ:

Τσεριζο, τσακονο, τσιριχτον, τσιμπιζο, τσυρμουλιζο κ. τ. λ. Κε σολα τα λεκσις πυ εχνε το τς σπανια θαπαντα κανις λεκσις [κσενικα (δανιζμενα ας αλα γλοσας) το οπιον φανερων προς ο φτονκος τς εκσιματιεν ασιν εκσελικσιν τις γλοσανεμυν. 2. Ινε κε φτονκι πυ οχι μονον προστιμαγαν ασιν γλοσανεμυν, αλα εβοιθεσεν σιν διμωργιανατων κε το κσενικον ι επιδρασι λ. χ. ο φτονκον σς. Τον φτονκον σς ελεπομε οχι μονον σα κσενα τα λεκσις, αλα κε σα καθεαφτο τα ρομεικα. Σα δεφτερα μαλιστα κιαλο πολα λ. χ. χειρ σσερ, ονικς νισς, χηρα σσερα, χειροκτιων σσεροτ, αχυρον ασσιρ, παχισ πασσις. Σα ριματα αλαζ κε τον χαραχτιρα τι ριματι, αν τιχεν να εν χ λ.χ. νεβρεχυμε νεβρεσσεσε, νεβρεσσετε; εχο, εις, εσσ. Ονταν εμπροστα ασον χαραχτιραν τι ριματι εν σ ατοτες το σ ατο γινετε σς λ. χ. αγωνισχυμε, αγωνισσικεσε, αγωνισσικετε; δεσχυμε, δεσσικεσε, δεσσικετε. Σο δεφτερον κε σο τριτον προσοπον γιατι το σ ακολουθα αδινατος φτονκος το ε. Σο προτον προσοπον κι γινετε γιατι το σ ακολουθα δινατος φτονκος το .υ Καποτε αλαετς κε ο χαραχτιρας τονοματιον, ονταν τιχεν να εν χ κε γινετε σς λ. χ. εν. αρ. μοναχος πλ. αριθ. μονασσι. Παι να ιπι το σς εν ενας φτονκος πυ εκσιματισεν σα ρομεικα τα λεκσις ασα φτονκυσ χ κε σ. Κε τα φτονκυσ ατα χ κε σ σα.

οριζόμενα περιπτώσια γίνταν ζς. Κε τα κριότερα περιπτώσια ατα ινε α) Ονταν το χ ί ζ ακολουθα αδινάτος ατριφτος ε ί ι β) Ονταν το χ εν ζιμα σο θ κε το λ κε το ζ σο γινν τι κ. Στοχαστεστεν τα παραπαν τα παραδιγμματα.

β. Ολος διολυ νεα φτονκυσ ασιν επιδρασιν πυ επικαν τα κξενα τα γλωσσας εχομε. 1. το ζζ λ. χ. ζζιντζιρ, ζζανκον, πυρζζυας. Απαντιετε ο φτονκος ατο αποκλιστικα σα λεκσις πυ επεραμε ασι κξεντς. 2. το τζ λ.χ. τζαρτζαφ, καλατζεβ, τζιτιζο.

Κιαραετς το αλφαβιτονεμυν πρεπ νχ εσσ τ: ακολουθα γραμματα.

Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, ΖΖ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ο, Π, Ρ, Σ, ΣΣ, Τ, ΤΣ, ΤΖ, Υ, Φ, Χ.

Τα φτονκυσ ΖΖ, ΤΣ, ΣΣ, ΤΖ, γραφοματα προσορας με διο γραμματα, υζνα καθοριονταν ιδιετερα γραμματα για τατα.

Κε μεθαριτε προς ατα ομιαζνε το κς κε το πς: Κςαι πα. Το κς κε το πς καθαρα ακυςζεφκυνταν κε τα διο φτονκυσ κ+ς κε εκινος πυ κικσερ το ιστορικον τιν ορθογραφιαν κε εγνωριζ μονον τα φτονκυσ, κε ταντιστιχατυν γραμματα τιν λεκσιν πυ εγραφκυτον με κς, με κ+ς θα γραφιατο λ.χ αντι ξενος-κξενος θα γραφ. Ενο ατορα ονταν θελομε να γραφομε το ι το λατινικον κε το ροσικον ж με ζζ σινθιματα θαποδινομε τιν φονιν τι φτονκυ. Το ιδιον γινετε κε με το λα.ινικον ch κε το ροσικον ш θα γράφομα-το με ζς. Το ανγκλικον ch κε το ροσικον ч με το τζ. Το ροσικον ц με το τς.

Κξεχοριστα φτονκυσ νχ (γ), μπ (β), ντ (δ), κεχομε. Εχομε σιχ-να σιν γλωσανεμυν τον σινδιαζμον ν+π, ν+κ, ν+τ, Σα σινδιαζμυς σιμαν ατα ακυςζεφκυνταν καθαρα κε τα διο τα φτονκυσ ν+κ, ν+π, ν+τ. λ.χ. ντεφτας? νιο θελτς? ενταμοσα, εμπεσα, αμπαρια, ανκαρια.

Οτι φτονκυσ Γ, β, δ, αμον ντο εχνε ι ρυσαντ κε τα λατινικα τα εθνι κεχομε φενετε κε απατο. Τεμετερ ενο κςαι κ: δυσκολεφκυνταν, να προφερνε κε να γραφνε τα φτονκυσ ch λ.* ш ρ.**j λ., ж ρ. κε ταλα δυσκολεφκυνταν παραπολα να προφερνε σοστα τα λεκσις πυ εχνε б λ. б ρ. д λ. д ρ. κε κι γραφνατα καμιαν σοστα. Κιατο γιατι οπος ιπαμε, σιν γλωσανεμυν ατα τα φτονκυσ κεχομε.

Τατριφτα κε τα τριμενα τα φτονκυσ

Τα φτονκυσ με τον τροπον πυ προφεροματα χοριουνταν σε ατριφ-τα κε τριμένα. Ατριφτα λεγομε εκινα πυ ονταν προφεροματα, αφινομε το στομανεμυν ανιχτον κε εβγεν ελεφτερη ι λαλιαμυν λ.χ. άάά, όόό, κ.τ.λ.

* λατινικον ** ροσικον

γραφιν θεπορναμε να ειμιονομε ταλαγμαν τι φτονκυ σε ιχικον ασιν γι-
τονιαν αντιστιχυ φτονκυ.

Ιν περιπτωση οπου ταιχον ο φτονκον γινετε ιχικον, γραφοματο αμαν
οπος ετον αιχον λ.χ. δοσ-με το ς εμπροστα ασο μ προφερκετε ζ. Κι
γινετε αμαν να γραφοματο δοζμε. Γιατι αν μιαν θα δεβαζοματο δοζ,
ζολα ταλα τα περιπτωση θα δεβαζοματο δοζμε με ς λ.χ. δοζατον, δοζ
ολτε, δοζ εκινυς, δοζ ιναν, δοζ καριδια, δοζ πεντε δοζ γαραμσα δοζ ζαρυδια κτλ.

Αρ γιατατο κι γινετε να γραφομε το ιδιον τιν λεκσιν μιαν δοσ κε μιαν δοζ.

Αικα παραδιγματα ινε κε αλα πολα. Κε αν κι κςερομε το νομον
τιχικον κε αιχον κι θα δεβαζοματα σπιχτα.

Τα τριμενα τα φτονκυς χοριζοματα κε σε κσακολουθιτικα κε στιγμα-
κα κε ονομαζομε εκσακολουθιτικα τα φτονκυς πυ επορομε να προφερο-
με ακαταπαφτα λχ. φφφ, χχχ, σςς, κτλ. Κε ταλα λεγομε στιγμακα λχ.
στιγμακα ινε τα κ,π,τ.

Ταιχα κσακολουθιτικα χ,φ,θ, ς,ςς, τεριαζνε μονον με στιγμακα κε
ταιχα στιγμακα κ,π,τ τεριαζνε μονον με κσακολουθιτικα.

Γιατατο πρεπ να λεγομε:

επισφιστεν κε οχι επισφισθεν

σχολιον " " σχολιον.

εφταν " φθανι

αναπαψι " αναπαφσι; αλα τι σιντροφς ασο σιντροφς
καταποχοπιν τατριφτυ υ

εφχυμε " εφχυμε; αλα εφχαριστο. Με το νεον τιν λεκσιν
εσινιδικσαμε να προφερομεκε κε το φχ

κτιζο " κτιζο; αλα τα φακτια προφερομε το σιμπλεγμα
κτ για τον ιδιον λογον πυ προφερομε κε το φχ.

επονκιζο " εφονκιζο

εφτα " επτα

δαχτιλον " δακτιλον

φτιζο " πτιζο

Αετς εγενταν κε το χτυπιζο ασο εκτοπιζο, εχτυλιαζο ασο εκτυ-
λιαζο, εματσα ασο εμαθισα.

Τα επισφισθι, σχολιον, φθανι, αναπαφσι, εφχυμε, κτιζο, επτα, δα-
κτιλον, πτιο, ινε λεκσις πυ επεμνανεμας ασι παλευσεμυν κε ιν αετς αμον
ντο εγραφανατα. Νια αμαν εκιν επροφερνανατα αετς αμον ντο προφερ-
νατα ατορα εκιν πυ θελνε να ελινικυριζνε για να δικνε ελινομαθιαν
κε ντελεκατοςινιν, για ειμς (ο λαοσ) προφεροματα αετς οπος εγρα-
φαναχα ι παλειεμυν.

ΤΑ ΔΙΦΤΟΝΚΥΣ

Δις ατρίφρα φτονκυσ; πυ προφερκυνταν ενταμιν με εναμς φονιν, λεγο-
ματα διφτονκυσ.

Τα διφτονκυσ ινε:

αι. Ο υτάρνικον εφται τιν δυλιανατ καλα
οι Σοριζμενον οραν πρεπ να τροι κανις.

υι Το πεδιν ακυι Νικολα.

ει Δει το χοριον εν μακρα

ια Διασκαλος. Για τερεν. Τιριανιόμε. Διαρμενεβο

ιυ Ο Γευρας

ιω Ο γιοσμας

Το ποντεικον ι γλωσα κες τα διφτονκυσ τι διμοτικις· ιε κε ιι. Κε
κες ατα τα διφτονκυσ επιδι κε το ιε τι διμοτικις εσκιματιεν ασιν καταλι-
κσιν ες τι πλιθιντ. με τατριφτον ι εμπροστα. Σαικα περιπτωση το ποντέ-
κον ι γλωσα εςσ αντικρι σιν κατάλικσιν ες ταρχαικον τιν καταλικσιν ας
λ.χ. τα γλωσας (διλ. γλωσεσ,) τα λαμπας (διμ. λαμπες) ανάλογα κε τα
ονομασίας τι δεντριον οπυ ι διμοτικι σκιματιζ το διφτονκον ιε λ.χ.
απιδιεσ, λειμονιεσ κτλ. αν θα ελεγανατα, κι λειατα γιατι κι χοριζ με
ιδιετερον καταλικσιν το δεντρον ασον καρπον, θα ελεγανατα απιδεασ, λει-
μονεασ κτλ. Το διφτονκον ιι επισις κεςσατο γιατι σιν καταλικσιν ιι τι
διμοτικις αντικρι εςσ τιν κταλικσιν ει λ.χ. ι ρομει κε οχι ι ρομυ.

Τα διφτονκυσ ιο ιυ κι σκιματιζ ι γλωσαμυον οπος ι διμοτικι; εα
ρομεικα τα καθεαφτο τα λεκσις κεςσατα, εςσατα εα λεκσις πυ επιραμε
ασι κσεντς. Σε κινα τα λεκσις (τα ρομεικα) πυ ι διμοτικι σκιματιζ ατο
το διφτονκον, το ποντεικον ι γλωσα κατα κανοναν σκεδον αποφεβ το σκι-
ματιζμον τι διφτονκυ, επιδι κε ι διμοτικι σαικα περιπτωση τονιζ τον δι-
νατον φτονκον κε το παντικον ι γλωσα ταδινατον λ.χ. το χοριον (διμ.
χοριό), σκολιον (σκολιό), τιριανιόμε (διμ τιριανιόμε).

Το διφτονκον ια επισις κεςσατον οσον ι διμοτικι. Εςσατο πολλα πε-
ριοριζμένον εα καταλικσια τονοματιον το ι με το α ποτε διφτονκον κι
σκιματιζ οπος σιν διμοτικιν λ.χ. Τα πεδιά κε οχι τα πεδιά, τα σκολία
κε οχι τα σκολιά, τα κλιδιά κε οχι τα κλιδιά.

ΣΙΜ. Ι διασκαλ ολ εκσερνε με πρσον δικολιαν τα πεδιά σινιθιζνε
τα διφτονκυσ ια, ιε, ιυ εα περιπτωση πυ λεατα ι διμοτικι. Υτε προφέρ-
κετε το ια τι γλωσασεμυον, οπος το ια τι διμοτικι;. Παρθάλτε το ια
το διαρμενεβο με το ια τι διμοτικις εα λέκσις πεδια, νικια, ιτε τα κο-
ματια με τιν προφοραν τεμετερον κε τι διμοτικις.

Τα διφτονκυσ αι,υι,οι,ει εσκιματιγαν ασιν σινκοπιν τι τριμενυ τι φτονκυ σα ριματα. Το εφται εν ασο εφτα(γ)ι το τροι ασο τρο(γ)ι, το ακυι ασ ακυ(γ)ι το λει ασο λε(γ)ι κτλ. Ι ατριφτι α,υ,ε,ο, πυ ιν κιαλο δυνατα ασον ι κε δυναμονε αλο πολα τον τονον πυ έχνε, αδυνατιζνε τα διφτονκυσ αι,οι,υι,ει. Κε τα δίφτονκυσ ατα κεσσιατα ι γλόσαμυν αετς πολα, άμον τι διμοτικιν.

Ι ΣΙΛΑΒΙ

Τα παραπαν τα λεκσις επορυμε να χοριζομε σε διο, τρια κιαλο πολα κοματια. Τα κοματια λέγοματα σιλαβας.

Ινε λεκσις με εναν σιλαβιν κε λεχκυνταν μονοσιλαβα λ.χ. να, αχ; μερικα με διο κε λεχκυνταν δισιλαβα λ.χ. κατα, περο, κυτιν κτλ. Με τρια κε λεχκυνταν τρισιλαβα λ.χ. εργατες, θαλασα κτλ. Κε οσα λεκσις εχνε παραπαν ασα τρια λεχκυνταν πολισιλαβα λ.χ. υταρνικος, Νοβοροσιςκ.

Το τελεφετεον ι σιλαβι λεχκετε λιγυσα, το προτελεφετεον παραλιγυσα κε κινο πεν εμπρ ασατο προπαραλιγυσα.

Το κοματιαζμαν τι λεκσις (σιλαβιζμαν) γινετε ος εκσις

Τα τριμενα τα φτονκυσ σιλαβιζκυνταν με τον κατοπινον τον ατριφτον λ.χ. δυ-λε-βο. Αν απομενε τριμενα φτονκυσ σο τέλος μοναχα σιλαβιζκυνταν με τον προιγυμενον ατριφτον λ χ πα-ρα-θιρ.

Αν σιν μεσιν για σιν αρχιν κες ιν διο κε τρια τριμενα φτονκυσ σιλαβιζκυνταν ενταμαν, αν αρχινα ασατα ρομεικον λεκσιν λ. χ. Αστραφτ θα σιλαβιζοματο α-στραφτ. Ασο στρ αρχινυν ρομεικα λεκσις: στρατα, στρονο, στρεχκυμε κ.τ.λ.

Σιλαβιζκυνταν χοριστα τα τριμενα τα φτονκυσ, αν ασατα κιαρχινα ρομεικον λεκσιν λ. χ. πορπατο θα σιλαβιζκετε πορ-πα-το. Ασο ρπ κιαρχινα ρομεικον λεκσιν.

Πρεπ να εκσερ ο καθαινας πος γινετς ο σιλαβιζμον για να επορι να μεταφερ τιν σιλαβιν σιν ανανκιν κεκα λ. χ. Σιτια γραφ κε παι ερτε σιν ακραν τι τετραδι κε επεμνεν να γραφ ακομαν εναν λεκσιν. Ολεν κεχορι. Εναν κοματναθε αμαν περ ι σιρα. Κι πρεπ βεβσα ναφιν ανιχτον το μερος κε να μεταφερ σαλο τιν σιραν ολεν τιν λεκσιν. Θα ινε εκς απες. Πρεπ να γομον τιν σιραν; εναν κοματ τι λεκσις περ, διο περ πρεπ να γραφιατο. Αρ ατυχα θα χρισιμεβιατον να εκσερ πος πρεπ να χοριζ τιν λεκσιν οπος πρεπ. Πρεπ διλ. να εκσερ σιλαβιζμον.

ΤΟΝΙΖΜΟΣ

Εναν ασα σιλαβας τι λεκσις πυ εσσ παραπαν ασεναν σιλαβιν τονιζομε. Τονιζομε σιμεν: ανιβαζομε τιν λαλιανεμυν κιαλο πολα σεναν ασα σιλαβας τι λεκσις. Σιν γλοσανεμυν ιν λεκσις πυ τονισκυνταν. 1) Σο τελεφετον τιν σιλαβιν λ. χ. το φυτόν, ο δουλεφτάς, ι Δεσπινί, το κυτίν. 2) Σο δεφτερον τιν σιλαβιν ασιν λιγυσαν λ. χ. ο εργάτες, ο χορέτες, ι γλώσα, το μίλον. 3) Σο τριτον τιν σιλαβιν ασιν λιγυσαν λ.χ. ο άνθρωπον, ο έμορφον, ο κολχόζνικον.

Ι γλοσαμυν κι δυσκολεφκετε να τονιζ κε το τεταρτον κε το πεμπτον τιν σιλαβιν ασιν λιγυσαν λ. χ. 1) Σο τεταρτον τιν σιλαβιν εφίτεπσαμε, έρδεπσαμε, έχπασαμε κ.τ.λ. 2) Σο πεμπτον τιν σιλαβιν λ.χ. πίπενατοναν (αδακα ταντονιμιας πυ κε ατοναν δεδασκυνταν ολια ενταμαν αμον εναν λεκσιν). Κε σα διο ατα τα περιπτοσια ακυσεφκετε κε δεφτερον τονος, αλο λαφρος ασο προτον, σο δεφτερον τιν σιλαβιν ασιν λιγυσαν. Σα παραδιγματαμυν έρδεπσάμε, πίπενατόναν.

Σιμιον για τον τονον κι θαλομε. Το σιμιον τι τονου αναδα τα δυσκολιας, οφελιαν κανεναν κιδι.

ΤΑ ΣΙΜΙΑ ΤΙ ΣΤΙΚΣΙΣ

Οταν καλατζεβομε στεκομε αλυ πολα κε αλυ ολιγον; αλυ χαμελινομε τιν λαλιανεμυν κε αλυ σιροματο; αλυ δικομε θαμαζμον κε αλυ εροτυμε. Ολια ατα τα διαφορας, συν χροματιζμον τι φονις σιμιονομε οταν γραφομε, με ιδιετερα, σιμια, πυ λεγοματα σιμια τι στικσις.

Τα σιμια τι στικσις ινε:

Ι τελια (.) κε θαλοματεν εκι οπυ τελιον ο λογον λ.χ. Ικοδομυμε τον σοσιαλιζμον.

Το κομαν (,) βαλοματο για να χοριζομε τα προτασια κε τα λεκσις, ονταν μετρυματα λ.χ. ο Σταλιν, ο Μολοτοφ, ο Βοροσσιλοφ, ο Καλινιν, ο Καγανοβιτς, ο Κουπισσεφ, ο Ορζζονικιτσε, ο Κιροφ, ο Κοσιοφ κε ο Αντρεεφ ινε μελι τι πολιτπυρο.

Τελιαν με κομαν (;) βαλοματο για να χοριζομε νοιματα συν ιδιον τον λογον λ.χ. Επιγα σιν βιβλιοθικιν; επερα το „Αλφαβιταν τι λενινιζμυ“; εδεβασατο. Σιμ. Για να μι σιχισκυνταν τα πεδιαμυν πυ μαθανε κε ρυσικα αντι ταπαν τιν τελιαν (·) πρεπ να βαλομε οπος ι ρυσαντ κε ολ ι εβροπει τελιαν με κομαν (;).

Το εροτιματικον (?) βαλοματο σο τελος τι προτασιας πυ εροτυμε λ.χ. Γιατι ερθες αργος σιν σινεδριασιν? Σιμ. Για τον ιδιον λογον πυ

πα για ταπαν τιν τελιαν πρεπ κε το εροτιματικον να αλαζομε να γραφοματο, αμον ντο γραφνατο ολ ι εβροπει (?).

Το επιφονηματικον (!) βαλοματο σο τελος τι προτασις πυ θελομε να δικομε θαμαζμον, λιπιν, χαραν, φοβον κ.τ.λ. Ντεμορφον κολχοζι Ντο δεφταμε! Αγαπιτε σιντροφε! κ.τ.λ.

Τα ισαγογικα («») Σα κξενα λογια εμπροστα κε σο τελος λ.χ. Ο Δενιν ιπεν: «Να μαθανετε, να μαθανετε κε να μαθανετε».

Τιν παρενθεςιν /()/ για να εκσιγόμε εκιαπες αλο καλιον οσα θελομε να λέγομε. Ο Σ.Σ.Σ.Δ. (Σινδεζμος Σοβετικον, Σοσιαλιστικον Διμοκρατιον) εν ι πατριδα τολυνετερον τι προλεταριαν.

Το ενοτικον (-) σιν μεταφοραν τι σιλαβις ονταν κεχορι ολεν ι λεκσι κεσαν σιραν για ονταν λεγομε διο λεκσις ενταμαν λ.χ. αγαλια-αγάλια.

Το κσιγιματικον (:) α) για να εκσιγιζομε οσα λεγομε κε β) σα κξενα λογια κεκα; σικαν περιπτοσιν βαλοματα εμπροστα ασα ισαγογικα. λ.χ. Τι σκολι τα πεδια χρεσκυνταν: τετραδια, βιβλια, κοντιλια κ.τ.λ.

Το διαλογικον (—) σον διαλογον σιν αρχιν τομιλιας καθαινος ανθρωπ. λ.χ. — Ελα ασ γραφκυμες υταρνικι, ελεγεν ο Νικον. — Ασ γραφκυμες, ιπενατον με ενθυσιαζμεν κε ο Κοστις.

Γαποσισοπιτικα (....) ονταν εχομε κε αλα να λεγομε, αφινοματα αμαν να σιμπλιονιατα ο αναγνωστις. λ.χ. Ενταμαν ατορα εγο κεσι θα παμε σον πολεμον, ενταμαν θα δυλεβομε, ενταμαν θα καρατιζομε το χομαν.... (Ας, „Αψιματενεν τιν χαλαρδιαν“)

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Τα λεκσις αποτελυν τον λογον. Τα λεκσις αμαν ατα ολια κεπορομε να λεγοματα παντα μεναν μορφιν. Για να εβγεν καπιον νοιμαν ασον λογον πρεπ σε μερικα απατα να γινταν καπια αλαγας. λ.χ. Ι θρισκια, ιμε, οπιυμ, ο λαος. Τα τεξερα ατα τα λεκσις αετς οπος ινε, νοιμαν εναν κι δ'γνε. Για να δ'γνε πρεπ να ενονοματα. Κε για να ενονοματα, χρεσκυνταν καπια αλαγας. Αν ατα τα αλαγας εφταμε, θα ενονταν λ.χ. ι θρισκια ε: οπιυμ για τον λαον. Για να εφταμε τιν ενοσιν ιπα το ιμε σο τριτον προσοπον, τιν λεκσιν λαος σο ετιατικον τιν πτοσιν. Κε τα λεκσις ατα λαος κε ιμε θα λεγοματα διαφορετικα αλυ κεκα. Το μερος λιπον τι γραματικις πυ λει για ταλαγας πυ γινταν σα λεκσις (το ιιπικον) λεχκετε μορφολογια.

Ολια τα λεκσις πεφταγνε τον λογον ινε διο λοσεν: κλιτα κε ακλιτα. Ακλιτα λεχκυνταν εκινα τα λεκσις πυ καριαν κι αλαζνε κε απομενε αετς οπος ινε λ.χ. εκι, εμπροστα, οκσοπις, αφκα,ονταν κ.τ.λ.

Αίτια λέξεις ινε τα προθεματα, τα επιριματα, τα σινδεζμος κε τα επιφονιματα.

Ολια ταλα πυ αλαζνε τεναν το μεροσατυν το τελεφτεον, λεχκυνταν κλιτα λ.χ. το πεγαδ, τι πεγαδι, τα πεγαδια, τι πεγαδιον. Κοφτο, κοφς, κοφ, κοφομε, κοφετε, κοφνε κτλ.

Αίτια λέξεις ινε τα ονοματα (υσιαστικα κε επιθετα) κε τα ριματα. Σα κλιτα λέξεις το μερος πυ αλαζ, λεχκετε καταλικσι κε το μερος πι κιαλαζ λεχκετε θεμαν για ριζα.

Τα κλιτα τα λέξεις αλαζνε τα καταλικσιατυν με διο διαφορετικα τροπος. Τον εναν τον τροπον λεγομε κλισιν λ.χ. τα πεδιν, τι πεδι, ο αροστον, ταροστονος κε ταλο τον τροπον σκιματιζμον λ.χ. γραφο, γραφς, γραφτ κτλ.

Τα ονοματα (υσιαστικα ι επιθετα) αλαζνε με τον προτον τροπον. Τα ριματα με τον δευτερον τροπον. (Πια λεγομε ονοματα κε ριματα θα λεγομε κιαλαφκα).

Σα κλιτα τα λέξεις ονοματα ινε, ριματα ινε, διακρινομε αριθμους. Ταριθμους ινε διο: ο ενικον αριθμον κε ο πλιθιντικον. Ο ενικον εν για να δικομε εναν προσοπον κε ο πλιθιντικον διο κε παρχπαν λ.χ. το σκολιον, τα σχολια. Γραφν, γραφομε.

Ιδιετερα σα ονοματα διακρινομε κε:

α) Γενι.

Τα γενι ινε τρια λοεν: αρνικον, θελκον κε υδετερον λ.χ. ο αντρας, ι γινεκα, το πεδιν.

Παντα το γενοσ κι ανταποκρινετε σοπραματικον τιν φισιν τοντιον λ.χ. ο υρανον εν αρνικον, εκι πυ πρεπ να εν υδετερον· ι πετρα εν επισις θελκον, εκι πυ πρεπ να εν κιατο υδετερον. Το κοριτς εν υδετερον, εκι πυ πρεπ να εν θελκον κτλ.

Τα γενι διακρινομε ασα αρθρα κε αρθρα λεγομε τα μονοσιλαβα τα λέξεις σ, ι, το πυ σινδεβνε τα ονοματα. Τα αρθρα ινε τρια: ο για τα αρνικα λ.χ. ο μαστορας, ο εργατες; ι για τα θελκα λ.χ. ι αμιλα, ι μαχιτικοτητα; το για τα υδετερα λ.χ. το κολχοζ, το Βιτιζοβ κτλ.

β. Πτοσια

Τα διαφορα τα αλαγας ντο παθανε τα ονοματα ονταν περνε καταλικσια σο τελοσατυν για να τεριαζνε με ταλα τα λέξεις κε ναποτελωνε λογον με νοιμαν τελιομενον, λεχκυνταν πτοσια λ.χ. το τραπεζ, τι τραπεζι, τα τραπεζια, τι τραπεζιον.

Σιν γλωσανεμυν εχομε τεξερα πτοσια για τα ονοματα: τονομαστικον, το γενικον, το ετιατικον κε το κλιτικον λ.χ. ον. ο ανθρωπος, γεν. τανθρωπι, ετ. τον ανθρωπον κλ. ε ανθρωπε

Σιμοματα

Ασα τρια γενι: ταρνικον, το θελκον κε το υδετερον το τελεφτεον παρανκοιζ κε εχτοπιζ τα διο τα προτα κε πιαν τον τοπονατυν. Ο πολεμον ατο ερχινεσεν προπαντον ασα ονοματα πυ ανικυνε σαπσιχα οντα, οπυ πολα δικεον κιχαν ταρνικα τε τα θελκα. Αμαν εκεκα πα κεσταθεν το υδετερον, εσινεσεβεν κε τα εμπσιχα. Κε τιν αρχιν επικεν ασον πλιθιντικον σριθμον κεπεκι επιγεν σον ενικον. Αετς πα πολα ζσα ακομαν κιατορα, ατα πυ ελεγχυσαν με ταρνικον ι το θελκον ταρθρον, λεχκυνταν με το υδετερον. Κε ι υδετεροπισι (να γινταν υδετερα) αρχινα προτα ασα αρθρα κε παι σα καταλικσια διλ. τα ονοματα πυ υδετεροπιυνταν (γινταν υδετερα) προτα περνε το υδετερον ταρθρον εμπροστατυν κε απιστερα τα καταλικσια τυδετεριον.

Ολια ατα πυ λεμε προσεκστιατα σα παρακατο τα παραδιγματα:

Αρνικα πυ εγενταν υδετερα

ο κικος το κεπιν

ο ποταμος το ποταμ

ο λιθος το λιθαρ

ο πες το πεδιν

ο παραστατις το παρασταρ

ο χιρομιλις το σσερομιλ

ο ροθον το ροθον

ο ονικς το νικς

ο ομος τομιν

ο πυς το ποδι

ο δαχτιλος το δαχτιλον

ο αποσιναγογος το αποσιναγομαν

ο ονιδιζμος τονιδιζμαν

Θελκα πυ εγενταν υδετερα

ι πιγι το πεγαδ

ι καλιθα το καλιβ

ι αγελαδα ταγελαδ

ι ραχικς το ρασσιν

ι αμνας ταμναδ

ι εκς το γιδ

ι ιαλος το γιαλιν

ι πλακς το πλακιν

ι κεφαλι το κικφαλ

ι μιτι το μιτιν

ι θρικς το τριχαρ

ι χελιδον το σσελιδον

ι σινδον το σιντον

ι μελανι το μελαν

ι λεφκι το λεφκιν

ι φτερικς το φτεριδ

ι σφενδαμος το σπενταμ.

Κενο ατα κιαλα πολα οχι κσεχορικτα λεκσις, αλα κατιγοριας ολογια λεκσεον, οπος ελεπ ο αναγνωστις εγενταν υδετερα, σπανικς επορι να ινε παρδιγματα, πυ να δικνε ονοματα υδετερα να γινταν αρνικα για θελκα.

Το παρανομιζμαν ταρνικυ κε τι θελκυ ασο υδετερον γενος αρχινα ασον πλιθιντικον κε παι ζον ενικον.

Λ. χ. ο ρσκιλον (εν. αρ.) ι ρσκιλ κε τα ρσκιλια (πλ. αρ). Το δεφτερον μιλιστα κιαλο ρινιθιζμενον. Ο γαρταλον, ι γαρταλ κε τα γαρταλια. Ι κατα, τα κατας κε τα κατυδια. Ι κοσαρα, τα κοσαρας κε τα κοσαρια.

Κε οχι μονον ατο; ατορα κε ερχινεσαμε να λεγομε κιαλο πολα ταλαπαν τα ονοματα κε ζον εν. αρ. το παραπαν σο υδετερον γενος παρα σο αρνικον; λεγομε διλ. ο ρσκιλον, αλα κε το ρσκιλιν (υδετ.), ο γαρταλον, αλα κε το γαρταλ (υδ.). ι κατα κε το κατυδ (υδ.), ι κοσαρα κε το κοσαρ (υδ.). Υζοτυ τελιοτικα θανασπαλκυνταν ταρνικα κε τα θελκα κε θαπομενε μονον τα υδετερα ζατα τα περιστασια.

Κε κι γινταν μονον υδετερα με τα αρθρα; περνε κε τιν καταλικσιν τυδετερον το ια: τα ρσκιλια, τα κατυδια, τα γαρταλια, τα κοσαρια.

Καπια αρνικα κε θελκα αντιστεχουνταν αχομαν κε δεχκυνταν μονον το υδετερον αρθρον, φιλατνε αμαν τεκινειερον τιν καταλικσιν. Ταρνικα, ταρνικον τιν καταλικσιν; τα θελκα, τι θελκον λ. χ. αρν. Ο λαγουμανον τα λαγουμανυς, ο καπνον τα καπνυς, (οχι το φιτον), ο καπελον τα καπελυς (κε τα καπελα) θελκ. ι καβε τα καβεδες, ι μεζε τα μεζεδες, ι ζιρατα τα ζιρατις.

Κιαλο ιστερα θα λεγομε κε για αλα καρτοθοματα τυδετερου γενυς. Αδακα ας διγομε εναν μικρον εκσιγισιν για τατο πυ γινετε. Για να εγρικατιατο τερεσεν προς εκλιναν ταρθρα ι παλειεμυν.

	Εν.	αριθ.	Πλιθ.	αριθμος		
	Αρ.	Θελκ.	Υδετ.	Αρ.	Θελ.	Υδετ.
Ον.	ο	η	το	οι	αι	τα
Γεν	του	της	του	των	των	των
Δοτ.	τω	τη	τω	τοις	ταις	τοις
Ετ.	τον	την	το	τους	τας	τα
Κλ	ω	ω	ω	ω	ω	ω

Προσεκσεν πιον εν το κριοτερον το γνωριζμαν τυδετερου τι γενυς σο κριοτερον τιν πτοσιν. Θα ελεπεσεν προς κε ζον εν. αρ. κε ζον πλ. αριθ. σο ονομαστ. τιν πτοσιν το κριοτερον το γνωριζμαν τυδετερου τι γενυς εν το τ

Ατο το τ θα ελεπεσεν προς εχνατο κε το αρν. κε το θελκον ρολια ταλα τα πτοσια αναβα σο ονομ. κε κλιτ. Διλ. το τ τυδετερου το αρν.

κε το θελκον το αρθρον το καθαιναν ιχανατο 6 φoρας (γεν, δοτ. ετ. ζον εν. κε πλ. αρ) κε κιχανατο 4 φoρας (ον. κλ. ζον εν. κε ζον πλ. αρ.). Παι να ιπι το τ τυδετερυ το αρν. κε το θεлк. παραπαν ιχανατο παροζον ντο κιχανατο. Αρα τυκα εν κατεμεν το μιστικον τεπικρατισις τυδετερυ τι γενυς. Προτα το υδετερον το αρθρον επαρανκοντζεν ταρν. κε το θεлкον κε απιστερα κε τονομαν επιρεν τιν καταλικζιν τυδετεριον. Ατο φενετε καθαρα ζεκινα τα ονοματα ταρν. κε τα θεлк. πυ εδεχταν το υδετερον αρθρον ζον πλιθ. αρ. κε εφιλακζαν ακομαν τεκινετερον τιν καταλικζιν λ. χ. ο κρεμον τα κρεμυς, ι γλοζα τα γλοζαζ κ. τ λ.

Αζα πτοζια το ποντεικον ι γλοζα εφιλακζεν, οπος ιπαμε κιαλαπαν αζ αρχεον τελενικον τεζερα. Κε αζατα τα τεζερα το εναν το κλιτικον περιοριζταν ατοζον πολα, οζτε ζκεδον κεπεμνεν. Απαντυματα με ιδιετερον καταλικζιν μονον ζα ονοματα πυ τελιονε ζε οζ λ. χ. ο ανθρωπον κλ. ε ανθρωπε, ο αροζτον ε αροζτε κ. τ. λ.

Πολα περιοριζταν επιζις, αν κε οχι οζον το κλιτ. ι πτοζι κε το γενικον ι πτοζι. Σιχνα αποφεβ ι γλοζαμυν το γεν. τιν πτοζιν κε ζον τοποναθε αντικρι θαλ το ετιατικον τιν πτοζιν με τα προθεματα αζ (απο) κε ζ (ις).

ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα ονομαζιας πυ μεταχιριζκυμεζ για να φανερονομε οντα λ. χ. προατον, αντικιμενα, λ. χ. τραχτορ, δυλιαν, λ. χ. ζπιρζιμον, ιδιοτιτα, λ. χ. μαχιτικοτιτα, λεγοματζ ονοματα υζιαζτικα.

Τα ονοματα τα υζιαζτικα ινε διο λοζεν: κιοια κε κιοια. Εκινα τα υζιαζτικα τα ονοματα πυ ανικνε ζεναν οντον για μονον ζεναν μεροζ, ραζζιν, ποταμ, λιμνιν, λεχκονταν κιοια ονοματα κε γραφκονταν με κεφαλεον γραμαν λ. χ. ο Κοζτιζ, ι Κιοια, ο Βολγας, ο Καφκαζοζ, ι Μπαικαλι, το Σταλιγγρατ κ. τ. λ.

Εκινη τα ονοματα τα υζιαζτικα πυ επορυν να ανικνε ζολια τα οντα κε ταντικιμενα ινοζ ιδυζ, λεχκονταν κιοια υζιαζτικα ονοματα κε γραφκονταν με μικρον γραμαν λ. χ. ταλογον, το ποταμ, ι πολιτια, ι ιζοτιτα, το λιμνιν.

Τα ονοματα τα υζιαζτικα χοριζομε ακομαν ζε ζινκεκριμενα κε αφερεμενα. Σινκεκριμενα λεγομε ολια εκινα τα υζιαζτικα ονοματα πυ φανερονε οντα κε αντικιμεναπραματικα κε ιν ατα πυ ελεπομε κεζτανομεζατα. λ. χ. ο μυχτερον, το κζεραντερ, το ζταφιλ, το τζακελ κ. τ. λ.

Αφερεμενα λεγομε τα ονοματα τα υζιαζτικα πυ νια ελεπομε, νια εζθανυμεζατα, παραμονον φανταζκυμεζατα λ. χ. ι επιθεζι, ι οραζι, ο γυζ κ. τ. λ.

Απο πν ιν τα υσιαστικα τι γλωσσαζεμνν.

Σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλωσαν τα παραπαν τα υσιαστικα ιν
 ασαρχεον τελενικον τιν γλωσαν; αλα με τον τιπον πν ιχαν κε ατοτες
 λ.χ. ι γλωσα, ι πετρα, το φιλον, το φιτον κ.τ.λ. κε αλα με νεον τιπον;
 λ.χ. ο ανθρωπος σαρχεον τιν γλωσαν ο ανθρωπον σεμετερον, ι ελπις
 (αρχ.) ι ελπιδα, ο πες (αρχ.) ο πέδας, το υς (αρχ.) το οτιν.

Ινε αμαν κε πολα υσιαστικα ζιν γλωσανεμνν αζο λατινικον τιν
 γλωσαν λ.χ. ι πορτα, ι σκαλα, το μανικ, το μαντιλ, το κυμυλ, το πα-
 νταλον, ι στρατα κτλ.

Εχομε υσιαστικα κε αζο τυρκικον τιν γλωσαν λ.χ. ι μεζε, το
 τυφεκ, ι περτε, το πιλαφ, ι μαχαλα, ι εντζερε, το πεσκιρ, το λειμκτλ.

Εχομε κε υσιαστικα ολιγα κε αζο αρμενικον τιν γλωσαν λ.χ.
 το ταν, το πασκιταν, το τσυχαβελ κ.τ.λ.

Εχομε υσιαστικα κε αζιν γλωσαν τεπανάστασις τι τριγομιννα
 λ.χ. το ζοβετ, ο πολςσεβικον, ο υταρνικον, το κολχοζ, ι πιατιλετκα κ.τ.λ.

Ντο κατάλικσια έχνε τα υσιαστικαμνν

Καταλικσια για τα αρς. τα υσιαστ. ι γλωσαμνν εσσ:
 σε ας ο πσομας, ο δυλεφτας
 σε εας ο γραφεας, ο τιρτεας, ο μαςχαρεας
 σε ις ο κεμεντζετζις, ο καικιζις, ο μαθιτις
 σε ον ο ανθρωπον, ο εσιμονκον, ο Μιτον
 μονον σε ς για τς ο αραπες, ο καβαλαρτς, ο μαζαρατς,
 σε ες ο χορετες, ο εργατες.

Κατάλικσια για τα θελκα ονοματα

σε α λ.χ. ι μανα, ι γλωσα, ι μια, ι δυλια
 σε ι „ ι τιρι, ι Πινι, ι μιχανι
 σε ε λ.χ. ι Ελενε ι μεζε, ι αραχνε
 σε υ „ ι αλεπου, ι ραιμυ, ι γλωσυ, ι κοσυ
 σε ο „ ι Δεσπο (επανια εβριονταν αικα).

Κατάλικσια για τα υδέτερα υσιαστικα

σε αν λ.χ. το πραμαν, το γραμαν, το τσαχελιζμαν
 σε ιμον „ το σκαπσιμαν, το πεκσιμον, το βρεκσιμον
 σε ον „ το δεντρον, το φιτον, το χαταλον
 σε ος „ το παθος, το παχος, το πλατος
 σε ιν „ το πυλιν, το εσκιλιν, το πεδιν, το λιμνιν).

Χορίς καταλιξιν εο ονομαστικον τιν πτοσιν λ.χ. το πεγαδ, το αβλακ, το σοβετ, το σοβχοζ, το κυταλ, το πιρον κ.τ.λ.

ΣΙΜ. 1. Ταρχεα αρν. ονοματα υσιαστ. πυ ετελιοναν σε ος ολια ατορα εμς λεγοματα με ον λ.χ. ο ανθρωπος (αρχ.) ο ανθρωπον, ο σιντροφος (αρχ.) ο σιντροφον, ο διασκαλος (αρχ.) ο διασκαλον κ.τ.λ. κιατο επιδι το ε σεμας ιστερα ασο ονομαν εγρικυματο το παραπαν ος χτιματικον αντονομιαν διλ. ο ανθρωπος ονταν λεγομε, ενουμε σινθος ο ανθρωπος-εο. Ο σιντροφος= ο σιντροφος-εο κτλ. Εκι αμαν οπου το ονομαν εν κατιγορουμενον τονομαστικον τιν πτοσιν λεοματο κε με το παλεον τον τιπον λ.χ. Ντο εν ατος πυ ερθεν? ανθρωπος εν. Κε κι σιμεν αδακα ο ανθρωπος-εο, ονταν εν κατιγορουμενον οπος εαυτο τιν περιπτοσιν. Αν εροτυμε αμαν πιος ερθεν? κι πρεπ να λεομε ο ανθρωπος ερθεν, αλα ο ανθρωπον ερθεν αν λεομε ο ανθρωπος αδακα θα σιμεν ο ανθρωπος-εο πρεπ να λεομεν ο ανθρωπον διλ. ονταν εν υποκιμενον το ονομαν, λεχκετε εονομαστικον τιν πτοσιν με υ

ΣΙΜ. 2. Πολα φορας το καταλιχτικον το ατριφτον εα αρν τα υσιαστικα τα ονοματα αποκοφκετε κε ακυρσεφκετε αντι το ε ο φτογκον τς λ.χ. ο καθαλαρις, ο καθαλαρς, ο καθαλαρτς. Ο χαμελεταρις, ο χαμελεταρς, ο χαμελεταρτς κ.τ.λ. Πολα ολιγα φορας απαντυμε, ος εκσερεσιν, κε ονοματα αρν. χορις τα καταλιχτικα ε κε υ λ.χ. ο κιο.

Καταλιξια για τα θελκα τα υσιαστικα το ποντεικον ι γλοσα εςς εε α λ.χ. ι μανα, ι χαρα, ι θαλασα εε υ λ.χ. ι γλοσου, ι κοσου, εε ι λ.χ. ι αποκοπη, ι τιμι, εε ε ι νιφε ι καβε.

Το ποντεικον ι γλοσα εςς κε τα θελκα ονοματα πυ ετελιοναν αλοτε εο ος. Αλα ασατα επεμναν θελκα, ελακσαν αμαν τιν καταλιξινατυν λ.χ. ι διδαςκαλος, ι διδαςκαλτσα, ι διασκαλτσα, ι σιντροφος, ι σιντροφ-εα; αλα ελακσαν το γενοσατυν κε εγενταν αρνικα λ.χ. ι οδος ο οδος (θα παο εον οδονατ. Ειλακσεν κε ι σιμασια εον οδανατ=εον τοπονατ) ι προ-οδος ο προοδος. Τα παραπαν αμαν επικεν υδετερα λ.χ. ι αμπελος ταμπελ, ι ελαφος τελαφ, ι καμιλος το καμελ, ι ταφρος το τραφιν, ι τιμθος το τυμπιν κ.τ.λ.

Το ποντεικον ι γλοσα εςς κε θελκα με τριμενον φτογκον ατα αμαν ινε ολιγα αμον εκσερεσιν λ.χ. ι κορ λ.χ. Κορ ντο τιλις κιαποτιλις τι λετζεκισ τα τεκια (λαικον τραγοδια). Ι, χαρ λ.χ. χαρ (το χαριζμαν) τεμον πα αεεν ατα.

Καταλιξια για τα υδετερα τα υσιαστικα το ποντεικον ι γλοσα εςς: Σε αν λ. χ. το γραμαν, το πραμαν. Σε ον: το δεντρον, το μιλον. Σε ιμον το πεκσιμον το τρεκσιμον. Σε ος: το λαθος, το μερος. Σε ιν: τα πυλιν το μαλιν κε εε πολα αλα τριμενα φτογκυς πυ εχασαν τιν

καταλιξιν εν (γιατι επεκοπεν) κεπεμναν χωρις καταλιξιν λ.χ. το πεγαδ, τον πεγαδ(ιν), το ματ, το ματ(ιν), το μασσερ, το μασσερ(ιν), το κυταλ, το κυταλ(ιν) κ. τ. λ.

Γιατατο το πονταικον ι γλωσα εφκολα περ κε τα κσενα ονοματα πυ τελιονε σε τριμενα φτιονκυσ λ.χ. το σοβετ, το τραχτορ, το κολχοσ κ. τ. λ.

ΣΙΜ. Τα τιπυς: το μασσεριν, το κυταλιν, το ματιν, το πεγαδιν εν ιδιοματικα; λεγνατα αετς σε κερασυνταικον το ιδιομαν κε ι συρμενιτ λεγνατα χωρις ν: πεγαδι, οματι, μασσερι, κυταλι κ. τ. λ.

ΚΛΙΣΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Ενικός αριθμός

με ας

με ις

ον. ο δουλεφτας	ο αραπς	ο τογραματζις	ο μαθιτις
γεν. τι δουλεφτα	ταραπ	τι τογραματζι	τι μαθιτι
ετ. τον δουλεφταν	τον αραπ	τον τογραματζιν	τον μαθιτιν
κλ. δουλεφτα —	αραπ	τογραματζι	μαθιτι

Ον. ο εργατες	ο διασκαλον	ο αριθμος
γεν. τεργατε (α)	τι διασκαλονος	ταριθμου
ετ. τον εργατεν	τον διασκαλον	τον αριθμον
κλ. εργατε (α)	διασκαλε	αριθμε

ο Κσανθοπουλον	ο Μιτον
τι Κσανθοπουλονος	τι Μιτονος
τον Κσανθοπουλον	τον Μιτον
Κσανθοπουλε	Μιτο

Πλειθυντικός αριθμός

Ον. ι δουλεφταδες	ι αραπ	ι τογραματζιδες	ι μαθιταδες
γεν. τι δουλεφταδιον	ταραπιον	τι τογραματζιδιον	τι μαθιταδιον
ετ. τι δουλεφταδες	ταραπς	τι τογραματζιδες	τι μαθιταδες
κλ. δουλεφταδες	αραπ	τογραματζιδες	μαθιταδες

Ον. ι εργατ	ι διασκαλ	ι αριθμι
γεν. τεργατιον	τι διασκαλιον	ταριθμιον
ετ. τεργατς	τι διασκαλτς	ταριθμος
κλ. εργατ	διασκαλ	αριθμ

· Ον. ἡ Κσανθοπούλαντ ετ. τι Κσανθοπουλιαντ(α)ς
· γεν. τι Κσανθοπουλιαντιον κλ. Κσανθοπουλιαντ

Κατὰ τὸ δὺλεφτας κλισκουνταν κε τα: ὁ καπνας ὁ ψαρας, ὁ προα-
τας, ὁ κιδνας, κτλ. Κατὰ τὸ τογραματζις: τενεκετζις, ὁ καιτζις, ὁ ζυρ-
ματζις, ὁ λιριτζις κτλ. Κατὰ τὸ μαθιτις: ὁ φιτιτις, ὁ φιτεφτις, κτλ.
Κατὰ τὸ ὁ διασκαλον : ὁ σιντροφον, ὁ ιπαλιλον, ὁ ανθρωπον κτλ. Κατὰ
τὸν Κσανθοπουλον: ὁ Παρασκεβοπουλον, ὁ Αλεποπουλον κτλ.

Τὸ ονομαστικὸν ἡ πτοσι ζον ενικὸν αριθμὸν ζολια τελιον — γιὰ ζο
ζ γιὰ ζο ν. Τὸ γενικὸν ἡ πτοσι τενικυ ταριθμυ χαν τὸ ζ τονομαστικυ
τι πτοσις ἐκὶ ὁμος ὅπου τονομαστικὸν ἡ πτοσι ες τὸ ν ἡ γενικὴ περ τὸ
ζ. Τὸ ετιατικὸν ἡ πτοσι ζον ενικὸν αριθμὸν τὸ γνωριζμαναθε εν τὸ
ν παντυ. Τὸ κλιτικὸν ἡ πτοσι αποκοφτ τὸ ζ κε ἐκὶ πυ εν ζο ον ζο
ονομαστικὸν τιν πτοσιν τιν καταλιξις τὸ ν κε τὸ καταλιχτικὸν τὸ
ατριφτον ἀλαζ τὸ ο σε ε λ.χ. ὁ διασκαλον ε διασκαλε.

Σὸν πλιθιντικὸν αριθμὸν τα καταλιξια ζονομαστικὸν τιν πτοσιν
ενε ἰδες, ἀδες κε ντ. Σὸ γενικὸν παντυ εν ἡ καταλιξις ἰον. Σὸ ετιατι-
κὸν τιν πτοσιν καποτε τονομαν εν ἀμον ντο εν ζο ονομαστ. Τὸ ἀθρον
μονον ἀλαζ ζο ετιατικὸν τιν πτοσιν κε τα ὀνοματα πυ ζονομ. τιν πτο-
σιν κεχνε τὸ ζ τὸ ετιατικὸν ἡ πτοσι περιατο λ.χ. ἡ διασκαλ τι διασκαλτς,
ἡ πεδαντ τι πεδαντς κτλ. Τὸ κλιτικὸν ἡ πτοσι εν χωρις ἀρθρον ὀπος κε
τονομαστικὸν κε μονον ὄνταν βαλομε τὸ ἀρθρον, χωριετε λ.χ. ε τογρα-
ματζιδες αρχινεστε τι δουλιαν.

Ὁ τονον απομεν σιν σιλαβιν ντο εβριετε. Μονον ἐκὶ πυ τονομαν
εχασεν τιν καταλιξιναθε ὁ τονον κατιθεν λ.χ. ὁ μαστορας ἡ μαστορ
(χωρις καταλιξις) κτλ. Ὅλια ταρ. υσιαστικα πυ εσαν παροκσιτονα κε
επεκοψαν τὸ καταλιχτικὸν ατριφτον, εγενταν οκσιτονα (τονισκουνταν σιν
λιγυσαν) λ.χ. ὁ αραπισ ὁ αραπς, ὁ καρβαλαρις ὁ καρβαλαρτς. Εχομε ζο
ποντεικὸν τιν γλοσαν ἀρνικ. ὀνομ. υσιαστικα κε με ἀλα τιπυς, πυ σπανια
ἀπαντιουνταν.

με εας

Ενικὸς αριθ.

Πλιθιντικὸς αριθμὸς

· Ον. ὁ σινγραφεας ὁ γραματεας
· γεν. τι σινγραφεα τι γραματεα
· ετ. τον σινγραφεαν τον γραματεαν
· κλ. σινγραφεα γραματεα

· σινγραφιαντ ἡ γραματει
· τι σινγραφιαντιον τι γραματειον
· τι σινγραφιαντς τι γραματεις
· σινγραφιαντ γραματει

Το ποντεικόν ἰ γλῶσα ἐς τιν τασίν ναποκοφτ σα καταλικσία τα-
 τριφτα τα φτονκῶς. Κιάρχινα ἄσον πλιθιντικόν ἀριθμὸν κε παί εἰον ἐνι-
 οπυ ἀφιν πολλα φῶρας τιν πτοσιν μόνον με τιν ρίζαν τι πλιθ. ἀριθμῶ
 καταλικσιν λ. χ. ἰ ἀραπ, ἰ διασκαλ, κ. τ. λ. Χορις καταλικσιν ἀφιν πολλα
 φῶρας κε το ἐτιατικόν τιν πτοσιν τενικῶ ἀριθμῶ λ. χ. τὸν ἀραπ, τὸν
 καβαλαρ κ. τ. λ.

Ἐπίσις ἀφιν χορις ἀτριφτον κε το ἐτιατικόν τιν πτοσιν τι πλιθ.
 ἀριθμῶ λ.χ. ταραπς, τι καβαλαρτς, τι διασκαλτς. Το ἐτιατ. τιν πτοσιν
 ἀμαν τι πλιθ. ἀριθμῶ κε τὸνομαστικόν τιν πτοσιν τενικῶ ἀριθμῶ κιαφιν
 καμιαν χορις ε.

Το ε για τὸνομ. τιν πτοσιν τενικῶ ἀριθμῶ ἐν ἀτοσον βάθεα ρίζο-
 μενον εἰ γλῶσικόν ἐστιμαν τι λαου, ὅστε κε ἀτοτες ὄνταν ἐκρῶσιζνε τα
 ἐπιθετατῶν λ.χ. ὁ Γυζοφ, ὁ Μυρατοφ κ. τ. λ. εἰν ὁμιλιαν παντα λεγνατα
 με το κατχλιχτικόν ε λ. χ. ὁ Μυρατοφς ἰπενατο, ὁ Γυζοφς ἐρθεν κτλ.
 Κε τα κσενα ὀνοματα ὁ λαον πυ το γλῶσικόν ἐστιμαν ἐς ἀδελον λε-
 γιατα με το ε λ. χ. ὁ Σταλιντς, ὁ Δενιντς κ. τ. λ.

Κλισι θελικον υςιαστικον

Ἐνικος ἀριθμος

Ὀν.	ἰ μανα	ἰ χारा	ἰ γλῶσα	ἰ ἀλεπυ
Γεν.	τι μανας	τι χαρας	τι γλῶσας	τι ἀλεπυς
Ἐτ.	τιν μαναν	τιν χاران	τιν γλῶσαν	τιν ἀλεπυν
Κλ.	μανα	χαρα	γλῶσα	ἀλεπυ

Ἐνικος ἀριθμος

Ὀν.	ἰ περτε	ἰ Ἐλενε
Γεν.	τι περτες	τι Ἐλενες
Ἐτ.	τιν περτεν	τιν Ἐλενεν
Κλ.	περτε	Ἐλενε

Πλιθιντικος ἀριθμος

Ὀν.	ἰ μαναδες	τα χارانτας	τα γλῶσας	ταλεπυδια
Γεν.	τι μαναδιον	τι χارانτιον	τι γλῶσιον	ταλεπυδιον
Ἐτ.	τι μαναδες	τα χارانτας	τα γλῶσας	ταλεπυδια
Κλ.	μαναδες	χارانτας	γλῶσας	αλεπυδια

Πλιθιντικος ἀριθμος

Ὀν.	τα περτεδες	Ἐτ.	τα περτεδες
Γεν.	τι περτεδιον	Κλ.	περτεδες

Ενικός αριθμός

Ον.	ι στρομοθικι	ι κυτζι	ι γνος	ι λεκσι	ι χαρ
Γεν.	τι στρομοθικις	τι κυτζις	τι γνος	τι λεκσις	τι χαρτις
Ετ.	τιν στρομοθικιν	τιν κυτζιν	τιν γνος	τιν λεκσιν	τιν χαρα
Κλ.	στρομοθικι	κυτζι	γνος	λεκσιν	χαρ

Πληθυντικός αριθμός

Ον.	τα στρομοθικας	τα κυτζιδια	τα γνομια	τα λεκσις
		ι κυτζιδες		
Γεν.	τι στρομοθικιον	τι κυτζιδον	τι γνομιον	τι λεκσιον
Ετ.	τα στρομοθικας	τι κυτζιδες	τα γνομια	τα λεκσις
Κλ.	στρομοθικας	κυτζιδες	γνομια	λεκσις

Πληθυντικός αριθμός

Ον.	τα χαρτα
Γεν.	
Ετ.	τα χαρτα
Κλ.	χαρτα

Λογιος τύπος

Τα θελκα υσιαστικα ρονομαστικον τιν πτοςιν τενικυ αριθμυ εφιλακσαν εκεδον παντυ τα καταλιχτικον τατριφτον α. υ. ε. ι. καπυ καπυ αμιαν ερχινεσαν ναποκοφνατο λ. χ. ι γνος, ι χαρ.!

Σο γενικον τιν πτοςιν ολια περνε το ς.

Σο ετιατικον τιν πτοςιν περνε το ν ρολια πυ εφιλακσαν το καταλιχτικον τατριφτον κε κι περνατο σε κινα πυ κεφιλακσανατο λ.χ. ι γνος, ι χαρ (χωρις καταλιχτικον ατριφτον) το ετιατ. τιν πτοςιν εφταγνε τιν γνος τιν χαρ χωρις ν.

Το κλιτικον ι πτοςι ςκιματιετε οπος κε το ονομαστικον.

Σον πληθυντικον αριθμον παρατιρυμε προς ολια τα θελκα ονοματα, αναβξ εκινα πυ παραστενε εμπριχα υδετεροπιωνταν. Αλα μονον ρο αρθρον λ. χ. τχ χαραντας τα γλοσας κε αλα ρο αρθρον κε σιν καταλιχσιν τονοματι λ. χ. ταλεπουδια, τα γνομια, τα χαρτα. Το ια κε α εν ι καταλιχσι τυδετεριον. Τα θελκα ονοματα ρον πλιν. αριθ. εχνε ομιον τιν καταλιχσιν ρονομαστικον τιν πτοςιν κε το ετιατικον.

Ι καταλιχσι τι γενικυ τι πτοςις ρολια εν ιον κε ι καταλιχσι τι κλιτικις ρολια εν ομιον με τονομαστικον.

ΚΛΙΣΙ ΤΥΔΕΤΕΡΙΟΝ

Ενικός αριθμός

Ον.	το γραμαν	το κρεας	το τρεκσιμον	το φιλον
Γεν.	τι γραματι	τι κρεατι	τι τρεκσιματι	τι φιλι
Ετ.	το γραμαν	το κρεας	το τρεκσιμον	το φιλον
Κλ.	γραμαν	κρεας	τρεκσιμον	φιλον

Πλειθυντικός αριθμός

Ο.	τα γραματα	τα κρεατα	τα τρεκσιματα	τα φιλα
Γ.	τι γραματιον	τι κρεατιον	τι τρεκσιματιον	τι φιλιον
Ε.	τα γραματα	τα κρεατα	τα τρεκσιματα	τα φιλα
Η.	γραματα	κρεατα	τρεκσιματα	φιλα

Ενικός αριθμός

Ον.	το χοριον	το νερον	το σιδερον	το πυλιν	το πεγαδ
Γεν.	τι χορι	τι νερου	τι σιδερι	τι πυλι	τι πεγαδε
Ετ.	το χοριον	το νερον	το σιδερον	το πυλιν	το πεγαδ
Κλ.	χοριον	νερον	σιδερον	πυλιν	πεγαδ
Ον.	το κοδον	το παθος	ταψσιμον		
Γεν.	τι κοδονι	τι παθι	ταψσιματι		
Ετ.	το κοδον	το παθος	ταψσιμον		
Κλ.	κοδον	παθος	αψσιμον		

Πλειθυντικός αριθμός

Ον.	τα χορια	τα νερα	τα σιδερα	τα πυλια	τα πεγαδια
Γεν.	τι χοριον	τι νεριον	τι σιδεριον	τι πυλιον	τι πεγαδιον
Ετ.	τα χορια	τα νερα	τα σιδερα	τα πυλια	τα πεγαδια
Κλ.	χορια	νερα	σιδερα	πυλια	πεγαδια
Ον.	τα κοδονια	τα παθια	ταψσιματα		
Γεν.	τι κοδονιον	τι παθιον	ταψσιματιον		
Ετ.	τα κοδονια	τι παθια	ταψσιματα		
Κλ.	κοδονια	παθια	αψσιματα		

Κατα το γραμαν κλιωνταν κε το ραμαν, το πραμαν, το στομαν τα πλαζμαν κ.τ.λ. Κατα το τρεκσιμον το πεκσιμον, το κλοσιμον, το ρακσιμον, το γραψσιμον κ.τ.λ. Κατα το φιλον — το μιλον, το κσιλον, τα σκρινον κ.τ.λ. Κατα το χοριον — το σκολιον, το βιβλιον κ.τ.λ. Κατα το κοδον — το πιρον, το σαπον κ.τ.λ. Κατα το σιδερον — το χαταλον το μεταλον κ.τ.λ. Κατα το αψσιμον — το πεκσιμον, το σκαψσιμον

κ.τ.λ. Κατα το παθος το πλατος, το λαθος, κ.τ.λ. Κατα το पुलιν — το κυτιν, το τυμπιν, το πεδιν κ.τ.λ. Κατα το πεδαγ — το κυταλ, το ποδαρ, το караβ κ.τ.λ.

Σα υδετερα τα τρια πτοσια το ογ. το ετ. το κλ. ζον εν. κε ζον πλ αρ. ινε τα ιδια.

Σον ενικον αριθ. το ονομ. ι πτοσι το παραπαν ες καταλιξιιν πυ αποτελιτε αzenan ασατριφτα τα φτονκυσ α θ, ι κε τα τριμενα υ κε ζ. Καποτε αμα λεχκετε το χορις καταλιξιιν λ.χ. το πεγαδ (ιν), το πιρυν (ιν), το κυταλ (ιν) κ.τ.λ.

Το γενικον ι πτοσι ι καταλιξιιαθε παντα εν ι κε ο τονος κατιβεν ζιν λιγυζαν.

Το ονομαστικον ι πτοσι ζον πλιθ. αριθ τελιον για σε α για σε ια.

Το γεν. ι πτοσι ζον πλιθιν. αρ. τελιον παντα σε ιον.

ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επιθετα επιδι κε ινε λεκσις πυ προσδιοριζνε τα υσιαστικα μοναχα κι λεχκунταν. Δεχκунταν παντα με το υσιαστικον πυ προσδιοριζνε.

Κεπορουμε να λεγομε μοναχον ο κοκινον, οταν λεγοματο μοναχον, εν ατοτες υσιαστικον λ.χ. ανι να λεγομε ο κοκινον ο στρατιοτις λεγομε ο κοκινον (ενοιτε ο στρατιοτις). Αδακα ι λεκσι κοκινος εν υσιαστικον πρεπ να λεγομε κε πιος εν κοκινος λ.χ. Το κακινον ι ζιμεα, το κοκινον το κρινον, το κοκινον το εμαν κ.τ.λ.

Σο αρχεον τιν γλοζανεμυν εζινοφανααν με το υσιαστικον το γενοζ λ.χ. ο φιλτατοζ πατιρ, ι φιλτατι μιτιρ, το φιλτατον τεκνον. Το ιδιον ζινθεν κε ζο κατομεριτικον τιν γλοζαν (διμοτικι) λ.χ. ο αγαπιτοζ πατε-ρας, ι αγαπιτι μιτερα, το αγαπιτο πεδι. Κε ζεμετερον τιν γλοζαν λ.χ. ο αγαπεμενον ο κιρ, ι αγαπεμεντζα ι μανα, το αγαπεμενον το πεδιν. Αλα ζεμαζ ατο ι ζινοφονια προπολυ ερχινεζεν να περιοριζκετε. Ατορα μοναχον οταν τα επιθετα προσδιοριζνε τα εμπσιχα ζινοφονα το επιθετον με το υσιαστικον ζο γενοζ λ.χ. Ι τρανεζα ι νιφε; οταν προσδιοριζνε ομοζ τα επιθετα απσιχα ι ζινοφονια ζατα κεπικρα ι. Εμιζ λεγομε ζιν γλοζανεμυν λ.χ. Το τρανον ι αβλι, το ιπειλον ι πορτα, το μαβρον ι θαλαζα κ.τ.λ. Το επιθετον λεγοματο ζο υδετερον γενοζ.

Κε για να εφολιουμε να λεγομε το επιθετον κε το υσιαστικον σε διαφορα γενι, βαλομε κε ζα διο εμπροστα αριθρα, εχι πυ ι αρχεα κε ι διμοτικι εμεταχιριζκεζαν εναν κινον αριθρον για τα επιθετα κε το υσιαστικον λ.χ. Ι μαβρι θαλαζα (διμοτικι) το μαβρον ι θαλαζα (ποντεικον). Καμιαυ αμαν ζο ποντεικον τιν γλοζαν κεπορουμε να λεγομε το μαβρο

θαλασσα, το τρανον πορτα, τεμορρον φοτογραφια διλαδι μεναν αρθρον κινου για τυσιαστικον κε τεπιθετον.

Ος νοματ εδεβασαν προσεχτικα πυ εγραψα παραπαν εφκολα θα εγρικυνε γιατι γινετε αετς.

Το υδετερον το γενοσ εχτοπιζ ταρνικον κε το θελκον κε περ του τοπονατυν. Ταρνικον κε το θελκον περιορισκυνταν σα εμπιχα. Αμαν εκι πα κι σταματα ι επιδρασι τυδετερου. Κε ιδαμε ποσ τα εμπιχα πυ παριστανε τα ζοα υδετεροπιυνταν.

Σιν γλοσανεμυν καθαρα φενετς ι τχσι τυδετερου τι γενοσ να επικρατι περα περυ.

Αρ τα επιθετα πυ υδετεροπιυνταν ατο ενι ετια. Κε εν το νοστιμον πυ ι καταλιξι ος για τα θελκα επιθετα εφιλαιν ασ αρχεον τιν γλοσαν υς ατορα σο ποντεικον τιν γλοσαν μονον κε μονον επιδι προσδιοριζνε εμπιχα.

Κιαραετς πα εχομε θελκα επιθετα σε ος ι απροκιφτος, ι απεδεφτος, ι εμποδος, ι νοστιμος, ι αγιαραεφτος, ι ανιπαντροσ, ανακσιος, ι ατιμοσ, ι ακαματεφτος, ι απασσαρεφτος κ. τ. λ.

Κε τα θελκα ατα χοριζιατα ασο αρνικον ασο διαφορον το καταλιχτικον το τριμενον τον φτονκον. Ταρνικα εχνε ν κε τα θελκα εχνε ζ λ. χ. ο ατιμον, ι ατιμοσ; ο απροκοφτον ι απροκοφτος κ. τ. λ.

Ι αρχεα γλοσα ελεγεν: ο απεδεφτος, ι απεδεφτος, το απεδεφτον

Ι διμοτικι λει: ο απεδεφτοσ, ι απεδεφτι, το απεδεφτον.

Το ποντεικον ι γλοσα λει: ο απεδεφτον, ι απεδεφτοσ, το απεδεφτον.

ΚΛΙΣΙ ΤΕΠΙΘΕΤΙΟΝ

Ενικός αριθμός

Ον. ο οκνεασ	ι οκνιαρυ — ι οκνιαρια
γεν. τοκνεα	τοκνιαρυσ — τοκνιαριασ
ετ. τον οκνεαν	τιν οκνιαρυν — τιν οκνιαριαν
κλ. οκνεα	οκνιαρυ — οκνιαρια

Πληθυντικός αριθμός

Ον. ι οκνιαντ	ι οκνιαντ
γεν. τοκνιαντιον (ιδιον)	τοκνιαντιον (ιδιον)
ετ. τοκνιαντας	τοκνιαντς
κλ. οκνιαντ	οκνιαντ

Κατα το οκνεας κλισκυνταν κε ο γλοσεας, ο γυλεας, ο βρασεας κ.τ.λ

Ενικός αριθμός

Ον. ο απροκοφτον	ι απροκοφτος ι απροκοφτεσα	ταπροκοφτον
γεν. ταπροκοφτονος	ταπροκοφτονος ταπροκοφτεσας	ταπροκοφτονος
ετ. τον απροκοφτον	τιν απροκοφτον τιν απροκοφτεσαν	ταπροκοφτον
κλ. απροκοφτε	απροκοφτος απροκοφτεσα	απρακοφτον

Πληθυντικός αριθμός.

Ον ι απροκοφτι	ι απροκοφτι	ταπροκοφτα
γεν ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)
ετ. ταπροκοφτυς	ταπροκοφτυς	ταπροκοφτα
κλ. απροκοφτι	απροκοφτι	απροκοφτα

Διαφερ ι κλιζει τι θελκυ ασαρνικον μονον ζονομαστικον κε ζο κλιτικον τιν πτοσιν τενικυ αριθμυ. Το υδετερον διαφερ αζο αρν. ζο κλ. τενικυ αριθμυ κε ζονομ. ζο ετιατ. κε ζο κλιτ. τι πληθυντικυ αριθμυ. Κατα τον απροκοφτον κλισκυνταν κε τα: ο απεδεφτον, ο ανοστον, ο αζκεμον κ. τ. λ.

Ενικός αριθμός

Ον ο ασπρον	ι ασπρεσα	τασπρον
γεν. τασπρονος	τασπρεσας	τασπρου
ετ. τον ασπρον	τιν ασπρεσαν	τασπρον
κλ. ασπρε	ασπρεσα	ασπρον.

Πληθυντικός αριθμός.

Ον. ι ασπρι	ι ασπρι	τασπρα
γεν. τασπριδιον (ιον)	τασπριδιον (ιον)	τασπριδιον (ιον)
ετ. τασπρυς	τασπρυς	τασπρα
κλ. ασπρι	ασπρι	ασπρα

Ι κλιζει τι θελ. διαφερ αζιν κλιζιν ταρν. μονον ζον ενικον αριθμον. Ι κλιζει τυδετεριον διαφερ ζο γεν. τιν πτοσιν τεν. αρ. κε τονομ, ετ, κε κλιτ. τι πληθιν. αριθμ.

Κατα το ασπρος κλινετε κε ο μαβρος.

Ενικός αριθμός.

Ον. ο κοφον	ι κοφεσα	ι κοφι	το	κοφον
γεν. τι κοφου	τι κοφεσας	τι κοφισ	τι	κοφου
ετ. τον κοφον	τιν κοφεσαν	τιν κοφιν	το	κοφον
κλ. κοφε	κοφεσα	κοφι		κοφον

Πληθυντικός αριθμός.

Ον. ι κοφι	ι κοφι	τα κοφα
γεν. τι κοφιδιον(ιον)	τι κοφιδιον (ιον)	τι κοφιδιον (ιον)
ετ. τι κοφους	τι κοφους	τα κοφα
κλ. κοφι	κοφι	κοφα

Διαφερ ι κλισι τι θελκυ. σον εν. αρ. κε ι κλισι τυδετερου σον πλ. αρ. Κατα το κοφος κλισκυνταν: ο παλαλον, ο στραβον, ο λολον, κε ο κακον κε ο καλον με τιν διαφορα τα διο τελεφτεα κεχνε τον δεφτερον τον τιπον τι θελκυ λ. χ. κι λεομε καμιαν ι καλι για ι κακι γινεκα σον εν. αριθ. Παντα λεομε ι καλεσα κε ι κακεσα ι γινεκα. Αμαν σον πλιθ. αρ. λεομε ι καλι κε ι κακι γινεκ.

Ενικός αριθμός

Εν ο πασσιμενον	ι πασσιμεντσα	το πασσιμενον
γεν. τι πασσιμενονος	τι πασσιμεντσας	
ετ. τον πασσιμενον	τιν πασσιμεντσαν	το πασσιμενον
κλ. πασσιμενε	πασσιμεντσα	πασσιμενον

Πληθυντικός αριθμός

Ον. ι πασσιμεν	ι πασσιμεν	τα πασσιμενα
γεν. τι πασσιμενιον(ιδιον)	τι πασσιμενιον(ιδιον)	τι πασσιμενιον(ιδιον)
ετ. τι πασσιμενις	τι πασσιμενις	τα πασσιμενα
κλ. πασσιμεν	πασσιμεν	πασσιμενα

Διαφερ ι κλισι τι θελκ. ασιν κλισιν ταρν. σον ενικον αριθ. Σον πλιθιν. αρ. το υδετερον ασο αρν. κε το θελκον.

Κατα το πασσιμενος κλισκυνταν κε: ο χορταζμενον, ο πιναζμενον, ο σκοτομενον κ.λ.

Ενικός αριθμός

Ον. ο τζεχελτς	ι τζεχελενα	το τζεχελκον
γεν. τι τζεχελ	τι τζεχελενας	
ετ. τον τζεχελ	τιν τζεχελενα	το τζεχελκον
κλ. τζεχελ	τζεχελενα	τζεχελκον

Πλιθιντικός αριθμός

Ον. ι τζεχελ	ι τζεχελ	τα τζεχελκα
γεν. τι τζεχελιον(ιδιον)	τι τζεχελιον(ιδιον)	τι τζεχελιον(ιδιον)
ετ. τι τζεχελτς	τι τζεχελτς	τα τζεχελκα
κλι. τζεχελ	τζεχελ	τζεχελκα

Κατα το τζεχελτς κλισκουνταν: ο τεμπελτς, ο ζεβζεκς κλ.

Ενικός αριθμός

Ον. ο εβγενις	ι εβγενισα	τεβγενιζμενον
(ο εβγενιζμενον)	(ι εβγενιζμεντσα)	
γεν. τον τεβγενιν	τι εβγενισας	
ετ. τον εβγενιν	τιν εβγενισαν	τεβγενιζμενον
κλ. εβγενι	εβγενισα	τεβγενιζμενον

Πλιθιντικός αριθμός

Ον. ι εβγενιδες		τεβγενιζμενα
γεν. τεβγενιδιον	οπος κε ταρνικον	
ετ. τεβγενιδας		τεβγενιζμενα
κλ. εβγενιδες		τεβγενιζμενα

Ενικός αριθμός

Ον. ο μακρις	ι μακρεσα	το μακριν
γεν. τι μακρι	τι μακρεσας	τι μακρι
ετ. τον μακριν	τιν μακρεσαν	το μακριν
κλ. μακρι	μακρεσα	μακριν

Πλιθιντικός αριθμός

Ον. ι μακριδες	ι μακριδες	τα μακρεα
γεν. τι μακριδιον	τι μακριδιον	τι μακριδιον
ετ. τι μακριδας	τι μακριδας	τα μακρεα
κλ. μακριδες	μακριδες	μακρεα

Κατα το μακρις κλισκουνταν: ο βαδισ, ο πλατισ. Αναθα το γενικον τιν πτοσιν τι πλιθιντικω αριθ. ο τονος εολια ταλα τα πτοσισ απομεν εο ιδιον τιν ειλαβιν.

Ι ΒΑΘΜΙ ΣΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επιθετα σο ποντεικον τιν γλοσαν εχνε τεσερα βαθμους: τον βαθμον πυ λει μονον ντο σιλεγα ινε τα υσιαστικα κε λεγετε θετικος βαθμος λ. χ. ο εργατικος, εσα, ον β) τον βαθμον πυ παραβαλ διο προσπα για πραματα πυ εχνε το ιδιον τιν ιδιοτιταν, το εναν ασατα αμαν αλο παραπαν εσσατο κε λεχκετε δικκος σινκριτικος λ. χ. Ο Νικον εν αλο εργατικος για κιαλο εργατικος ασον Κοστιν γ) τον βαθμον πυ φανερον πως παραβαλομε πολυς για πολα κε σεαν ασατυνυς, για ασατα εβρικομε τιν ιδιοτιταν αλο πολα κε λεχκετε ατο ο βαθμον πλιθιντικος σινκριτικος λ. χ. Ασολια τι σχολι τα πεδια, ο Νικον εν εολον για ασολεν ο εργατικος δ) τον βαθμον πυ φανερον πως το υσιαστικον εσσ τιν ιδιοτιταν οσον ντο εν δυνατον χωρις να σινκριν με εναν αλο, για με πολα αλα κε ο βαθμον ατο λεχκετε ιπερθετικος λ. χ. ο Νικον εν τζιπ εργατικος.

ΠΟΣ ΣΚΙΜΑΤΙΥΝΤΑΝ Ι ΒΑΘΜΙ

Θετικος	Δικκος σινκρ.	Πλιθ. σινκριτ.	Ιπερθετικος
ο φρονιμον	αλο φρονιμος	ασολον φρονιμος	τζιπ φρονιμος
ο εκσιπνον	αλο εκσιπνος	ασολον εκσιπνος	τζιπ εκσιπνος
ο αροστον	αλο αροστος	ασολον αροστος	τζιπ αροστος
ο καλον	αλο καλος	ασολον καλος	τζιπ καλος

Το παλεον ι γλοσαμυν εσκιματιζεν τι βαθμους μονολεχτικα διλ. μεναν λεκσιν λ. χ. ο φρονιμος, ο φρονιμοτερος, ο φρονιμοτατος. Το νεον ι γλοσαμυν σκιματιζιατα περιφραστικα διλ. με διο λεκσιν λ. χ. ο φρονιμον, αλο φρονιμος κ. τ. λ. Κε σχιματιετε ο δικκος σινκρ. με τον θετικον κε τιν λεκσιν αλο ο πλ. σινκριτικος με τιν λεκσιν ασολον κε ο ιπερθετικος με τιν λεκσιν τζιπ

Ασον παλεον το μονολεχτικον τροπον εχομε κηπια απομιναρια λ. χ. ο καλον, ο καλιον, ο κακον, εσιρ (χιρον).

Κε ατα ομος μοναχα κι λεχκυνταν καμιαν, παντα με τιν λεκσιν αλο λ. χ. αλο καλιον, αλο εσιρ. Εχομε ακομαν ο μιζοτερος (παραθετικος ασο τρανος). Λεομε καποτε κε τρανιτερος κε κοντιτερος. Αναβα ατα τα εκσερεσια, ας λεγομε, ολια ταλα τα επιθετα σκιματιζνε ομαλα τα παραθετικατυν (διλ. τον δικκον κε πλ. σινκριτικον καθος κε τον ιπερθετικον).

Αριθμητικά

Τα αριθμητικά διλ. τα λεξεις πυ φανερονε αριθμον ινε επιθετα, υσιαστικα κε ακλιτα.

Αριθμητικά επιθετα.

Τα αριθμητικά επιθετα ινε τρια λοεν α) απολιτα. Κε λεχουνταν απολιτα αριθμητικά ολια εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να δικομε μονον τον αριθμον. Ασατα τα παραπαν ινε ακλιτα; οσα αμαν ινε κλιτα, ινε επιθετα λ. χ. ενας, διο, διακοσσα, ρσιλια κ. λ. Σιμ. Ασα απολιτα, ακλιτα ινε το τεσερα, πεντε, εκς, εφτα, οχτο, ενεα, δεκα, εντεκα, δοδεκα κε τα δεκαδας ικας, τριαντα, ρεραντα, ος τα εκατον κεκινο ενταμαν. Τα αλα κλισκουνταν. β) τα ταχτικά: Εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να δικνομε τιν θεσιν τυσιαστικω λ. χ. πρωτος, δεφτερος, τεταρτος κ.λ. Τα ταχτικά ρκιμάτιωνταν με τιν καταλιξιν ος κε ινε ολια επιθετα με τρια γενι κε τρια καταλιξια: ο τριτον, ι τριτος, το τριτον. Ο τεταρτον, ι τεταρτος, το τεταρτον κ. λ. Λεομε κε ι προτεσα, ι δεφτερεσα, τριτεσα κ. τ. λ. Ο λαοσεμυν χρισιμοπια μονον τα προτα: πρωτος, δεφτερος, τριτος, τεταρτος. Τα αλα για κσαι κι λειατα, για πολα ολιγον Με το ιδιον ομος τον τροπον επορουμε να λεομε κε ταλα κατα κε το πρωτος, δεφτερος, αετς κε ο πεμτον, εχτον, ο εβδομον κ. λ. π γ) Πολλαπλασιαστικά: ινε εκινα ταριθμητικά επιθετα πυ μεταχιρισκυμες για να δικνομε ποσα φορας εναν οντον για αντικιμενον εν κιαλο τρανον ασαλο λ. χ. Αυτό το ραμαν εν μονον ταλο διπλον. Γιαχοτ αυτο εν τριδιπλον, τετραδιπλον κ. τ. λ.

Τα πολλαπλασιαστικά ινε επιθετα με τρια γενι κε τρια καταλιξια λ. χ. ο διπλον, ι διπλεσα, το διπλον. Εχνε τα ιδια καταλιξια πυ εχνε κε τα ταχτικά. Το θελκον εςς μονον τιν καταλιξιν εσα.

Ασο τριπλον κε πλαν κσαι κι ριριθιζομε να λεχομε τα πολλαπλασιαστικά μονολεχτικά κατα κε το ο τριπλον, ο τετραπλον κ. λ. Λεγομε περιφραστικά (με διο λεξεις) λ. χ. Αυτό το χοραφ, εν τεσερα φορας κιαλο τρανον ασαλο, πεντε φορας, εκς φορας κ. λ. Αχομαν κε το διπλος κε τριπλος κεκινα λεγομε το παραπαν περιφραστικά λ. χ. διο φορας κιαλο μικρος εν κ. λ.

Τα ταχτικά κε τα πολλαπλασιαστικά κλισκουνταν ομαλα αμον τα επιθετα πυ εχνε τα ιδια καταλιξια.

Ποσ κλισκουνταν ταπολιτα αριθμητικά επιθετα.

Ιπαμε ποσ τα παραπαν ας απολιτα αριθμητικά ινε ακλιτα. Κλιτα ος τα εκατον ινε μοναχον: ενας (ινας), εναν. Διο. Τρι. Τεσαρ. Ασα εκατον

αρ. για το α. πρ. το εμυν, για το β. πρ. το εςυν κε για το γ. πρ. το ατυν λ.χ. ο κιριμ, ο κιρις (για ο κιρτσ), ο κιρτσατ για ο κιρτσαθε. Ο κιρτσεμυν, ο κιρτσεευν, ο κιρτσατον.

Οταν θελομε να τονιζομε τινος εν εκινο για το οπιον λεγομε, μεταχιρισκυμες τον τιπον τι χτιματικο ταντονιμιας ολοεν λ.χ. Τερμον εν το χαρτιν (κε οχι ταλινετερων) Μεταχιρισκυμες τολοεν τον τιπον κε οταν θελομε ναποφεβομε να λεγομε μιαν κιαλο τυσιαστικον λ.χ. Τινοσ εν το κοντιλ? Τερμον εν (ενοιτε το κοντιλ).

ΡΟΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα ροτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να εροτυμε ινε διο λοεν:

α. Εκινα με τα οπια θελομε να μαθανομε ντο εν το εναν κε το αλο προσοπον για ταντικιμενον λ.χ. Ντο εν το κρατις? Πιος ερθεν? κτλ.

β. Εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να μαθανομε το ποσον λ.χ. Ποσον κερων εκσοδεπρες να μαθαντε το μαθεμας? κ.τ.λ.

Για τα προτα εχομε τσι (ταρχεον τις) κε το νεον πιος αρν. κε θελ, κε πιον υδετερον. Το πιος, εν ακλιτον κε μεταχιρισκυμεσατο αναλαγον κε ρον εν. κε ρον πλ. αρ. λ.χ. Πιος αγυρος ερθεν? Πιος γινεκ καλατζεβνε? Το υδετερον πιον ρον πλ. αρ. εφται πια λ.χ. Πιον πεδιν ερυκσαν? Πια πεδια ερυκσαν?

Το τσι κλιςκιετε αραιετς

Ον. τς(ι) αρν. θελκ. κε υδ.) λ.χ. Τσι κρυι ριν πορταν (αγυρος γινεκα, πεδιν)? Τσερθεν? (αγυρον, γινεκα, πεδιν)?

Γεν. τινος (αρν. θελ. υδ.)

Ετ. τιναν

Πλιθιντικος αριθμ.

Ον τς(ι) (αρν. θελκ. υδετ.) λ.χ. Τσι κρυγνε ριν πορταν (αγυρ, γινεκ, πεδια)? Τσερθαν (αγυρ, γινεκ, πεδια)?

Γεν. — κεχομε

Ετ. —

Οταν θελομε να μαθανομε ντο λοεν ιν ταπραματα πυ μεταχιρισκυμες, για ντο ανθρωπ ινε ατιν για τοπιυς καλατζεβομε, μεταχιρισκυμες το εροτιματικον τ.ν αντονιμιαν ντο λ.χ. Ντο εν ατο ντο κρατις? Ντο θελτε? Ντο ανθρωπ ινε ατιν? Επορομε το τελεφετον ατο να λεγομε κε τσινε ατιν? Αραν το ενδιαφερονεμυν δικομε κιαλο παραπαν οταν λεγομε: ντο ινε ατιν?

ΑΝΤΟΝΙΜΙΑΣ

Ταντονιμίας διλ. τα λεξεις πυ μεταχιρισκυμες για ναποφεγομε σιν ομιλιαν κε σιν γραφιν τιν επαναλιπσιν τυσιαστικα ινε:

Προσοπικα

Προσοπικα λεχουνταν ταντονιμιας πυ μεταχιρισκυμες για να δικομε προσοπον. Κε ινε τρια γιατι κε τα προσοπα σιν ομιλιαν ινε τρια: πρωτον, δεφτερον κε τριτον.

Εν. αρ.

α! προσοπον	β! προσοπον	γ! προσοπον
Ον. εγω	εσι	ατος, ατε, ατο,
Γεν. —	—	—
Ετ. εμεναν, με, μ,	εσεναν, σε, σ.	ατον(αν), ατεν(αν), ατο.

Πλ. αρ.

Ον. ειμις	εσις	ατιν (αρν. κε θελκ.), ατα.
Γεν, —	—	—

Ετ. εμας κε μας εσας κε σας ατ(υνυς) (αρν. κε θελκ) ατα

Τα προσοπικα ταντοτιμιας σιν γλοσανεμυν επιλακσαν ταρχεον τιν σιντακσιν: ακολουθον το ριμαν οποσ εγίνυτον κε σαρχεον τιν γλοσαν κε ανιθετα με κινο πυ γινετε σο διμοτικον, οπου το προσοπικον ι αντονιμια παι εμπροστα ασο ριμαν λ. χ. Ι αρχει ελεγαν: Παρακαλώ ύμας. Ειμις λεγομε με το ιδιον τιν σιντακσιν. Παρακαλοςας. Ι κατομεριτ λεγνε: σας παρακαλο επιρεαζμεν ασα λατινικα τα γλοσας je vous pris (γαλικον) Πρωτα ι αντονιμια κε ιστερα το ριμαν. Σε μας πρωτα το ριμαν κιστερα ι αντονιμια.

ΧΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα χτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ φανερονε σα πιον ανικ κατ, επεμνανεμας ταρχεα χτιματικα ταντονιμιας λ.χ. Ι παλειεμυν ελεγαν: ο εμοσ, ι εμι, το εμον για το α.) πρ. σον εν. αρ. κε σον πλ. αρ. ο ήμέτερος, ή ήμετέρα, το ήμετέρον. Για το β.) πρ. ο σοσ, ι σι, το σον, ο ύμέτερος, ι ύμετέρα, το ύμέτερον. Ατα εσσατα κε το ποντεικον ι γλοσα. Λεγομε διλ. κε ειμις τεμον τεσον, τεμετερον, τεσετερον με τι διαφορα, οποσ ελεπετεν, μονον σο υδετερον το γενος. Αδακα πα το υδετερον το γενος εχτοπρεν τα αλα κε επεμνεν μοναχον λ.χ. Ιπαλειεμυν ελεγαν: ο εμοσ πατηρ, η εμη μητηρ, το εμον τεκνον; ειμις τα ιδια ατα λεγομε: τεμον ο κιο, τεμον ι μάνα, τεμον το πεδιν.

Το ιδιον γινετε κε για το β) προς. καθος κε για το προτον κε δευτερον
 προσοπον τι πλιθ. αρ. Λεγομε διλ. *τεςον ο κιο, τεςον ι μανα, τε-
 ζον'εο πεδιν.* Τεξετερον ο κιο, *τεξετερον ι μανα, τεξετερον το
 πεδιν.* Εχομε διλ. εναν τιπον, τον τιπον τυδετεριον για ολια τα γενι-
 ταρν. το θελκ. κε τυδετερον.

Εναν κιατο ασα πολα κατορθοματα περικεν το υδετερον το γενος
 για να επικρατι παν.υ.

Αντωνιμιας χτιματικα εχομε τεσερα λσεν

1. Εκινα πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε εναν χτιμαν
2. Οσα φανερόνε πολυς χτιτορας κε ενα χτιμαν
3. Οσα φανερονε εναν χτιτοραν κε πολα χτιματα
4. Οσα φανερονε πολυς χτιτορας κε πολα χτιματα.

1. χτιματικα αντ. πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε εναν χτιμαν

) πρ. τεμον λ. χ. τεμον ο κιο, ι μανα κε το πεδιν.

) " τεςον " τεςον " " "

) " τεκινυ (αρν.) τεκινυ " " "

τεκινες (θελκ) τεκινες " " "

τεκινεθι(υδετ) τεκινεθι " " "

2. χτιματικα αντωνιμιας πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε πολα χτι-
 ματα.

α) πρ. τεμα λ.χ. τεμα τα ββλια τα τετραδια κε τα κοντιλια

β) " τεσα " τεσα " " "

γ) " τεκινυ (αρν)τεκινυ " " "

τεκινες (θελκ) τεκινες " " "

τεκινεθι (υδετ) τεκινεθι " " "

3. χτιματικα αντωνιμιας πυ φανερονε πολυς χτιτορας κε ενα
 χτιμαν.

α) πρ. τεμετερον λ.χ. Τεμετερον το χοραφ, το τραχτορ, το εσαρι

β) " τεξετερον " " " " "

γ) " τεκινετερον " " " " "

4. Χτιματικα αντωνιμιας πυ φανερονε πολυς χτιτορας κε πολα
 χτιματα.

α) πρ. τεμετερα λ. χ. Τεμετερα τα παπια, τα κοσαρας, τα πετιναρια

β) " τεξετερα " τεξετερα " " "

γ) " τεκινετερα " τεκινετερα " " "

Το παραπαν αμαν μεταχιρισκυμες ειν ομιλιαν κε ειν γραφιν ταπο-
 κομενα προσοπικα αντωνιμιας εον εν. αρ. για το α) πρ. το μ κε εμ,
 για το β) πρ. το ε κε ιε κε για το γ) πρ. το αι για αθε. Σον πλ.

αρ. για το α. πρ. το εμυν, για το β. πρ. το εςυν κε για το γ. πρ. το ατυν λ.χ. ο κιριμ, ο κιρις (για ο κιρτσ), ο κιρτσατ για ο κιρτσαθε. Ο κιρτσεμυν, ο κιρτσεσυν, ο κιρτσατυν.

Οταν θελομε να τονιζομε τινος εν εκινο για το οπιον λεγομε, μεταχιρισκυμες τον τιπον τι χτιματικυ ταντονιμιας ολοεν λ.χ. Τεμον εν το χαρτιν (κε οχι ταλινετερον) Μεταχιρισκυμες τολοεν τον τιπον κε οταν θελομε ναποφεβομε να λεγομε μιαν κιαλο τυσιαστικον λ.χ. Τινοσ εν το κοντιλ? Τεμον εν (ενοιτε το κοντιλ).

ΡΟΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα ροτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να εροτυμε ινε διο λοεν:

α. Εκινα με τα οπια θελομε να μαθανομε ντο εν το εναν κε το αλο προσοπον για ταντικιμενον λ.χ. Ντο εν το κρατις? Πιος ερθεν? κτλ.

β. Εκινα πυ μεταχιρισκυμες για να μαθανομε το ποσον λ.χ. Ποσον κερων εκσοδεπρες να μαθαντε το μαθεμας? κ.τ.λ.

Για τα προτα εχομε τσι (ταρχεον τις) κε το νεον πιος αρν. κε θελ, κε πιον υδετερον. Το πιος, εν ακλιτον κε μεταχιρισκυμεσατο αναλαγον κε ρον εν. κε ρον πλ. αρ. λ.χ. Πιος αγυρος ερθεν? Πιος γινεκ καλατζεβνε? Το υδετερον πιον ρον πλ. αρ. εφται πια λχ. Πιον πεδιν ερυκσεν? Πια πεδια ερυκσαν?

Το τσι κλίσσικεττε αραιετς

Ον. τς(ι) αρν. θελκ. κε υδ.) λχ. Τσι κρυι ριν πορταν (αγυρος γινεκα, πεδιν)? Τσερθεν? (αγυρον, γινεκα, πεδιν)?

Γεν. τινος (αρν. θελ. υδ.)

Ετ. τιναν

”

Πλιθιντικος αριθμ.

Ον τς(ι) (αρν. θελκ. υδετ.) λχ. Τσι κρυγνε ριν πορταν (αγυρ, γινεκ, πεδια)? Τσερθαν (αγυρ, γινεκ, πεδια)?

Γεν. — κεχομε

Ετ. — ”

Οταν θελομε να μαθανομε ντο λοεν ιν ταπραματα πυ μεταχιρισκυμες, για ντο ανθρωπ ινε ατιν για τοπιως καλατζεβομε, μεταχιρισκυμες το εροτιματικον τ.ν αντονιμιαν ντω λ.χ. Ντο εν ατο ντο κρατις? Ντο θελις? Ντο ανθρωπ ινε ατιν? Επορομε το τελεφτεον ατο να λεγομε κε τσινε ατιν? Αμαν το ενδιαφερονεμον δικομε κιαλο παραπαν οταν λεγομε: ντο ινε ατιν?

Το ερωτηματικον ποσον εν επισης ακλιτον κε το ιδιον κε για τα τρια γενι λχ. Σον ενικ. αρ. Ποσον κοζμος εν? Ποσον πετραν ετσακοσαν? Ποσον μελαν εκσσειεν? Σον πλ. αρ. λ χ. Ποσα κοζμους εχαλαγαν? Ποσα πετρας ετσακοθαν? Ποσα ζαβοτια εχτιγαν κτλ.

Εχομε κε ερωτηματικα επιθετα: Νταγνος, νταγνεσα, νταγνον. Ντο σιλεγος, ντο σιλεγεσα, ντο σιλεγον.

ΔΙΧΤΙΚΑ

Τα διχτικα ταντονιμιας διλ. εκινα πυ μεταχιρισκυμεσ για να δικομε προσοπα κε πραματα για τα οπια καλαιζεδομε ινε: Αυτος, αυτε αυτο Εκινος, εκινε, εκινο. Ατοςος, ατσεσα, ατοςον. Αικος, αικσα, αικον.

Το αυτος κλισσικετε αρσετς:

Εν. αρ.

Πλ αρ.

Ον. αυιος αυτε αυτο αυτιν (αρν. κε θελκ.) αυτα
Γεν. ταυτουω ταυτινες τατινεθι ταυτινετερον κε τα τρια γενι
Ετ αυτον αυτεν αυτο ατυνους (αρν. κε θελκ.) αυτα
Το θελκον ρον πλ. αρ. κλισσικετε αμον ντο κλισσικε τε κε ταρνικον.

Το εκινος κλισσικετε αρσετς.

Ενικος αριθμος

Πλιθ. αριθμος

Ον. εκινος, εκινε, εκινο εκιν (αρν. κε θιλ.) εκινα
Γεν. τεκινω, τεκινες, τεκινω, τεκινετερον για τα τρια γενι
Ετ. εκινον, εκινεν, εκινο, εκινους (αρν. κε θελ.), εκινα.
Το θελκον ρον πλιθ. αριθμον κλισσικετε αμον ντο κλισσικετε κε ταρνικον. Το γενικον τιν πτοσιν τυ αυτος κε εκινος ρον. ενικ. κε πλιθ. αριθ. μεταχιρισκυμεσ ος χτιματικα αντονιμ. Ταλα τα διχτικα ταντονιμιας κλισκονταν ομαλα. Σον πλιθ. το αρν. κε το θελκον ινε ομια.

ΑΟΡΙΣΤΑ

Τα αοριστα ταντονιμιας διλ. εκινα πυ λεγνε αοριστα για προσοπα κε πραματα ινε:

Ινας (αρν. κε θελκ.), εναν (υδετ.).

Κανις κε κανινας κε κανενας (αρν. κε θελ.), κανεναν (υδετε.).

Καθαινας (αρν. κε θελ.), καθαιναν (υδετ.).

Καπιος (αρν. κε θελκ.), καπιον (υδετ.).

Ο γιτεγον, ι γιτενος (εσα), το γιτεγον.

Αλος, αλε, αλο.

Μονον, μονος, μονον

Καμποςος, καμποςεσα, καμποςον.

Ολος, ολε, ολον κ. τ. λ.

Ο ινας, ο καθενας ο καθαινας, κλισκυνταν οπος κε το ινας κε το εναν. Ολια τα αλα κλισκυνταν ομαλα οπος τα επιθετα πυ εχνε τα ιδια κατακλιξια.

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ

Τα αναφορικά ταντονιμίας διλ. εινα πυ μεταχιρισκυμεσ για να κρυνε ζον νυνεμον προσοπα κε πραματα πυ κιαλαπαν ενεφεραμε, ινε:

Πυ για τα τρια γενι κε ακλιτον λ. χ. Ο ανθρωπον πυ ιδα . . .
 Ι γινεκα πυ επερασεν . . . Το πεδιν πυ ερτε . . .

Ιντζαν κε για τα τρια γενι λ. χ. Ιντζαν θελ (αντρας, γινεκα, πεδιν ζον ενικ. κε ζον πλίθιντικον αριθμον). Εσς ετιατ. ιντιναν (ζον εν. αριθ.) λ. χ. Ιντιναν (αγυρον, γενικαν, πεδιν) θελτς, επαρ κελα.

Οζος, οζεσα, οζον. Κλισσκετε ομαλα. Το θελκον ζον πλιθ. αριθ. κλισσκετε αμον το αρν. λ. χ. Οσι (αγυρ κε γινεκ) ινε, ας ερχον. Εχομε κε το ντο για τα υδετερα λ.χ. Το βιβλιον ντο εγορασα. Το πεδιν ντο εκαλάτζεβεν, ετον μαθιτις. Ατο το ντο αντιστιχι σαρχεον ο οπιος. Εχομε κε αλο ντο (οτι) λ. χ. Ντο ιδα, λεγο. Πισον ντο θελτς κ. τ. λ.

ΙΔΙΟΠΑΘΑ

Τα ιδιοπαθα ταντονιμίας διλ. ταντονιμίας πυ μεταχιρισκυμεσ οσα φορας θα λεγομε κατ για τεμας ινε:

Ο εαφτοσιμ, ο εαφτοσις, ο εαφτοσατ

Εγο—εμεν, εσι—εσεν, ατος—ατον, ατε—ατε, ατο—ατο.

Το εαφτοσιμ κλισσκετε αραιτς

Ενικ. αριθ.

Ον.	ο εαφτοσιμ	ο εαφτοσις	ο εαφτοσατ
Γεν.	τι εαφτομ	τι εαφτυς	τι εαφτυατ
Ετ.	τον εαφτομ	τον εαφτος	τον εαφτονατ

Πλιθ. αριθμος

Ον.	ο εαφτοσεμυν	ο εαφτοσεσυν	ο εαφτοσατυν
Γεν.	τι εαφτοσεμυν	τι εαφτοσεσυν	τι εαφτυατυν
Ετ.	τον εαφτονεμυν	τον εαφτονεσυν	τον εαφτονατυν

Το εγο — εμεν, εσι — εσεν, ατος — ατον κι κλισσκετε; εσς αμαν πλιθ. αριθμον. Εμιας — εμας, εσιν — εσας, ατιν — ατινυς (για ταρν. κε το θελκ. κε ατα — ατα για το υδετερον).

ΡΙΜΑΤΑ

Τα ριματα διλ. τα λεκσις πυ φανερονε ντο εφται (χτιζο), για ντο παθαν (βρεχυμε), για σα πιον καταστασιν εν το υποκιμενον (ζο) εν το παραπαν ας αρχεον τελενικον τιν γλοσαν. Εχομε αμαν κε ασα κξενα γλοσας αρχετα πυ επικαματα τεμετερα κε χορις' εκινα κι γινυμες ατορα λ. χ. κυμυλιαζο (λατινικον), γιαραεβο (τυρκικον), πρινιμαρο (ρυσικον). Σιμ. Ασα κξενα ριματα πυ εχομε τα παραπαν εν ασο τυρκικον τιν γλοσαν. Εφκολα κανενας εγρικατο, γιατι πολα χρονια εξισαμε με τι τυρκς. Για τεμας αμαν ολια ατα εν ατορα ατοσον κξενα, οσον ενε κξενα για τον ρυσον τα λεκσις: Γεογραφια, φυσικα, γεομετρια, κ.τ.λ. Κε αμον ντο κεχομε εις δικεομαν να λεγομε το ρυσον για ταλτς τεδροπεις πυ μεταχιρισκυνταν ατα τα λογια: „Σταθεςτεν ατυκες μι κρυτεν, ατα τεμετερα εν; πετενεσιν τεσετερα“ . Για τον ιδιον λογον κεσσ κανις δικεομαν να λειμας: „Ατα τα λογια ντο λετεν τυρκικα, για ρυσικα εν, πετεν τα ρομεικασυν“. Οσα λογια ο λαος εχονεπρεν διλ. εβαλενατα σε κινυ το καλυπ κε ι παραπαν λεγνατα, τεκινυ ενε. Αν θαρχινυμε να αραεβομε δικεοματα ιδιοχτισιας κε σα λεκσις, πολα πυ εθαρυμε γινισια τεμετερα, θα εβγενε κξενα, επιδι κε κανενας λαος κεζισεν απομονομενος αμον τον Ροβινσον Κρυζο σεναν νισιν. Εξισεν περικικλομενος ας αλτς τι λαυς κε επιρεασεν σε κινυς, αλα κε επιρεαστεν ασεκινυς. Κε ι επιδρασι ατο φανερωτε κε σιν γλοσαν.

Σα ριματα διακρινομε: 1. μορφας (αλοτε ελεγανατα φονας) 2. χρονος 3. τροπους. (αλοτε ελεγανατα ενκλισια). 4. προσοπα 5. αριθμυς.

Μορφας εχομε διο: α) το ενεργιτικον τιν μορφιν κε β) το παθιτικον τιν μορφιν.

Τα ριματα πυ τελονε σο προτον ενικον προσοπον τενεστοτα σε ο ενε σο ενεργιτικον τιν μορφιν κε κοφτα λεγοματα ενεργιτικα.. Ολια αμχ ενεργιτικα σο νοιμαν κινε λ.χ. ιπαρχο. Πολα ομος ασατα φανερονε πος το υποκιμενον ενεργι λ.χ. σεκιζο. ραφο, κλοθο, πλεχο, τρεχο κ.τ.λ.

Τα ριματα πυ τελιονε σο προτον εν. πρ. τενεστοτα σε ομε κε υμε ενε σο παθιτικον τιν μορφιν κε κοφτα λεγοματα παθιτικα. Λεομε κιατα πα παθιτικα, επιδι κε πολα ασατα ακομαν κιατορα φανερονε πος το υποκιμενον κατ παθαν λ.χ. βρεχυμε, σεονυμε, τιριανυμε κ.τ.λ. Εχομε αμαν ριματα παθιτικα πυ κι φανερονε παθεμαν, αλα ενεργιαν λ.χ. εργαζομε. Αλα φανερονε καταστασιν λ.χ. στρεχυμε.

Ι πράξι το παθεµαν κι γινταν παντα στον ιδιον κερων; γιατατο κε σο ριµαν διακρινοµε διαφορα χρονυς. Τα χρονυς κυριως ινε τρια: 1. Το ατοριζνον 2. Το µελυµενον κε 3. Το περαζµενον.

Το ατοριζνον εν εκινο πυ φανερον προς ι πραξι, για το παθεµαν γινετε τιν στιγµιν πυ καλατζεδοµε κε λεγοµατο µε ταρχεον τονοµαν. **Ενεστοτας** λ.χ. γραφο, δεβαζο, τραοδο, πιασσυµε, εσκιυµε κ.τ.λ. κε στον χρονον τον ενεστοταν

Το µελυµενον διλ εκινο πυ φανερον προς κατ πυ κεγεντον ακοµαν, θα γινετε. Σκιµατιζοµατο ασον ενεστοταν κε µεµαν θια κε λεγοµατον µε ταρχεον τονοµαν µελοντας. Τα ριµατα πεγραψα κιαλ απαν αµον ντο θα δαλοµε εμπροστατον το θα, θα γινταν µελονταδες. λ.χ. θα γραφο, θα δεβαζο, θα τραοδο, θα πιασσυµε, θα εσκιυµε κ.τ.λ.

Ι γλωσαµυν εναν µελονταν εσσ; ανιθετα µε το κατοµεριτικον πυ εσσ δια: τον εκσακολυθιτικον κε τον στιγµικον.

Περαζµενα χρονυς εχοµε τεξερα: τον παρατατικον, τον αοριστον, τον παρακιµενον κε το υπερσιντελικον.

Ο παρατατικος (ας αρχεον τιν λεκσιν παρατινο=µακρινο) φανερον προς εναν πραµαν εγινυτον αδιακοπα λ.χ. εγραφα, εδεβαζα, επιασσυµ, εσκιυµ κ. τ. λ.

Ο αοριστον (αρχεον λεκσιν σιµεν προς κι οριζ) κι λεγ ποτε εγεντον ι πραξι, για το παθεµαν. Καποτε εγεντον. Κε πολα πα κεκρατεςεν. λ. χ. εγραψα, εδεβασα, επιαστα, εσκιγα (ολια ατα καποτε εγενταν κε επερασαν.)

Περαζµενα χρονυς ινε κε ο παρακιµενον κε ο υπερσιντελικον. Ατα αµαν σο ενεργητικον τιν μορφιν κσαι κινε. Ινε µονον σο παθητικον. Σκιµατιγυνταν µε το βοιθιτικον ριµαν ιµε. Ο παρακιµενον φανερον προς ι δουλια πολα κεν ας εγεντον κε ετελιοσεν λ.χ. ιµε γραµενος, ιµε δεβαζµενος ιµε πιαζµενος, ιµε εσκιζµενος. κ. τ. λ. Κε ο υπερσεντελικον φανερον προς ι δουλια εμπροστα εγενιον κε ετελιοσεν λ.χ. εµ γραµενος, εµ δεβαζµενος, εµ εσκιζµενος κ. τ. λ. Σιν γλωσανεµυν διακρινοµε εκς τροπυς σα ριµατα: α) Το οριστικον τον τροπον διλ. τον τροπον πυ οριζοµε (διλ φανερονοµε, καθαµα) ντεφται, ντεπικεν, για ντο θεφται το ιποκιµενον λ. χ. γραφο: εγραφα, θα γραφο. β) Τον ιποταχτικον τον τροπον διλ. τον τροπον πυ δικ ντο εν ιποχρεοµενος να εφται κανις λ. χ. ιπατον να γραφ. γ) Το προσταχτικον τον τροπον διλ τον τροπον εκινον πυ µε ταχρικυµες κυριως ονταν θελοµε να προσταζοµε, να παρακαλυµε, για να τυρτεβοµε ταλυνυς σιν δουλιαν. λ.χ. γραψον, δεβασον, ας δεβαζνε κ.τ.λ. δ) Το ιποθετικον τον τροπον διλ τον τροπον εκινον πυ φανερον προς ι δου-

λια θα εγινυτον, αν ιχαμε καπιον βοιθιαν λ.χ. θα εγραφα, αν ιχαμε λαν κε χαρτιν. Θα εδεβαζα, αν ιχα χαρτιν κε κερν κ.τ.λ. ε) Το εφχτικον τον τροπον διλ. τον τροπον πυ φανερν προς το ιποκιμενον κεπικεν την δουλιαν, εθελνεν αμαν νεφταιατο λ.χ. ας εγραφα, ας εδεβαζα, ας επιασκυμ, ας εςκχυμ κ.τ.λ. ζ) Το απαρεμφατον λ. χ. το να γραφο, το να χορεβο κ.τ.λ.

Σα ριματα διακρινομε κε τρια προσοπα: προτον, δευτερον κε τριτον: λ.χ. γραφο (εγο), γραψ (εσι), γραφ (εκινοσ).

Διακρινομε κε διο αριθμυς: ενικον κε πληθιντικον λ.χ. γραφο, γραψ, γραφ (εν. αρ.) γραφομε, γραφετε, γραφνε (πλ. αρ.).

Οκσιτονα κε παροκσιτονα ριματα

Τα ριματα χοριζοματα αναλογα με τον τονον πυ περνε σο προτον εν. προσοπον τενεστοτα σο ενεργιτικον την μορφιν. Αν τονισκυνταν εν λιγυσαν, ονομαζοματα οκσιτονα λ.χ. πολεμο, εσερετο κ.τ.λ. Αν τονισκυνταν εν παραλιγυσαν, ονομαζοματα παροκσιτονα λ.χ. δουλεβο, πλεκο, πεδεβο κ.τ.λ.

Το αλαγγιαν τι ριματιον αναλογα με το προσοπον κε τον αριθμον ονομαζοματο σκιματιζμον.

Βοιθιτικα ριματα

Τα ριματα εχο κε ιμε βοιθιν να σκιματιζνε τα ριματα καπια χρυνυσατυν (τον παρακιμενον κε υπερσιντελικον) κε γιατατο λεχκυνταν βοιθιτικα ριματα.

Πριν να διομε προς σκιματιυνταν τα ριματα, ας διομε αδακα προς σκιματιυνταν τα ριματα ιμε κε εχο

Ενεστοτας

Παρατατικος

Ιμε, ισε, εν, ιμεσ, ιζνε, ινε. | Εμ (εμνε), εσ, ετον, εμεσ, εζνε, εσαν.
εχο, εις, εσσ, εχομε, εςετε, εχνε | ιχα, ισσεσ, ισσεν, ιχαμε, ισσετε, ιχαν

Τα παροκσιτονα ριματα σκιματιυνταν αραετς.

Ενεργιτικον μορφι

Ενεστοτ.	Οριστικον		Αοριστοσ	Ιποταχτικον
	Μελοντασ	Παρατατ.		
γραφ (ο)	θα γραφο	εγραφα	εγραψα	να γραφ (ο)
γραψ	θα γραψ	εγραφεσ	εγραψεσ	να γραψ
γραφ (ι)	θα γραφ	εγραφεν	εγραφεν	να γραφ (ι)
γραφομε	θα γραφομε	εγραφαμε	εγραψαμε	να γραφομε
γραφετε	θα γραφετε	εγραφετε	εγραψετε	να γραφετε
γραφνε	θα γραφνε	εγραφαν	εγραψαν	να γραφνε

Ιποθετικόν

Προσταχτικόν	Παρατατ.	Αοριστος
ας γραφ (ο)	θα εγραφα	θα εγραψα
γραφσον	θα εγραφες	θα εγραψες
ας γραφ (ι)	θα εγραφεν	θα εγραψεν
ας γραφομε	θα εγραφαμε	θα εγραψαμε
γραφστεν	θα εγραφετε	θα εγραψετεν
ας γραφνε	θα εγραφαν	θα εγραψαν

Εφχτικόν

Παρατ.	Παρακλιμενος	Απαρεμφατον
ας εγραφα	ας ιχα γραψνε	το να γραφ (ο)
ας εγραφες	ας ισσες γραψνε	το να γραψ
ας εγραφεν	ας ισσεν ”	το να γραφ
ας εγραφαμε	ας ιχαμε γραψνε	το να γραφομε
ας εγραφετε	ας ισσετε ”	το να γραφετε
ας εγραφαν	ας ιχαν ”	το να γραφνε

Σιμιλιματα σα χρονυς τοριστικυ τροπυ

Το προτον εν. προς. τενεστοτα λεχκετε κε με τιν καταλικειν ο κε χορις τιν καταλικειν. Με τιν καταλικειν λεχκετε, ονταν ακλυθα λεκσι πυ αρχιζ με τριμενον φτονκον λ. χ, γραφο καλα, γραφο πολα, γραφο εσοστα κ. τ. λ. Αμαν ονταν το ριμαν ακλυθα ι αντονιμια ατος ι καταλικι ο τι ριματι παραλιπετε λ. χ. γραφατον (εγο) να ερτε. Γραφατς (εγο) να ερχυν. Κε ραικον περιπτωσιν κι περιδεφκετε το α. προσοπον με το γ. πρ. τεν. αρ. επιδι κε το τριτον πρ. ραικον στιγμαν περ το χαμενον τιν καταλικειναθε το ι πυ προφερκετε ος διωτον κος με το κατοπινον τατριωτον λ. χ. Γραφατον (εγο) να ερτε κε γραφιατον (εκινος) να ερτε. Γραφατς (εγο) να ερχυν κε γραφιατς (εκινος) να ερχυν.

Οπος ιπαμε κιαλεπαν ο μελοντας σχηματιετε με τον ενεστοταν κε το θα. Κανεναν διςκολιαν κι παρυσιαζ ρον σχηματιζμονατ λ. χ. γραφο (ενεστ.), θα γραφο (μελοντας).

Σον παρατατικον κε ρον αοριστον ελεπομε εμπροστα σιν ριζανατον εναν παραπαν φτονκον, τον ε. Ατο το ε το παραπαν ισσενατο κε το παλεον ι γλοσαμυν κε ελεγενατο αφκισιν (τρανιγμαν). Αετς πα θα λεγοματο κε μις. Ι αφκισι ατο ρο διμοτικον τιν γλοσαν ρκεδον εχαθεν ας ολια τα υπερδιςιλαβα ριματα. Επεμνεν μονον ρα διςιλαβα λ. χ. ερεχο, εβρεχα. Πεζο επεζα κ. τ. λ. Κε ρατα αμαν χατε ρον πλιθ. αριθ. επιδι

κε ο τόνος ρυζ σαλο τιν σιλαβιν λ. χ. εγράφαμε (διμ) γιατατο κε εκιν το ε κι λεγνατο. Δεγνε μονον γραφχμε χορις ε. Εμεις αμα το ε τονιζομε γιατατο κε το ε ι αφκισιςι σολια κες επεμνεν κε χορις ατο κι λεγομε καμιαν νια τον παρατατικον, νια τον αοριστον.

Το παλεον ι γλοσαμυν ιχεν διο λογεν αφκισιςιν: το σιλαβικον κε το χρονικον. Σιλαβικον ελεγαν εκινο τιν αφκισιςιν πυ επερισεθεν εναν σιλαβιν λ. χ. βρε-χο, ε-βρε-χα. Ι αφκισιςι ε περισεθ κε τα σιλαβας τι λεκσις. Χρονικον αφκισιςιν ελεγαν τιν αφκισιςιν οπυ σιλαβας κεπερισεθαν, αμαν τα θραχιν (κοντον) το ατριφτον εγινυτον σον παρατατικον μαχριν λ. χ. το α κε το ε εγινυσαν η. Το ο εγινυτον ω. Αγαπῶ ηγαπων. Ερεδῶ ηρεδων κ.τ.λ. Το ποντεικον ι γλοσα εφιλαικεν απομινια ασο χρονικον τιν αφκισιςιν. Δεγομε κατα κανονα: αχπανο εχπανα, ασπριζο εσπριζα, αχπαραζο εχπαραζα κ. τ. λ. Ενοιτε προς μονον τα ριματα παρχινυν ασο α σον παρατατικον περνε αφκισιςιν κε γινταν ε. Οσχινε με το ε αετς πα απομινε. Ι γλοσαμυν εφιλαικεν κε τιν αφκισιςιν πυ εγινυτον απες σιν λεκσις; εσοθεν οπος ελεγανατα. Ι εσοθεν αφκισιςι εγινυτον κε γινετε κε οσιμερον σα ριματα πυ εχνε εμπροστατον προθεμαν (προβαλμαν). Κε σαικα περιπτωσια περ μαλιστα ι γλοσαμυν τιν αφκισιςιν κε εσοθεν κε εκσοθεν (κιαποτες κιαπεκς). Αποφεβο, επεφια. Αποχερετιζο, επεχερετιστα. Αποχαντεβλομε, επεχαντεβλοθα. Απαντο, επεντεσα. Απομινενο, επεμνα. Σα κηπια ασατα ενεσπαλθεν ι εσοθεν αφκισιςι ος αφκισιςι κε επεμνεν κε σον ενεστοταν λ. χ. επεδγαλο (ασο αποδγαλο επεδγαλα).

Καπια παλιν προβαλματα ενεσπαλθαν ος προβαλματα κε εκι πυ ιν ενομενα με τα ριματα λογαριασκονταν αχοριστα ασο θεμαν κε λεγοματχ χορις εσοθεν αφκισιςι μονον με εκσοθεν αφκισιςιν λ. χ. καταφερο εκαταφερα. Αλα παλιν χορις εσοθεν κε εκσοθεν αφκισιςιν λ. χ. ιπομινενο, ιπομινενα, ιποφερο ιποφερα, κ. τ. λ. Αφκισιςιν περνε ο παρατατικον κε ο αοριστον. Ο αοριστον εσσ τα καταλιςια τι παρατατικυ κεναν ζ παραπαν λ. χ. εγραφα παρατ., (εγραψα) εγραψα ο αοριστος. Οπυ εν φ κε ζ σιν γλοσανεμυν εδικσαμε κιαλαπαν προς το φ γινετε π γιατι ταιχα κσακολυθιτικα κι τεριαζνε με κσακολυθιτικον, αλα με στιγμαικον.

Σημιοματα για ταλα τα τροπυς.

Το κηριοτερον ο τροπος εν το οριστικον. Ταλα τα τροπυς εκεδον καταλιςια τεκινετερα κελνε. Εχνε τα καταλιςια τοριτικυ τροπυ. Για τον σηματιζμονατον μεταχιρισκομες τα βοιδιτικα τα λεκσις να, θα, ας, λ. χ. Το ιπ ταχτικον ο τροπος σηματιετε με τι λεκσις να κε τον ενε-

στοτα τοριστικῶ λ χ. να γραφο. Το προσταχτικὸν ο τροποὺν σχηματίζετε
 ασον ενεστοταν κσαν τοριστικῶ κε τιν λεξυλον ας λ. χ. ας γραφο.
 Εξαιρεσεις εφται σον σχηματισμον το β. προς. τεν. κε πλιθ. αριθμῶ πυ
 σχηματίζετε μονολεχτικα κε με τιν καταλικειν ταοριστωνος ταρχεου. Το
 β. προς. τεν. αριθ. μαλιστα εν ολος διολυ διαφορετικον ασο διμοτικον.
 Τεμετερον εν ι καταλικει ον κε το διμοτικον ε. Παραβαλον γραψον κε
 γραψε. Σον υποθετικον τον τροπον εχομε διο χρονος τοριστικῶ τροπου
 τον παρατατικον τον αοριστον με το θα λ. χ. θα εγραφα, θα εγραψα. Σον
 παρατατικον τον υποθετικον τιν υποθεσειν εφταμε με καπιον βεβεσοιταν
 λ. χ. θα εγραφα διλ. επορνα να εγραφα, αν ιχα τα χριαζόμενα. Σον
 αοριστον τον υποθετικον τιν υποθεσειν εφταμε με παραπαν αβεβεσοιταν
 λ. χ. θα εγραψα. Ιμε σα διχοτα εγραψα γιοκσαμ κεγραψα. Το εφχτι-
 κον ο τροπον σχηματίζετε με τον παρατατικον τοριστικῶ κε τα λεξια
 ας λ. χ. ας εγραφα. Το εφχτικον ο τροπον εςς κε παρακιμενον πυ
 σχηματίζετε περιφραστικα: με το ας κσαν τον παρατατικον τι ρηματι εχο
 κε τον αρχεον παρακιμενον ταπχεμφατω λ.χ. ας ιχα γραψενε (κε γρα-
 ψινε). Ι καταλικει νε, ινε, κε ανε, ινε ταρχεου απχεμφατω.

Το απχεμφατον σχηματίζετε με τον υποταχτικον τροπον κε το
 αρθρον το λ. χ. το να γραφο κ.λ.

Παθιτικον μορφι

Ενεστοτας	Μελοντας	Παρατατ	Αοριστος	Παρακιμ.
γραφουμε	θα γραφουμε	εγραφουμ	εγραφα	ιμε γραμενος
γραφκεσε	θα γραφκεσε	εγραφκυσ	εγραφτες	ισε "
γραφκετε	θα γραφκετε	εγραφκυτον	εγραφτεν	εν "
γραφουμες	θα γραφουμες	εγραφουμες	εγραφταμε	ιμες γραμεν
γραφκεζνε	θα γραφκεζνε	εγραφκυζνε	εγραφτετε	ιζνε "
γραφκουνταν	θα γραφκουνταν	εγραφκυσαν	εγραφταν	ινε "

Ιπ'οθεντελ.	Υποταχτικον	Προσταχτικον	Υποθετικος.	Παρατ.
εμ γραμενος	να γραφουμε	ας γραφουμε	θα εγραφουμ	
εσυν ι ες «	να γραφκεσε	γραφτ	θα εγραφκυσ	
ετον «	να γραφκετε	ας γραφκετε	θα εγραφκυτον	
εμες γραμεν	να γραφουμες	ας γραφουμες	θα εγραφουμες	
εζνε «	να γραφκεζνε	γραφτεστεν	θα εγραφκυζνε	
εσαν «	να γραφκουνταν	ας γραφκουνταν	θα εγραφκυσαν.	

Ιποθ.	αορ.	Εφχτ.	Παρατ.	Εφχτικ.	Παρακ.	Απαρεμφατον
θα εγραφα	ας εγραφουμ	ας ιχα	γραφτινε	το	να γραφουμε	
θα εγραφτες	ας εγραφους	ας ισσες	"	το	να γραφεσε	
θα εγραφτεν	ας εγραφουτον	ας ισσειν	"	το	να γραφετε	
θα εγραφταμε	ας εγραφουμες	ας ιχαμε	γραφτινε	το	να γραφουμες	
θα εγραφτετεν	ας εγραφουζνε	ας ισσετε	"	το	να γραφεζνε	
θα εγραφταν	ας εγραφουσαν	ας ιχαν	"	το	να γραφουνταν	

ΟΚΣΙΤΟΝΑ ΡΙΜΑΤΑ

Ενεργητικον μορφι

Ενεστοτας

Παρατατικος

α) τιπος αγαπο	β) τιπος κρατο	α) τιπος εγαπανα	β) τιπος ας εκρατνα
αγαπας	κρατις	εγαπανες	εκρατνες
αγαπα	κρατι	εγαπανεν	εκρατνεν
αγαπουμε	κρατουμε	εγαπαναμε	εκρατναμε
αγαπατεν	κρατιτε	εγαπανετεν	εκρατνετε
αγαπυν(ε)	κρατυν(ε)	εγαπαναν(ε)	εκρατναν(ε)

Αοριστος

Προσταχτικος τροπος

α) τιπος εγαπεσα	β) τιπος εκρατεσα	α) τιπος ας αγαπο	β) τιπος ας κρατο
εγαπεσες	εκρατεσες	αγαπα	κρατ
εγαπεσεν	εκρατεσεν	ας αγαπα	ας κρατι
εγαπεσαμε	εκρατεσαμε	ας αγαπουμε	ας κρατουμε
εγαπεσετεν	εκρατεσετε	αγαπατε	κρατεστεν
εγαπεσαν	εκρατεσαν	ας αγαπυν(ε)	ας κρατυνε

Ολια ταλα τα χρονος σκιματιουνταν ομαλα ας αρχικα: τον ενεστο-
ταν, τον παρατατικον κε τον αοριστον.

Ο παρατατικον εμπροστα ασο σινιθιζμενον τιν καταλιξιναι το α
περ εναν προσφιμαν: το ν.

Ο αοριστον εμπροστα ασο σινιθιζμενον τιν καταλιξιναι το εα περ
το ε το η ταρχεον.

ΟΚΣΙΤΟΝΑ

Παθητικον μορφι.

Ενεστοτας	Παρατατικος	α. τιπος	Αοριστος	Προσταχτικι
αγαπιουμε	αγαπιωμ	εγαπεθα	ας αγαπιουμε	
αγαπιεσε	αγαπιως	εγαπεθες	αγαπεθ	
αγαπιετε	αγαπιωτον	εγαπεθεν	ας αγαπιετε	

αγαπιωμες	αγαπιωμες	εγαπεθαμε	ας αγαπιωμες
αγαπιεζνε	αγαπιωζνε	εγαπεθετεν	αγαπεθεστε
αγαπιουνταν	αγαπιωσαν	εγαπεθαν	ας αγαπιουνταν

β. τιπος

Ενεστωτας	Παρατατικος	Αοριστος	Προσταχτικη
κιρωμε	εκιρωμ	εκιμεθα	ας κιρωμε
κιμασε	εκιμυς	εκιμεθες	κιμεθ
κιματε	εκιμυτον	εκιμεθεν	ας κιματε
κιρωμες	εκιρωμες	εκιμεθαμε	ας κιρωμες
κιμαζνε	εκιμαζνε	εκιμεθετεν	κιμεθεστεν
κιμουνταν	εκιμωσαν	εκιμεθαν	ας κιμουνταν

Ολια ταλα τα χρονους σκιματιωνταν ομαλα ας αρχικα.

Μερικα ανομαλα ριματα

Ενεστωτας	Παρατατ.	Αοριστος	Ενεστωτ.	Παρατατ.	Αοριστος
1) Ακυο	εκυα	εκσα	2) βαλο	εβαλνα	εβαλα
ακυς	εκυες	εκσες	βαλτς	εβαλνες	εβαλες
ακυι	εκυεν	εκσεν	βαλ	εβαλνεν	εβαλεν
ακυομε	εκυαμε	εκσαμε	βαλομε	εβαλναμε	εβαλαμε
ακυτε	εκυετεν	εκσετεν	βαλετεν	εβαλνετε	εβαλετε
ακυγνε	εκυαν(ε)	εκσαν(ε)	βαλνε	εβαλναν(ε)	εβαλαν(ε)

3) Διγο	εδινα	εδοχα	4) ελεπο	ελεπα	ιδα
δις	εδινες	εδοκες	ελεπς	ελεπες	ιδες
δι	εδινεν	εδοκεν	ελεπ	ελεπεν	ιδεν
διγομε	εδιναμε	εδοχαμε	ελεπομε	ελεπαμε	ιδαμε
διτε	εδινετεν	εδοκετεν	ελεπετε	ελεπετεν	ιδετεν
διγνε	εδιναν(ε)	εδοκαν(ε)	ελεπνε	ελεπαν(ε)	ιδαν(ε)

5) εβρικα	εβρικα	εβρα	για ιβρα	6) ερχομε	ερχομ	ερθα
εβρικς	εβρικες	εβρες		ερσεσε	ερχυς	ερθες
εβρικ	εβρικεν	εβρεν		ερτε	ερχυτον	ερθεν
εβρικομε	εβρικαμε	εβραμε		ερχομες	ερχομες	ερθαμε
εβρικατε	εβρικετεν	εβρετεν		ερσεζνε	ερχυζνε	ερθετε
εβρικνε	εβρικαν(ε)	εβραν(ε)		ερχουνταν	ερχυσαν(ε)	ερθαν(ε)

7) εφταγο	επινα	επικα	8) θελο	εθελνα	εθελεσα
εφτας	επινες	επικες	θελτς	εθελνες	εθελεσεσ
εφται	επινεν	επικεν	θελ	εθελνεν	εθελεσεν
εφταμε	επιναμε	επικαμε	θελομε	εθελναμε	εθελεσαμε
εφτατε	επινετεν	επικετεν	θελετεν	εθελνετεν	εθελεσετεν
εφταγνε	επιναν(ε)	επικαν(ε)	θελνε	εθελναν(ε)	εθελεσαν(ε)
9) καθυμε	εκαθυμ	εκατσα	10) κεο	εκεγα	εκαπσα
καθεσε	εκαθυς	εκατσεσ	κεισ	εκεγεσ	εκαπσεσ
καθετε	εκαθυτον	εκατσειν	κει	εκεγεν	εκαπσειν
καθυμεσ	εκαθυμεσ	εκατσαμε	κεομε	εκεγαμε	εκαπσαμε
καθεζνε	εκαθυζνε	εκατσειτεν	κεετε	εκεγεε	εκαπσειτε
καθουνταν	εκαθυσαν	εκατσαν	κεγνε	εκεαν	εκαπσαν
11) κλεο	εκλε(γ)α	εκλαπσα	12) κρουο	εντυνα	εντοκα
κλεσ	εκλεεσ	εκλαπσεσ	κρουσ	εντυνεσ	εντοκεσ
κλει	εκλεεν	εκλαπσειν	κρουι	εντυνεν	εντοκειν
κλεομε	εκλεαμε	εκλαπσαμε	κρουομε	εντυναμε	εντοκαμε
κλετεν	εκλεετεν	εκλαπσειτε	κρουτεν	εντυνετεν	εντοκετεν
κλεγνε	εκλεαν	εκλαπσαν(ε)	κρουγνε	εντυναν(ε)	εντοκαν(ε)
13) λεο	ελε(γ)α	ιπα	14) παγο	επεγνα	επιγα
λεσ	ελεεσ	ιπεσ	πασ	επεγνεσ	επι(γ)εσ
λει	ελεεν	ιπεν	παι	επεγνεν	επιεν
λεομε	ελεαμε	ιπαμε	παμε	επεγναμε	επι(γ)αμε
λετεν	ελεετεν	ιπετεν	πατεν	επεγνατεν	επιγετεν
λεγνε	ελεαν(ε)	ιπαν(ε)	παγαε	επεγναν(ε)	επιγαν(ε)
15) περο	επερνα	επιρα	16) στεκο	εστεκα	εσταθα
περτς	επερνεσ	επιρεσ	στεκσ	εστεκεσ	εσταθεσ
περ	επερνεν	επιρεν	στεκ	εστεκεν	εσταθειν
περομε	επερναμε	επιραμε	στεκομε	εστεκαμε	εσταθαμε
περετε	επερνατε	επιρετεν	στεκετε	εστεκετεν	εσταθειτεν
περνε	επερναν(ε)	επιραν(ε)	στεκνε	εστεκαν(ε)	εσταθειν(ε)
17) πινο	επινα	επα	18) εσερυμε	εσερυμ	εχαρχα
πιντς	επινεσ	επεσ	εσερεσε	εσερυμσ	εχαρχεσ
πιν	επινεν	επεν	εσερετε	εσερυμτον	εχαρχεν
πινομε	επιναμε	επαμε	εσερυμεσ	εσερυμεσ	εχαρχαμε
πινετεν	επινετεν	επετε	εσερεζνε	εσερυζνε	εχαρχετεν
πινε	επιναν(ε)	επαν(ε)	εσερυνταν	εσερυσαν(ε)	εχαρχαν(ε)

19) τρογο	ετρογα	εφαγα	20) φεβο	εφεβα	εφιγα
τρος	ετροες	εφας	φεβς	εφεβες	εφι(γ)ες
τροι	ετροεν	εφαιεν	φεβ	εφεβαν	εφι(γ)εν
τρο(γ)ομε	ετροαμε	εφααμε	φεβομε	εφεβαμε	εφι(γ)αμε
τροτεν	ετροετεν	εφαετεν	φεβετε	εφεβετεν	εφιστεν
τρογνε	ετρο(γ)αν(ε)	εφα(γ)αν(ε)	φεβνε	εφεβαν(ε)	εφι(γ)αν(ε)
21) φερο	εφερα	ενκα			
φερτς	εφερες	ενκες			
φερ	εφερεν	ενκεν			
φερομε	εφεραμε	εικαμε			
φερετεν	εφερετεν	ενκετε			
φερνε	εφεραν(ε)	ενκαν(ε)			

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΙ ΤΙ ΛΟΓΥ Προϋεματα

Τακλιτα τὰ λέξεις πυ εμπενε εμπροστα σαλα τα λέξεις λεχουνταν προϋεματα.

Σιν γραφινεμυν ολα τα προϋεματα σκεδον ινε ας αρχεον τελινικον τιν γλοσαν λ. χ. αντι, προς, κατα κ. τ. λ. Ινε αμα κε προϋεματα νεα λ. χ. εκσον.

Εκινα πυ ινε ας αρχεον τελινικον τιν γλοσαν, αλα ινε αετς οπος εσαν κι ατοτες λ. χ. κατα; κε αλα παραλαγμενα λ. χ. για (απο, δια). Σολον τα ζινιθιζμενα τα προϋεματα σο ρομεικον τιν γλοσαν ινε:

1. Το απο με διο μορφας α) Απο οπος ελεγανατο κε σαρχεον τιν γλοσαν ος στεριτικον λ. χ. Δελιαζο αποδελιαζο. Φολιαζο, αποφολιαζο. Φυσκονο, αποφυσκονο. Κλοθο, αποκλοθο. Φυμιζο, αποφυμιζο. Χολιαζο, αποχολιαζο. Ιπα, επιπα. (το ε αδακα εν αφκισι).

Κιαρ το μασσερ ντεσιρθανε κινο ναποστομουτε
κε το χαλκον ντεπζεθανε κινο ναποκολυτε
κε το τραπεζιν ντεπεσαν κινο ναποκαρφυτε.

(Ταγρελαφον λαικα τραοδιας).

β) Το απο παραλαγμενον ος ας παντα με το αρθρον λ. χ. ασο σπιτ (απο το σπιι), ασι μανασιμ μερεαν (απο τις μανας μιν το μερος), ασα κσιλα εφταμε μοπιλα (απο τα κσιλα εφταμε μοπιλα). Το απο αδακα αν κε παραλαγμενον με τιν μορφιν ας εσσ ταρχεον τιν σιμασιαν Δεοματο ας εμπροστα ασα αρθρα κε ταντονιμιας λ. χ. ασον πατεραμ ασιν θαλασαν, ασο χοριον, ας εμα, ας εσα, ας εκινετερα κ. τ.

Με ταρχεον τιν σημασιαν κε τιν μορφιν το απο λεχκατε μπροστα ασα επιριματα λ. χ. απαδα, απακι, απολιγον, απο πολα, αποβραδισ, απο- πυρνο, αλα κε ας οπσε κιαν, ας οπερτε, ας αροπσεκες κ.τ.λ.

2. Το εις ταρχεον με εναν μορφιν ς. Το ς ατο εμπεν σο ετια- τκιον τιν πτοσιν εμπροστα σαρθρα κε διεσε το τ ταρθρω λ. χ. τον υρανιν (αντι στον υρανιν) σιν γιν (αντι στην γιν), σο χομαν (αντι στο χομαν). Κε εμπροστα σαντονιμιας λ.χ. σαλυνο (αντι σταλυνο), σεμετερα, (αντι στα εμετερα), σεσετερα (αντι στα εσετερα) κτλ.

Το ς εις ταρχεον τιν σημασιαν.

3. Το κατα με ταρχεον τιν μορφιν κε τιν σημασιαν. λ.χ. Κατα κε τιν γνομιμαετς πρεπ να γινετε. Τερεν κεπαρ κατα κε τιν γνομις εντροφον κτλ.

4. Το αυτις λ.χ. Αυτις εμεναν ας παι εκινος. Αντι ο ιδιον να ερτε, εσυλεν ταλτσ.

5. Το προς λ.χ. προς εμεναν ατο πα καλον εν.

6. Το μετα με διο μορφας: μετ (μπροστα σιν λεκσιν παρχινα με ατριφτον). λ.χ. Ελα μετεμας. Ας παι κιατο μετεκινω. β) μετα κε με λ.χ. Μετα κανεναν κι τεριαζ (κε με κανεναν κι τεριαζ). Σιμεν κε σα διο τα περιπτωσια ενταμαν.

7. Το για; το αρχεον δια με διο μορφας κιατο α) γιατ λ.χ. Γιατα- μεναν κεν ατο β) για λ.χ. Το γραμαν εν για τον Κοστιν. Εφιλாகσεν ταρχεον τιν χρισιναθε.

8. Αναβα κε εκσον. Εχνε σχεδον κε τα διο το ιδιον τιν σημασιαν. λ.χ. Αναβα εμεν ολ ι αλ εσαν σιν σινεδριασιν. Επορουμε αμαν να λεγομε. Εκσον εμεν ολ ι αλ εσαν σιν σινεδριασιν. Αναβα ολια ατα τα προθεματα πυ σον λογον λεχκουνταν χωριστα, εχομε κε προθεματα πυ μοναχα κι λε- χκουνταν, αλα παντα ινε ενομενα με ταλα τα λεκσις. Κιατα ινε ολια τα προθεματα, πεπεμνανεμας ασο αρχεον τιν γλοσαν

δια λ.χ. διαφερο, διαχοριζο κτλ

περι λ.χ. περιπεζο, περιστασι.

σιν „ σιντροφος, σινελκον.

επι „ επιδεκσαζμενος, επαναστασι.

ιπο „ ιποχρευμε, ιπογραφο.

εν „ ενκαλο, εμπενο (εμβενο).

μετα „ μεταφιτεβο, μεταβαλκουμε.

παρσ Με τρια σημασις α) το παρα=ιπερ λ.χ. παρεφαγα, παρε- δεβα, παρεριγασα, παρεχτελεσα.

Σι Δεσπινισμ τιν αβλιαν τραπεζια γυρεμενα.

Ιντσαγ επαρεπινασεν, ας παι εκι να τροι.

Σι Δεσπινισμ τιν αβλιαν πεγαδια τιζεμενα.

Ιντσαν επαροδιπρασεν, ας παι εκι να πινι.

Σι Δεσπινις ιμ τιν αβλιαν κρεβατια ιν στρομενα

Ιντσαν επαρενστακσεν, ας παι εκι κιματε.

(Ι Δεσπινι: λαικα τρσοδιας).

β, παρα = συμα λ.χ. παραβαλο, παραφερο, παρεβγαλο, κτλ. Με το παρα φανερουμε κε λιφτασεαν. λ.χ. Ι ορα δωδεκα παρα καρτον.

ΕΠΙΡΙΜΑΤΑ

Κε τα επιριματα, τακλιτα λεκσις πυ προζδιοριζνε τα ριματα, ινε σκεδον ολια ας αρχεον τελενικον τιν γλοσαν κε ινε:

Επιριματα τοπικα: Αδα, ακι, αδακα, ατυ, ατυκα, ατυκεκα, αλυ, αλυκεκα, ανθεν, καθεν, απανκεκα, αποκαθενκιαν, πυ, πυδεν, εμπροστα, εμπρι, οπισ, δεκσσια, ζεβρια, ολοερα, αντικρι, περαν, συμα, κοντα, μακρα, αφκα, αλαφκα, απαν, απες, εκι, καταγισ, χορια, διπλα.

Χρονικα: οσιμερον, αβριον, οπσες, πυρνον, βραδον, σιναβγα, ολιμερα, ολονιχτα, σινιχτα, σινπιρνα, οφετος, οπερτσ, αροπερτσ, ατορα, ιστερνα, απιστερνα, επεκι, καποτες, οσπυ, ατοτες, καποτε, παντα, παρορας, αποβραδισ

Ποσοτικα: Πολα, ολιγον, παραπολα, επει, κσαι, ατοσον, απαναφκα.

Τροπικα: Αετς, αετς κιαετς, καπος, καθος, ισος, ισα-ισα, διλαδι, τεα, τεασι, εκσιχορα, μαςχαρεφτα, καλα, ασσκεμα. Αςολια τα επιθετα επορουμε να εφταμε επιριματα τροπικα. με τιν καταλικσιν α Χηριονταν ασον πλιθιντ. αρ. τυδετερυ γενυς, επιδι κε τα επιριματα προζδιοριζνε το ριμαν κε τα επιθετα το υσιαστικον λ.χ. Τα καλα πεδια. Καλατζεβο καλα. Το προτον το καλα εν επιθετον κε το δεφτερον επιριμαν.

ΣΙΝΔΕΖΜΙ.

Τακλιτα τα λεκσις πυ ενονε λεκσιν με τιν λεκσιν κε φρασιν με φρασιν, λεχκουνταν σινδεζμι.

Ι σινδεζμι ινε:

α. Συμπλεχτικα: κε, νια (τυρκ.), πα.

β. Χοριστικα: για, γιαχοτ (τυρκ.), ι, ιτε.

γ. Εναντιοματικα: αμαν, αν, κε, αλα, κιαν. (λ. χ. κιαν κι θελ)

δ. Συμπεραζματικα: αρ, (αρα το αρχεον), οστε, λιπον.

ε: Ετιολογικα: γιατι, επιδι.

ζ. Χρονικα: ονταν, πριχυ, προτυ, οσπυ, αφυ, αμον ντο, οζνα, τομου, κε

- θ. Ιποθετικά: ί, αν
- ι. Τελικά: να, για να
- κ. Ιδικά: πως, οτι.
- λ. Δισταχτικά: γιαμ κι

Ο σινδεζμον κε πορι να περδεφκετε με το αρνιτικον κι επορι με αμαν να κσεχοριζοματα ονταν εκσερομε πως, ο σινδεζμον εν κε το αρνιτικον εν κι λ.χ. Κι θελο να παο. Κε θελο να παο κε κι θελο να παο. Αρ οντα το ακολουθον ι λεκσι αρχιζ με τριμενον φτον ον, οπος-εδικσαμε σα παραδιγματαμυν εφκολα χοριετε ι αρνισι ασον σινδεζμον. Ο σινδεζμον εν παντα κε κε ι αρνισι κ. Κι χοριετε εφκολα, ονταν το ακολουθον ι λεκσι αρχινα με ατριφτον. λ.χ. Κε εθελεσα να παο. οΚεθελεσα, να παο Κε εθελεσα να παο κε κεθελεσα Κιαμον ατον ιν κ ι α. Σαικον περιπτο-σιν το κ εν σινδεζμος, ονταν ενον ονοματα, αντονιμιας, ριματ κ.αλ. Ιαρνισι σαικα περιπτοσια κι περδεφκετε με τονσινδεζμον. Επορι να περδεφκετε ι αρνισι με το σινδεζμον εμπροστα μονον σα ριματα. λ. χ. Κεθελεσα, κεπορεσα, κεπιγα. (αρνισι). Αδακα αμαν επορι να εν κε: κε εθελεσα, κε επορεσα κε επιγα (καταφασι). Σαικα περιπτοσια το κε το σινδεζμον λεγοματο ολοεν κε τιν αρνισιν κε χορις το ι κ. Εκσον ατο ι αρνισι, για ι καταφασι εγρικιετε κε ασιν σιραν τι λογου. Κε αν λεγοματα προ-φορικα εγρικυματα ακομαν κε ασον τονον.

Επιφονιματα

Τα ακλιτα λεκσις πυ φανερονε: χαραν, πονον, φοβον, λιπιν, θαμαζμον, ενθυσιαζμον λεχκυνταν επιφονιματα.

Τα επιφονιματα σιν γλοσανεμυν τα παραπαν λεγοματα με τα ονοματα (υσιαστικα κε επιθετα) κε ταντονιμιας.

Εχομε αμα κε ολιγα πυ λεγομε κε χοριστα.

Ατα ινε: Ο! Αχ! βαχ! κριμαν! Υφ! χαχα! Εκς!

Ενομενα μαλα λεκσις εχομε: Αιλι (εμεν, εσεν, ατον, εμας, εσας, ατυνος). Να σαν (εμεν, εσεν, ατον κ.τ.λ.) Ντ (εμορφον εν, ασσεκεμον, τρανον κ.τ.λ.) Νε (Γιανκο! νεπε! νεκυτζι!) Εκς (απαδαπες, ασο σπιτ κιλ).

Επιφονιματα καταντισαν κε τα κλιτα τα λεκσις πυ μεταχιρισκυμες για να εφκυμες: λ.χ. σο καλον, καλιμερα, καλοσορισες, εφχαριστο.

Το επιταχτικον ι αρνισι μι.

Ιπαμε κιαλαπαν πως ι αρνισι σεμας γινετε με ταρχεον τιν λεκσιν (ου)κ πεχασεν τον φτονκον ου κε επερεν μετα το κ το φτονκον ι κιαρ-αετς πα εγεντον κι λ.χ. κι θελο, κεπορο κ.τ.λ. Εχομε αμαν κιαλο λεκσιν για να δικομε αρνισιν. Εν ατο ι λεκσι μι λ.χ. Μι πας. Μερσεσε.

Το μι ατο οπος κε το μι ονταν ακλυθα λεκσιν πυ αρχινα ασα τριμενα τα φτονκυσ, ακυσεφεκετε ολοεν λ.χ. Μι κρυς το πεδιν! Μι νυνις πολα! Μι στενοχορεφεκεσε! Ονταν ακλυθα το μι λεκσιν πυ αρχινα με ατριφτον φτονκον διο λοεν παθεματα παθαν:

α) Αν το αρνιτικον μι ακλυθα λεκσιν παρχινα με ατριφτον ε για ι, ατοτες το ι τυ μι ολος διολυ χατε λ.χ. Μεφτας ατο! Μεβρικς ατον! κ.τ.λ.

β) Αν το αρνιτικον μι ακλυθα λεκσιν παρχινα με ατριφτον α, ο, υ, διλ. δυνατα ατριφτυς το ι τι μι χατε αμαν μαλακον τιν φονιν τι μι λ.χ. Μι αχπαραεσε! Μι οκνις! κ.τ.λ.

Το αρνιτικον μι εμπεν παντα εμπροστα σα ριματα κε δι τονον επιταχτικον (προσταχτικον) σιν φρασιν. Ι φρασι λ.χ. Μι αχπαραετε κε ι φρασι κε αχπαραετε (κε σα διο αρνιςι) εχνε ατο τι διαφοραν αναμεσατυν, τι σο προτον τιν φρασιν παρακινυμε, διαρμενεβομε να μι αχπαρετε; ενο σο δευτερον τιν φρασιν λεγομε μοναχον εκινο γτο κε παθαν.

Το στεριτικον α

Σιν γλωσανεμυν επεμνεν ας αρχεον τιν γλωσαν κε το ακλιτον το λεκσοπον (μοριον) α πυ μεταχιρισκυσανατο ι παλιεμυν, ονταν εθελναν να φανερονε πος καπιον ιδιοτιταν πυ ες εναν προσοπον για πραμαν, λιφταςκετιατο καπιον αλο λ.χ. δυνατος κε αδυνατος.

Κε επεμνεν ατο πο α οχι μονον σα αρχεα τα λεκσις πυ ακομαν ζυνε σο στομαν τι λαυεμυν λχ. Ικανος ανικανος. Δικεος αυικος. Χορταζμενος αχορταγος. Πεδεμενος απεδεφτος κιλ.

Εχομε το α το στεριτικον κε σα λεκσις πυ ενεσπαλθεν το προτον ι λεκσιατυν λ.χ. απορος (πυ κες πορυς κε τελεφτεα σε μας με τιν σιμασιαν αναπιρος, σακατς), ατεκνος (πυ κες τεκνα = πεδια), αυυλος (πυ κες βυλιν = θελισιν) κ.λ.

Εχομε ακομαν το α το στεριτικον σε πολα με ριζαν ελενικον πυ κικανατα εμπροστα λχ. ανυνιγος (εκινος πυ κες νυν), αναγαπετος (πυ κεν να αγαπιετε), ανεγρικιστος (πυ κεγρικα), ανεβρετος (πυ κεδριετε), ανεβγαλτος (πυ κεςιδεν κε κιδεν κε κεμαθεν οσα ι αλ.)

Εχομε το α το στεριτικον κε σα κσενα τα λεκσις πυ εχονεπρεν ε γλωσανυν κελικενατα τεκινες λ.χ. πασσαρεμενος απασσαρεφτος. Κυμουλιαζμενον, ακυμουλιαγον. Τυρυλεμενος, ατυρυλεφτος.

Το α το στεριτικον περ εναν υ σο γιαναθε, ονταν ακλυθατο λεκσις πυ αρχινα ας ατριφτα τα φτονκυσ λ.χ. ανοματος (πυ κες οματια), ανακσιος (πυ κεν ακσιος), ανοκνος (πυ κεν οκνεας κιλ).

ΜΕΡΟΣ Γ.

Λεχτικόν

Το λεχτικόν τι γλωσσασεμὸν το παραπάν αποτελείον ταρχεα τελεικά τα λεκσις. Κε αναθά τα λεκσις εκίνα ν'ο ενοθάνε σο κατομεριτικόν τιν γλωσαν, εχομε κε ελενικά λεκσις π'ο μόνον σεμετερον τιν γλωσαν, επεμνανε λ. χ. ανεμολιγμετος (ανεμπλιος), κορομενον (κορος = χορτανια), διονιζο (αριν λεκσιν Διονιζος θεος τι μεθισι), κατοθιρ (κατω + θυρα = κατοφλι διμ), λελεβο (λιλεομε), ποδεδιζο (ποδας + ιζο = καθυμε σα ποδαρια = παρακαλο), χτυπιζο (εκτοπιζο), χαταλον (ἄτταλος), αχπανο (αποσπο), γριζεβο (εκριζο), διακλιζο (διλιζο,) διαρμενεβο (ερμινεβο), ονιδιζο (ονιδος), κανιτε (ικανον + εστιν), καταταυμε (καταταγομε), στερεαμ (στερεομα-μυ) κτλ.

ΣΙΜ. Ολια ατα αναφεροματα για να δικομε ποσον πολα ασο διμοτικον τιν γλωσαν κιαλο συμα σιν αρχεαν εν το ποντεικον. Ατο σιμεν ποσ τεμετερον ι γλωσα αλο ενεκσελεχτον επεμνεν ασο διμοτικον.

ΣΙΜ. Κι πρεπ να εθари κανις ποσ τα λεκσις ατα επεμναν ολια με ταρχεον τιν σιμασιανατυν. Σαλα λεκσις εγεντον μεταθеси νοιματι λχ. χτυπιζο, κορομενον λ. χ. κτλ. σαλα εγεντων περιοριζμος τι νοιματι λ. χ. χαταλον ἄτταλον. Αλοτε ελεγαν ολτις μικρος τρανος π'ο κεκανιτονάτι ο ν'ο σατυν ἄτταλους, ατορα μόνον τι μικρος. Αλα ελακσαν τιν σιμασιανατυν κιαλο πολα λ. χ. διαρμενεβο = σιμβυλεβο, ενο αλοτε εσιμενεν εκσιγο. Πολα αμαν εφιλακσαν το παλεον τιν σιμασιανατυν λ. χ. γριζεβο, αχπάνο, κατοθιρ.

Εχομε λεκσις κε ασα κσενα γλωσσας οπος εδικσαμε κε παραπάν. Κε τα λεκσις ατα επεραμε ασι λαυς, με τιναν εζισαμε κε τον πολιτιζμον τινον εδεχταμε. Κε ατιν ιν με τιν σιραν: ι λατιν, ι τυρχ, κε ταλα τα ασιατικα τα εθνι. Ασολια τα γλωσσας παραπα ι επιδρασεν σιν διαπλასιν τι γλωσσασεμὸν το τυρκικον. Ας ατο εχομε τα παραπάν τα κσενα τα λεκσις. Ι επιδρασι αμαν ν'ο επινεν σιν γλωσανεμὸν το τυρκικον επαπσεν, αμον ν'ο επαπσεν κε ι επιδρασι τι λατινικυ κε οσιμερον ασολια τα γλωσσας κιαλο πολα επιδρα σεμετερον, ι γλωσα τεπαναστασις τι τριγομινα. Τα νεα τα λεκσις: μπολσεεδικος, σοβετ, ισπολκομ, σελσοβετ, υταρνικος κ. αλ. εζεβαν σιν γλωσανεμὸν κε εκαλοκατσαν αετι, π'ο κανεναν μανια „καθαριστι“ να εβγαλιατα κεπορι.

Ι γλωσαμὸν αφομοιοσενατα κε επικενατα τεκινες. Κξενα α'ορα ινε για τιν γλωσανεμὸν

Ι γλωσα παρχινα να καλιεργιετε τον πλυτον το λεχτικον ν'ο εσσκι πρεπ να περιφρονουματα. Πρεπ να τοπλασεδιατο. Κιαπαν σατο να χιτζ

κε να παι. Διαφορετικά κε ατοτες ονταν χτιζ, το χτιριον θαπομεν ζον αεραν χορις τεμελια κε εναν μικρον αεροπον θα κρεμιζιατο.

Ι αναπτικσι τι παραγογικον δυναμεον κε το ικονομικον ι αναπτικσι τι λαυ οδιγα κε ζιν καλιεργίαν τι γλοζας; ι μαλον το δεφτερον εν αποτελεζμαν τι προτυ. Ενταμαν με τα νεα τα ιδεας κε τα γνοζια πυ περ ο λαοζ θα διμιουργα κε ταντιστιχα λεκσις για να περιατα ετιμα αζον διαζκαλονατ. Σατο τιν δυλιαν (ζιν καλιεργίαν τι γλοζας) εμπρολατ θα ιν ι νειεμυν πυ μαθανε κε ζπυδαζνε κε ολεν το προλεταρικονεμυν ι ιντελιγεντζια. Ι ιντελιγεντζια αμαν πυ κι περιφρυνα τιν γλοζαν απεναντιαζ αγαπατο κε τιν αγαπνατζ δικ εμπραχτα ζιν δυλιανατζ. Ις ατορα το ποντεικον ι γλοζα ετον περιφρονιμενον κε εκιν ι ολιγ πυ εγραπζανατο, εζαν πολα μικρον μεροζ αζεκινα ντο εγραπζαν γενικα, ζκεδον κζαι κε καλιεργίζανατο. Γιατι γιατιν εγραφαν ζιν γλοζανεμυν τα εργατατυν μονον ατοτες, ονταν ελογαριαζαν ποζ εφκολα μετατο θεβγενε αποφκα λ. χ. κατ τραοδοπα το παραπαν ζατιρικα κε καπυ καπυ εναν διο δραματοπα κε κομοδοπα. Αμον ντο ετον κανεναν ζοβαρον, οποζ ελογαριαζανατο εκιν, εργον, εκλοθαν τιν γλοζανατυν ζιν καθαρέβυζαν εμπροζτα κε ζο διμοτικον τελεφτεα. Κιαραετζ πα ι γλοζαμυν επεμνεν ακολιεργιτον υζ ατορα αζιν ιντελιγεντζιαν.

Ο λαοζ αμαν εκαλιεργίανενατο οζον ντεπορνεν αν κε ατοζ πα εμαθεν αζι δεβαζμεντζατ να περιφρονατο. Χριαζζκεκε ατορα ολια τα εργαζομενα μαζαζ ζζερ με ζζερ να καλιεργυνε τιν γλοζανατυν ντο επεμνεν οποζ ζιν αναπτικζιναθε ετια τα κινοτικο-ικονομικα ζινηικαζ. Να καλιεργυν ατο θα ιπι πλυτενατα ζα λεκσις κε ζιν φραζεολογίαν.

Αδακα θα λεγομε ολιγα για τα λεκσις κε για τιν φραζεολογίαν αργοτερα.

Μετα αζο αποφαιζιτικον κε το ιζτορικον τιν ζτροφιν πυ επικεν „ο Κομυνιζτιζ“, ζο ζιτιμαν τι γλοζαζ απατορα κιζτερνα ι γλοζα ατο θα καλιεργιετε.

Κε το πον-εικον ι γλοζα θα καλιεργιετε. Ι καλιεργια ερχινεζεν αποτορα. Επεραζεν ι εποχι πυ εκιν πυ εργαζαν ζον „ Κομυνιζτιζ“ εμετριωζαν ζα δαχτιλα. Ατορα εκατονταδεζ ινε ατιν. Κε ζατυνοζ κεκα ερχινεζαν να φενυνταν ι ζινηγραφίαντ αζα εργοζταζια κε αζα κολχοζια. Το καζτρον τι φιλολογίαζ, τιν ιδιοχτιζιαν καπιον, ερχινεζαν να καταχτυνατοτα εργατοαγροτικα μαζαζ.

Καλον αρχι. Κε πρεπ ολ οζι επορυν να βοιδυν ζατο τι δυλιαν, προβιμα νεφταγνατο. Αν ατιν υζ ατορα εβοιθαναν εζζκενκιλιαν ι δυλια προπολυ θα εμπροπερνεν. Το καλιεργιμαν καλον, αμαν πρεπ να εκζερκανις κι κρυι μακελεαζ για να μι τζακον τα ζζερια κε τα ποδαρια τε-

κινῶ κε ταλινετερον πυ θα δουλεβνε με τατο ενταμαν. Γιατι κεμπροπερ ι δουλια με τιν προθιμιαν μονον. Πρεπ να εκσερ κανις προς πρεπ να δουλεβ για να φερ οφελος εις δουλιαν. Εκινος πυ θα γραφ το ποντεικον τιν γλωσαν πρεπ προταπολα να εκσερ το λεχτικον τον πλυτοναθε, για να χρισιμοπικτο σο καταλιλον τιν στιγμιν. Ινε αμαν πολι πυ γιατατο κσαι κι νενκασκυνταν. Για ταικς εφαρμοσσικετє ι παριμια πυ λει: „Ο οκνεας ερυκσεν κα, κιπεν χα κε ντεθελνα.“ Ατιν πα ονταν λεγομε ποντεικον γλωσαν, εθαρυνε προς πρεπ να γραφνε κε να καλατζεβνε οπος ο καθενας επορι χορις να τσακον ολιγον το κιφαλνατ, για να εβρικ τιν λεκσιν πυ λει το παραπιν ο λαον. Κι πρεπ να ειρ εκς οτι ερτε σο στομανατ. Εκινος πυ ακυγιατον πρεπ να εβρικατον κε να εβχαριστιετє ακομαν. Οπος ερτε ριαστια κι πρεπ να καλατζεβ. Διο ρομεικα, τρια, ρυσικα, διο τυρκικα ασεκινα πυ ο λαον κι λει, για λεγνατα ι ολιγ κε κινα πα χορις νι φροντιζ ολιγον πολα να εινορθιαζιατα. Αικον ο ανθρωπον τιν εφκολιανατ τερι. Κε κι νυνιζ προς ι εφκολα τινος οταν εν δισκολια για τι πολυς, εν κε δισκολια για τατον τον ιδιον. Αν αετς αμον ντο νυνιζ ατος, θα ενυνιζαν κε ολ ι αλ, εφαγαμε κεπαμε ετον. Θα ιχαμε ατοσα γλωσας ος νοματ ινε πυ καλατζεβνε τιν γλωσανεμυ. Κιαετς αν θα δουλεβομε, επορυμε να εφτανομε σεχν αικοι σιμιον, πυ ο ενας τον αλον κι θεπορυμε να εβρικυμε. Κε ι γλωσα εν να ενον ολιτσεμυν κε ο ενας τον αλον να εβρικυμε κε οχι να χοριζμας. Πρεπ σοι λογονεμυ, γραφτος εν, προφορικος εν, να ματαχιρισκυμες λεκσις λαικα εκι οπυ ινε κε αικα λαικα λεκσις πυ λεγνατα ι παραπαν ι ρομει. Κε τα διο ατα ορυς πυ θα λομε κι λιυνταν αετς εφκολα. Μετο να εν μιτρικον γλωσαμυν το ποντεικον ι γλωσα, τρανον θεββα εφκολια, μετατο κε μεροσεν. Θελ ατο ι δουλια κοπον, σιστιμαν εργασις κε κερον για σπυδιν. Κε σολικ ατα απαν αγαπιν κε σεβας. Κεν εφκολον θεββα να εκσερ κανενας πιον λεκσιν μεταχιρισκυνταν ι περισι ι ρομει. Για να εκσερ ατο, πρεπ να εκσερ τι ρομεις, τιν ζοινατυν, τα παραγογικη σχεσιςατυν, τιν ιστοριανατυν κε τατοριζνον το περιβαλονατυν. Ατα αμαν εκυνε κερον; κε κινας πυ θελ να γραφ κι πρεπ να περμεν. Γιατατο διογοματον αδακα εναν αλο πραχτικον προσορας σινδυλιν, να μιμ τε τιν γλωσαν τεκινετερον πυ εγραπσαν εν γλωσανεμυν τα καλιτερα εργατα: ο Γεργον κε ο Γιανκον ο Φοτιαδης κε ο Εβριστεις. Κε ασολον ο καλιον ο διασκαλον σατο το ζιτιμυν εν ο λαος. Πρεπ να εκσερ αμαν κανενας προς να εφταιατον διασκαλονατ. Γιατι ατος ταλτε τι διασκαλς κιομιαζ. Κε ι ανανκι αδακα να τονιζομε προς εκινος πυ θελ να γραφ, πρεπ να εςς κε τιν ιπομονιν κε τιν θελινιν να γινετє τεχνιτες σο λογον.

Ας ερχομεσ ατορα να εκξεταζομε ντο πρεπ νεφταμε για τα λεξισ πυ κεχομε. Αικον λιφτασεσ ολια τα γλοσας εδοκιμασαν κε δοκιμαζνατο κε επιτιχιμενα πολεμυνατο. Οπος εκινα πολεμυνατο, αετς θα πολεμυματο κε ειμς. Αμυν ντεπιραν διλ. ολ κε επλυτισαν τιν γλοσανατων θα περομε κε θα πλυτενοματο κε μς.

α. Απο πυ θα περομε τα λεκσις ντο κεχομε.

1. Θα περομε ασεκινα ντο ιχαμε κε εχασαμε. Ενουμε αδακα, ταρχεα τα λεκσις ντο ενεσπαλθαν οσιμερον, επιδι κε ο πολιτιζμοσεμυν εκσεπεσεν; λ χ οπτικ', εστισι, αφι, γεομετρια, φυσικι, κ. τ. λ.

Σιμ. Καπια ασατχ τα λεκσις εγενταν διεθνικα λ. χ. οπτικι, γεομετρια, θυτανικι κ. τ. λ. κε οφελυμεσ διπλα ονταν περομ.τχ. Εμ νεα λεκσις μαθανομε, εμ λεγοματα αμυν ντο λεγιατα ολεν ο κοζμον. Καπια ασατα τα λεκσις αν κεπερναν τα ιδια, ι ριζατων επεμνευ κε εφκολα επορομε να αςιλεβοματα κε να πιανε: λ. χ. δυναμι εχομε, επορομε να λεγομε ι δυνατοτητα. Φενομε, το φενομενον. Ερωτο, ι εροτισι, κε εροτιματικον κ. τ. λ. Επορομε αμυν να περομε ασαρχεον τιν γλοσαν εκσις κε πυ νια διεθνικα ινε, νι ι ριζατων ενοθεν σιν γλοσανεμυν λ.χ. περιπτοσι. εκδιλοσι εφαρμωζο, ιπολογιζο, κ.τ.λ.

2 Θα περομε ασι λαυς πυ με τον πολιτιζμονατων επηρεασανεμασ λ.χ. ασο σοβετικον το λεκσιλογιων επιραμε κε θα περομε ακομαν λεκσις πυ εχονεπσαματα κε μεταχιρισκυμεσατα ατορα σαμπος παντα τεμετερα να εσαν. Π.χ. Σοβετ, σοβετικος κε σοβετοπιυσι, μπολσεβεβικος, μπολσεβεβικοπιυσι μπολσεβεβιζμοσ κ.τ.λ. Σιμ. Αδακα πρεπ να λεγομε ολιγα για τεκινυς πυ, εχομε κεχομε λεκσις απο επιδικσιν ιντερνατσιοναλιζμυ περνε λεκσις κσενα λ.χ. υροζζαι, μινκιν, νταχσοτ, ρασχοτ κ.τ.λ. Μεταικον τροπον τα μακελεσ κρυγε σα ποδαρεασ τι γλοσας κεφταγνατο κοτσον κε απορον.

β. Πος θα περομε τα νεα τα λεκσις.

Οπος ιν παντα κι πρεπ να περοματα. Νια ταρχεα τελενικα, νια τα κσενα τα λεκσις. Πρεπ να περομε παρτιδιγμαν ασον λαον κε νεφταμε οτι εφται κεινιος. Εκινο; διλ. ο λαοσ σαικον περιπτοσιν αν τεριαζνε με το καλυπ τι γλοσασατ καλα, κιαν οχι κανονιζιατα, βχλιατα διλ. σο καλυπ τι γλοσασατ. Το ιδιον πρεπ νεφταμε κεμς. Τα λεκσις πυ τεριαζνε με το καλυπ τεμετερον τι γλοσας, τιν γραματικιν, θαφινοματα οπος ινε κε θα κανονιζομε εκινα πυ κι τεριαζνε: λ.χ. αφι θα περοματο αετς οπος εν; ι φρασις αμυν ταρχεον πρεπ τα εφταματο ορασι χορις σ για να ριζον κε να

κλαδον εις γλωσσανευμν. Το ιδιον πρεπ να γινετε κε για τα κσενα τα λεκσις λ.χ. κι θα λεγομε ο πολυσεβικι, αλα θα λεγομε ο πολυσεβικον με τιν καταλιξις ον, να τεριαζ με το ο ανθρωπον, ο διασκαλον, ο σιντροφον κ.τ.λ. Μεταικον τροπον τα κσενα τα λεκσις χονεφκυνταν κε γινταν εναν κεναν μετεκίνα πυ λογαριαζομε 100 % τεμετερα.

Παραγογα.

Κεν αλαφα εις πλαστικοτητα ι γλωσσων ασο διμοτικον. Με πιλα τρανον εφκολιαν ας εναν ριζαν λεκσις εφται εναν ειριν ποραγογα (εβγολ νεα λεκσις). Κε εφται παραγογα οχι μονον ας εκίνα τα λεκσις πυ εκλιρονεμεσεν ασαρχέον τιν γλωσαν, αλα κε ασα κσενα τα λεκσις πυ αφομιοσεν, (εχονεπσενατα). Κε ατυκα πολα εβοιδεσαν τιν γλωσανευμν ι φτονκολογιαθε κε το τιπικοναθε. Ι φτονκολογιαθε, γιατι το ποντεικον ι γλωσα εκατορθοσεν ναποχτα ολια τα κίριατερα τα φτονκυσ πεχνε τα εβροπεικα κε τασιατικα τα γίτοναδικα τα εθνι κε αλ εφκολα δεχκετε κε αφομιον το γξενον τιν λεκσις. Κεπεκι το τιπικον εφκολιν κισλο πολα τιν αφομιοσιν, επιδι κεν ασινκλιστον αμον το κατομεριτικον πυ σα ονοματα κεκα ολια τα κσενα τα λεκσις βαλιατα σε πολα περιοριζμενον καλυπ, ενο το ποντεικον ι γλωσα εσσ το πλεονεχτιμαν τα καλυπιαθε να ιν κιαλο πολα κε διαφορα λ.χ. Ι γλωσαμυν για τυδετερυ τονομαν, κε τα υδετερα ινε τα παραπαν, επορι να εσσ οπιον θελετε καταλιξις τριβαμενυ φτονκυ.

Αναθα τα σινιθιζμενα καταλιξια τι διμοτικις α, ο, ος, ι, ιμο, εσσ κε καταλιξια σε, π, γ, δ, γ.κ.τ.λ. λ.χ. το πεγαδ, το κυταλ, το πιρον, το τοπ, το παπορ, το σετ, κ.τ.λ.υ.Κε αν θα περομε ιποπσιν τιν τασιν τονοματιον να υδετεροπιυνταν, θα εγρικυμε ποσον τρανα δυνατοπιτας εσσ ι γλωσαμυν ναφομιον τα κσενα τα λεκσις,

Σιμ. Αδακα πρεπ να τονιζομε ποσον ασσκεμα εφταγνε καπιι πυ λεγνε κε γραφνε το ιδιοματικον (αλ ολιγ λεγνατο) ο πλανον ο παλτον, ο τρενον, αντι το κινον κε το ροστον το πλανον, το παλτον, το τρενεν κ.τ.λ.

Παραγογα ασα λεκσις πυ εχνε ριζαν ελενικον.

Ανιγο, ανιγαρ, ανιχτος, ανικσι, ανιγμαν.

Πλινο, πλισιμον, πλισταριον, πλιστρα, πλιμενον, απλιτος.

Δυλεβο, δυλος, δυλεφτις, δυλια, δυλεμενον, αδυλεφτον.

Παραγογα ασα λεκσις πυ εχνε ριζαν κσενικον.

Κυμυλ, κυμυλιαζο, κυμυλιαζμενον, ακυμυλιαγον (λατ.)

Γιρυτεβο, το γιρυτεμαν, γιτυρεμενος, αγιτυρεφτος. (τυρκικα)

Σοβετ, σοβετικος. σοβετοπιςι σοβετοπιο, (ρϋςικα.)

Παραγωγή έχομε α) ασα υσιαστικα λ.χ. διχτιλον, δαχτιλιτρα. Θεμον, θεμονιαζο: Χτεν χτενιζο. Κρεας, κρεατενεν. Σιδερον, σιδερενεν. β.) ασα ριματα λ.χ. γραφο, γραμαν. Πεζο, πεγνιδια. Πορπατο, πορπατεμαν. Τραοδο, τραοδια. Σσιλανιζο, σσιλανιζμαν κ.τ.λ. γ) ασα επιριματα λ.χ. συμα, συμονο. Αντικρι, αντικριζο. Αργος, αργεβο. Τζαρπεφτα, τζαρπεβο κ. τ. λ.

Συνθετα

Τρανον σινκολιτικον δυναμιν ες το ποντεικον ι γλωσα. Κε σινκολιζ υσιαστικα με υσιαστικα, επιθετα με υσιαστικα, υσιαστικα με ριματα, επιθετα με ριματα κε ριματα με ριματα.

Τα σινθετα πυ μαικον τροπον σκιματιωνταν ινε: α) υσιαστικα, β) επιθετα κε γ) ριματα.

A. Συνθετα υσιαστικα.

Σινθετα υσιαστικα σκιματιωνταν: α) υσιαστικον με υσιαστικον λ. χ. θαλασοπυλ (θαλασα+πυλιν), πριντσογαλαν (πριντς+γαλαν), κιφαλοπονος (κιφαλ+πονος), ροσσοτοπ (ρασσιν+τοπος), μασσεροπιρονα (μασσερια+πιρονια), απολαδοστομος (απολαδια+στομαν), φαγοποτια (φαγια+ποτια) κ. τ. λ. β) επιθετον με υσιαστικον λ. χ. ασπροκατς (ασπρον+κατςιν), ανιχτοματς (ανιχτα+οματια), θαθιριμ (θαθιν+ρεμαν), αγραπ (αγρεν+απιδ), ζαροσσιλτς (ζαροτα+σσιλια), κ. τ. λ. γ) υσιαστικον με ριμαν λ. χ. μασσεροβγαλτες (μασσερια+εβγαλο), πετσογλιφτες (πετςια+γλιφτ), πυμπακοςφαχτες (πυ σπαζ με πυμπακια=σκλιρος), φασυλοφαχας (φασυλια+τροι), στομοκρατορας (στομαν+κρατο) κ. τ. λ.

B. Συνθετα επιθετα.

Σινθετα επιθετα σκιματιωνταν: α) επιθετον με επιθετον λ. χ. ασπροκοκινος (ασπρος+κοκινος), μαβροκιτρινος (μαβρος+κιτρινος), β) με δεφτερον σινθετικον ριματικον επιθετον πυ μοναχοναθε παντα κι λεχκετς λ. χ. καλογελαστος (καλος+γελαστος), κακοζοετος (κακος+ζοετος), καλοπεραστος (καλος+περαστος), νεοφερμενος (νεα+φερμενος), κεραμιδοστεγαστον (κεραμιδια+στεγαστον), ανθρωποχτιστος (ανθρωπος+χτιζο), γινεκοπιστος (γινεκα+πιστος), ασπροφορετος (απρος+φορετος), νεοφορεμενος (νεα+φορεμενος) κ. τ. λ.

Γ. Συνθετα ριματα

α. Υσιαστικον κε ριμαν λ. χ. λογοφερκυμε (λογος+φερκυμε), αρχοντοπορεφκυμε (αρχοντας+πορεφκυμε), λογοπιασκυμε (λογος+πιασκυ-

με), χορολανκεβο (χορος+λανκεβο) κ. τ. λ. β) απο επίθετον κε ριμαν λ. χ. κσενοδυλεβο (κξενος+δυλεβο).

γ) Απο επιριμαν κε ριμαν λ. χ. χαμοπετο (χαμο+πετο) μαβροζο (μαβρα+ζο), στραβοτερο (στραβα=τερο), καλοπερο (καλα+περο), κονταστεχο (κοντα+στεχο), εμπροδιαβενο (εμπρος+διαβενο), κ. τ. λ. δ). Απο ρίματα λ. χ. εμπενοβγενο (εμπενο+βγενο), κλοθογιριζο (κλοθο γιριζο).

Πος γινετε ι σινκολισι (σινθεσι)

Ι σινκολισι γινετε με διο τροπους. α) Σινιθος το προτον σινθετικον χαν τι καταλικσιναθε κε ραν τοποναθε περ εναν ο λ. χ. μασσερια+πιρονια=μασσεροπιρονια, φαγια+ποτια=φαγοπητια, πριντζ+γαλαν=πριντζογαλα.

β) Αλα κε τα διο σινθετικα καταλικσια λ. χ. καλον+γνομι=καλογνομος, απολαδια+στομαν=απολαδοςτομος, θαλασα+πυλιν=θαλασοπυλ. Σιμ 1. Φιλατ το καταλεχτικον τατριφτον το προτον σινθετικον, αν τελιαν ρε ι λ. χ. βαθιριμ (βαθιν+ρεμαν), πασσοτσιμιδς (πασσιν+τζιμιδ), κσιγαλαν (οκσιν+γαλαν) κ. τ. λ. Σιμ 2. Ι καταλικσι ρο νεον τιν λεκσιν πυ ρκιματιεν εν για τα υσιαστικα ας, ες, ος, κε διαφορα αλατριβαμενα φτονκυσ λ. χ. ο στομοκρατορας, ο κυλακογλιφτες, το ματοπονον (το ματοπονιον), το αγραπ, το πσιλοπυλ κ. τ. λ. Για τα επιθετα ι καταλικσι εν ου κε ος λ. χ. ο καλοζοετον, ο πετροχτις, ο μαβροπρασινον κ. τ. λ. Για τα ρίματα ιν ι καταλικσι τι ριματιον λ.χ. ασπροφερο, πσιλοτραοδο, χοντροκαλατζεβο κ.τ.λ.

Μεγαλοτικα

Ιδιετερα ιαταλικσια για να φανερονομε πως εναν οντον για εναν πραιμαν εν πολα τρανον ρκεδον κεχομε σιν γλοσανεμυν. Σαικα περιπητοσια καταφεβομε σιν περιφρασιν (με πολα λογια) λ. χ. Ενας τρανος γαρταλος (με επιθετον), για απαδα κιαπαν (κε χορις να δικομε) ενας γαρταλος. Σπανια μεταχιρισκυμες κε τιν καταλικσιν ας ρονομαν κεκα λ. χ. ο κιλαρας, ο φαγας κ. τ. λ.

Μικριντικα

Τα σινιδιζμενα καταλικσια για τα μικριντικα ινε:

1. Για ταρσενικα α) ικας λ. χ. ο Γιορικας, ο Πανικας, ο Κοστικας, β) ικον. λ. χ. Ο Μορικον, ο πσιλικον, ο μικρικον, ο Μιδικον (Αρχιμιδς), ο Παβλικον. γ) ιτςον λ. χ. ο πυλιτςον, ο νιφιτςον, ο πεδιτςον-ο κοκιτςον (ο κοκιτςον χαιδεφτικα τιν αροστιαν ασιν προλιτςιν) ο Γερικιτςον. κ. τ. λ.

2) Για τα θελκα ιτσα λ.χ. ι Πινιτσα, ι κυτζιτσα, ι Αβγιτσα, ι κοσαριτσα, ι κατιτσα κ.τ.λ.

3) Για τα υδετερα οπου λ.χ. το κυτοπον, το πεδοπον, το επιτοπον, το εσκιλοπον, το εσεροτοπον κ.τ.λ.

Ομοιχα λεξεις.

Σξιλια (αριθμος) προατα. Σξιλια (χιλι) βαμενα.

Κερος (ορα) εν να παι. Καλον κερος εν.

Εκσιτα το μολιβιμ. Λινε το μολιβ (μεταλον)

Το τζακ εβγαλ πελα καπνον. Εφιτεπσα καπνον (φιτον).

Εφαγα εναν μιλον (φρυτον). Το μιλον τι καβες.

Χαλανο τοςπιτ. Χαλανο ειν τσιοπιαμ.

Σαρεβο το κεπιν. Σαρεβμε το φαιν.

Τα ιδια τα λεξεις πυ εχνε διαφορετικον νοιμαν κατα κε τιν φρασειν λεχουνταν ομοιχα.

Σιντραβιγμος

Ονομαζομε σιντραβιγμον το φενομενον εκινο τι γλωσσαεμυν, ονταν διο ατριφτα πεδριυνταν το εναν σαλο κεκα, αν ινε κε τα διο ομια απομεν εναν ασατα; κε αν ινε διαφορετικα το ενον ασατα χατε κε ταλο απομεν. Ατο γινετε για ναποφεβομε τιν κακοφονιαν πυ γινετε με τα διο τατριφτα.

Κε ο σιντραβιγμος γινετε:

1. Σα αρθρα κε τα ονοματα πυ σινοδεβνατα λ.χ. Τι αδελφουμ, τιδελφουμ. Τι Ελενες, τΕλενες. Τι ανιγαρι, τανιγαρι, το αγμον, ταγμον. το υραδ, τυραδ. Το αλο ταλο. Το εναν, τεναν κ. τ. λ.

Σολια ατα τα περιπτοσια το αρθρον χαν τατριφτοναθε κε γραφκετε ενταμαν με τονομαν.

2. Σα ονοματα κε σα χτιματικα ταντονιας πυ σινοδεβνατα λ. χ. Τα πεδια εμυν, τα πεδιαμυν. Τα κολχοζια εμυν τα κολχοζιαμυν. Τα τραχτορια εμυν τα τραχτοριαμυν. Αλα ι υταρνικεμυν το χτιματικον ι αντονια ααυτο τιν περιπτοσιν ολοεν απομεν; επιδι κε το ατριφτον ι τοςιαστικυ (υταρνικι) τονισκετε κε αετς πα για χονεδ τον ακολουθον ατριφτον, για χονεφκετε ας εκινον.

Γραφοματα ενομενα εον σιντραβιγμον.

3. Σιν προθεσιν εε λ.χ. εε αλα, εεαλα. Σε ολια, εολια. Σι (ετυ) υραυ, ευραυ. Σι (ετις) Ελενες, εΕλενες. Συ (ετυ) ικοχιρ, εικοχιρ.

Παντα χα ε το ε τι προθεσιν κε ι προθεσι γραφκετε παντα ενταμαν με τιν λεκειν πυ σιντραβιετε.

4. Σαρνιτικά μορια κι μι λ.χ. Μι απλοντς μιαπλοντς. Μι εφτας μεφτας. Κι αγοπο κιαγαπο. Κι εθελεσα κεθελεσα. Κι επορο κεπορο κ.τ.λ.

5. Σον σινδεζμον κε λ.χ. Ο Νικον κε ι Ελ.νε. Ο Νικον κ ι Ε.λενε. Οπσε ολεν τιν ιμεραν εδεβαζα κε εγραφα, οπσε ολεν τιν ιμεραν εδεβαζα κεγραφα.

Ο Γριγορις, ι Ζογια κε αλα πεδια επεζαν σιν αβλιν. Ο Γριγορις, ι Ζογια κιαλα πεδια επεζαν σιν αβλιν. Ας ερχυν κε ολ ι αλ ιδα. Ας ερχυν κιοι ι αλ αδα.

Σιμ. Τον σινδεζμον κε καμιαν κενονομε με ταρθρον.

6. Σαντονιμιας τσι, ντο, πα λ.χ. Τσερθαν Ντεπικες (Ντο επι-κες). Πυ ιν ατιν πεκαλατζεβαν (πυ εκαλατζεβαν).

Ταντονιμιας τσι, ντο πυ ονταν σιντραβικνταν γραφκουνταν παντα ενταμαν.

7. Σιντραβιωνταν επισις κε τα καταλικσια τι ριματον με τακολυθα προσοπικα ταντονιμιας λ.χ. Γραφο ατον γραφατον. Γραφνε ατυνυς γραφ-νατς κ.τ.λ.

Γραφομε κιατα ενομενα σον σιντραβιγμον.

8. Σιτραβιωνταν κε τα λεξοπα θα, να, ονταν ινε εμπροστα ασα ριματα παρχινον με ατριφτον φτονκον, λ.χ. θα αγαπο, θαγαπο. Να α-χταλεβο, ναχταλεβο. Γραφκουνταν παντα ενταμαν σαικον περιπτοσιν.

Για τον σιντραβιγμον κανεσαν σιμαδ κι βαλομε.

Отвѣт. редак. КАЧАЛОВ

Технический редактор
ГРИГОРИАДИ Ф.

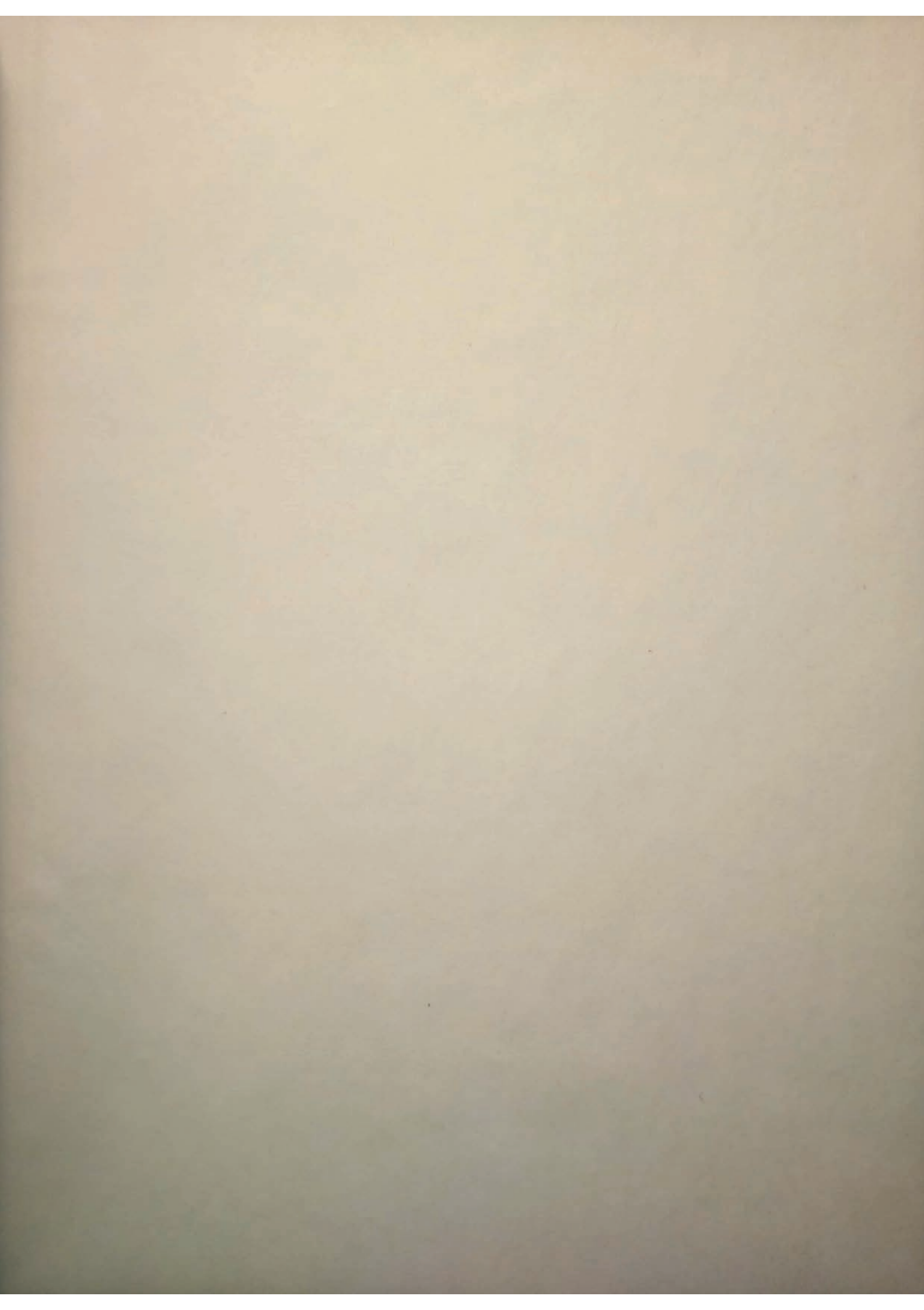
Сд. в набор 7 IV 1932г.
Сд. в печать 14 IV 1932г.

100-100-100
100-100-100

ТІМІ 40 КАП.

— 18493

ЦЕНА 40 Коп.

D10
140